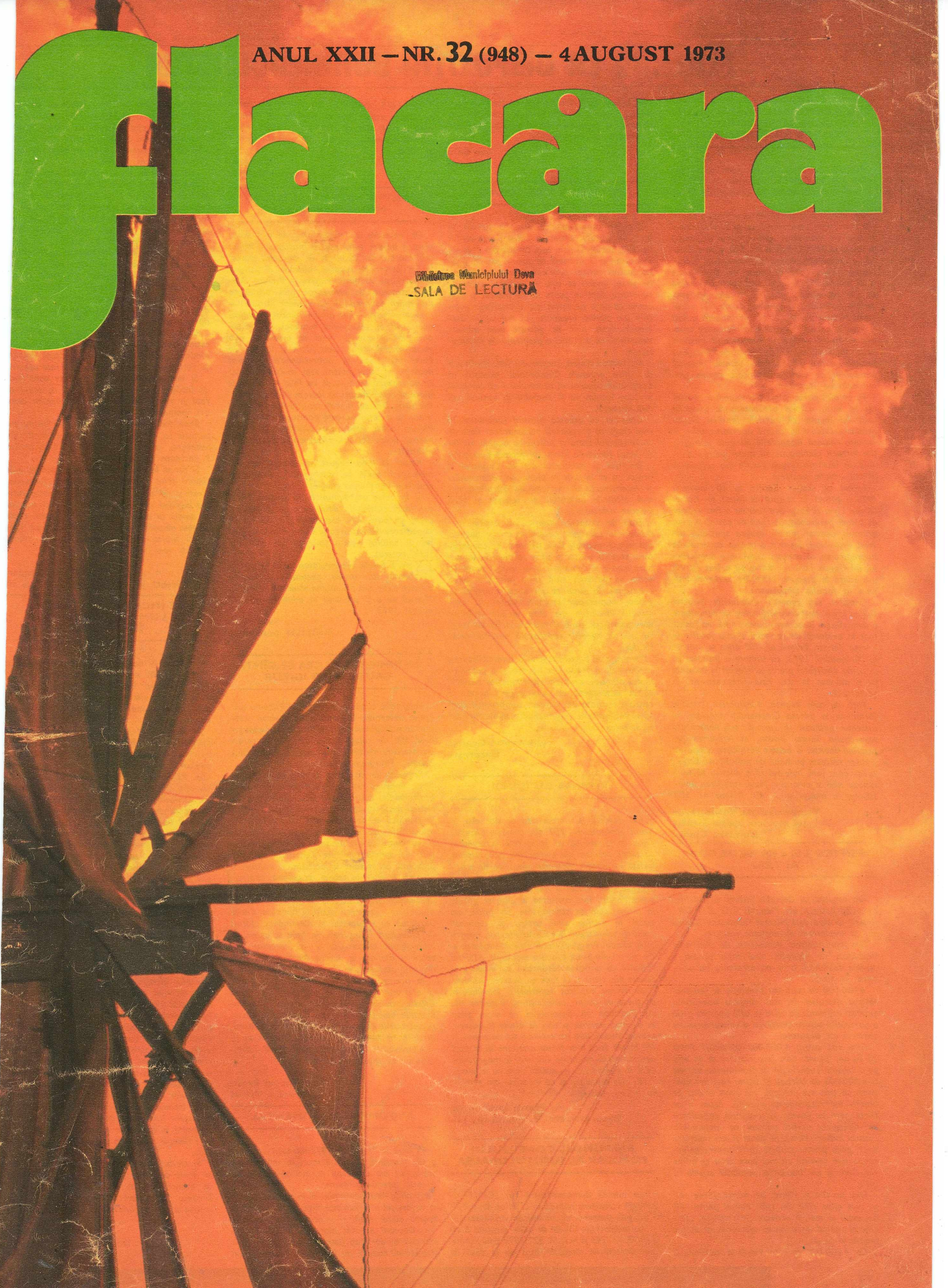

ANUL XXII – NR. 32 (948) – 4 AUGUST 1973

Flacăra

Biblioteca Municipiului Deva
SALA DE LECTURĂ

DIN RĂSPUNSUL CONSILIULUI POPULAR AL SECTORULUI 1 MUNICIPIUL BUCUREȘTI

Referitor la articolul «Camera de delibere» — publicat în numărul 26/1973 al revistei dumneavoastră, vă comunicăm următoarele:

Din verificările efectuate ca urmare a apariției articolului sus-amintit, cu privire la modul în care s-a repartizat spațiul rămas disponibil în imobilul din str. Polonă nr. 108, s-au constatat următoarele. Biroul permanent al Comitetului executiv în ședințele din 8 ianuarie și 19 martie 1973 a hotărât ca spațiul în cauză să fie repartizat numitei Necula Adriana, pentru care aceasta dăduse opțiune. La adoptarea acestei soluții, Biroul permanent a fost animat în exclusivitate de considerentele umanitare, ținând seama că certificatul medical nr. 5156/10 august 1972, eliberat de Policlinica Băteștei atestă că Pantazi Loreta, datorită maladiilor de care suferă «are nevoie permanentă de însoțitor».

Pe de altă parte, Biroul permanent a constatat pe baza actelor prezentate de Serviciul spațiului locativ că cererile familiei Gogan pentru extindere în cadrul apartamentului în camera rămasă disponibilă nu erau îndreptățite întrucât camera de 10 metri pătrați deținută de locatarul Gogan Emilia era suficientă pentru nevoile acesteia.

Faptul că Gogan Emilia la 10 ianuarie 1973 a primit în spațiul de locuit pe fiul ei Gogan Liviu și soția acestuia nu a fost reținut de Biroul permanent ca fiind de natură a crea drepturi acestei familii asupra spațiului devenit disponibil, întrucât a apărut ca evidentă împrejurarea că această stabilire a domiciliului lui Gogan Liviu la mama sa a fost făcută pro causa în preajma eliberării camerei deținute de familia Dăscălescu.

Dealtfel, sub raportul drepturilor locative, Gogan Liviu, deși făcuse formele de schimbare a domiciliului în camera mamei sale, nu fusese luat în evidență de serviciul spațiului locativ la adresa din str. Polonă nr. 108 unde se mutase la 10 ianuarie 1973, ca urmare a faptului că în urma divorțului pierduse dreptul la locuința ce o avusese în str. Paul Greceanu nr. 2, sectorul 2.

Față de cele expuse, considerăm criticile formulate la adresa Comitetului executiv, în articolul publicat în revistă, sub semnătura tovarășului Sergiu Andon, ca neîntemeiate, neavând de altfel la bază o verificare temeinică a celor sesizate probabil de judecătorul Gogan Liviu, care fără îndoială că a «omis» să semnaleze când și cum s-a făcut stabilirea domiciliului la mama sa în str. Polonă nr. 108.

Vicepreședinte Vasile Iovan
șef serviciu spațiu locativ
Dumitru Cionca

PENTRU CEI 4 000 000 DE COPII AI ȚĂRII

Am ascultat ca deosebit interes și satisfacție noile hotărâri ale Plenarei C.C. al P.C.R., expuse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, simbol viu și nepieritor al națiunii noastre.

Din multitudinea domeniilor de activitate dezbătute de plenară, unul mi-a produs o emoție deosebită, prin extraordinara lui adîncime în timp.

4 000 000 de copii vor beneficia de îmbunătățirea alocației de stat. Înapoia adevărului sintetic exprimat de cifre se află enorma grijă a partidului pentru creșterea și educarea noilor vădăștari ale poporului.

Cine sînt acești 4 000 000 de copii? Peste 20 de ani, atunci cînd țara noastră se va afla pe o treaptă superioară în dezvoltarea sa, vor fi 4 000 000 de bărbați și femei care vor continua să țină sus steagul, vor simți atunci pe umerii lor răspunderea socială. Acum niște ființe care se găsesc la începutul dezvoltării lor biologice, atunci oameni cu răspunderi, oameni maturi. Nimic nu poate fi mai înălțător decît grija pentru viitorul țării, pentru asigurarea unor condiții cât mai bune celor ce miine vor cînta și vor munci pe pămîntul scump al țării.

Deși nu sînt în vîrstă, am numai 25 de ani, au fost clipe cînd am trăit numai pentru cei doi copii ai mei. Îi vedeam ridicîndu-se, crescînd și rodînd, incununiind eforturile ce se fac pentru ei acum.

Cei 4 000 000 de copii vor fi la înălțime, îi

vom educa noi, părinții, sub conducerea partidului comunist, luminîndu-le copilăria cu flacăra vie ce emană din stîndardul de luptă și muncă al comuniștilor.

Ion Șelu
Lipova

ATENȚIE LA DEMOLĂRI

Locuiesc împreună cu altele 13 familii în imobilul statului situat în Calea Dorobanților nr. 132, sector 1, care este format din prăvălii la parter și 3 niveluri de locuit, cu un grad de confort ridicat prin racordarea la rețeaua de gaze, imobil ce este în perfectă stare de soliditate, fapt ce poate să fie atestat și prin aceea că nu a necesitat nici o reparație capitală din partea organelor I.C.R.A.L. De asemenea, acest bloc se găsește bine aliniat, nepunîndu-se deci nici o problemă de sistemtizare.

Cu toate acestea, recent am fost înștiințați de către organele Comitetului executiv al Consiliului popular al sectorului 1 că imobilul în care locuim va fi demolat în viitorul cel mai apropiat.

Consider că această măsură contrazice în mod flagrant prețioasele recomandări date de conducătorul statului nostru cu ocazia vizitei de lucru făcute la Institutul proiect-București.

Dealtfel și arhitectul șef al Capitalei a arătat că va include în planul de reamenajări și reconstrucții a municipiului București numai clădirile imposibile de reparat și fără valoare arhitectonică.

Față de această situație îmi exprim nedumerirea cum este posibil să nu fie puse în aplicare directivele date personal de conducătorul statului nostru și să se recurgă la soluția nerațională a demolării unui imobil mare ce poate să fie încă mult timp folosit în bune condițiuni, în timp ce pe aceeași arteră se găsesc numeroase terenuri virane și construcții insalubre, pe care se pot amplasa noi construcții care să mărească fondul locativ atît de necesar satisfacerii nevoilor cetățenilor.

Pentru a se putea preveni la timp utilizarea nerațională a fondurilor bănești și a patrimoniului statului, cred că este imperios necesar să se desemneze cît mai urgent posibil o comisie formată din oameni competenți, care să se deplaseze la fața locului și să stabilească veracitatea celor relatate.

Constantin Grama
București

VITRINA CU ILUZII

Mă numesc M. Iordănescu și sînt elev al Școlii generale nr. 159 din comuna Chiajna. Ceea ce doresc să vă scriu este în legătură cu unele practici ale comerțului bucureștean. Există în comerț motorașe electrice de 4,5 V pe care pasionații mecanicii doresc să și le procure. Dar există o mare piedică în calea achiziționării lor: raritatea în care se găsesc în magazinele de specialitate. De pildă, am văzut în vitrina unui centru de reparații radio și televizoare din Calea Plevnei, aparținînd «Radio-Progres», mult rîvnite motorașe, dar nu mi-am putut procura nici unul, datorită faptului că unitatea respectivă nu vinde produsele din vitrină, ci face cu acestea reclamă (cum mi-au explicat salariații), folosindu-le ca piese de decor, indicîndu-mi unitatea din str. Smîrdan 30. Bineînțeles că n-am găsit la această unitate și nici la altele (Cireșarii, printru altele), deși am colindat tot Bucureștiul. Mă întreb dacă n-ar fi fost mai bine să se facă «reclamă» cu motorașe electrice la magazinele care le și vind (nu la acelea care nu le vind).

Nu este mare păcat că tovarășii din comerț nu înțeleg pasiunile elevilor?

Marin Iordănescu
București, str. V. Roaită nr. 131

RĂSPUNSUL CONSILIULUI POPULAR AL JUDEȚULUI ALBA

La adresa dumneavoastră nr. 2821/1973, privind scrisoarea numitului L. Salcă din orașul Cluj, prin prezenta vă comunicăm următoarele:

La propunerile făcute de edilii orașului Blaj, prin D. nr. 245 și H.C.M. 521/1973 s-au schimbat denumirile străzilor încă de la data de

1 Mai 1973, străzile cu denumirile arătate în scrisoarea astăzi poartă numele de bărbați iluștri, cum sînt de exemplu: Avram Iancu, Simion Bărnuțiu, Samuil Micu, Popiu Ilarian și alții.

Secretar
Cornel Stanciu

CĂTRE TOȚII FII SATULUI MIOARELE-MĂȚĂU

Ne adresăm cu rugămîntea de a publica ceva și despre satul nostru muscelean, Mioarele-Mățău, sat străvechi de moșneni, așezat la 5 kilometri de scaunul voievodal al Cîmpului lungului, pe versanții masivului Piciora. Așezare deosebit de pitorească (dar uitată de mai-marii turismului), cu oameni harnici — ciobani și baci — din moși-strămoși, purtători nealterați ai costumului național, cu gospodării înfloritoare și livezi de pruni. În anii socializmului multe s-au făcut și la noi, ca peste tot. Ceea ce impresionează în mod deosebit în satul nostru este mulțimea celor ce au mers în școli — de tot felul — numărul mare al celor plecați să lucreze în toate colțurile țării. Dar cei plecați nu uită obirșia, satul natal, la a cărui ridicare doresc să contribuie. Pentru acest lucru s-a constituit în satul nostru, acum doi ani, «Asociația culturală fiii Mățăului».

Anual, în luna august, cei plecați pe alte meleaguri revin în satul natal, discută și stabilesc activitatea asociației lor.

Și în acest an, duminică, 12 august 1973, are loc tradiționala adunare a fiilor satului, prilej cu care vom comemora 70 de ani de la nașterea dramaturgului Tudor Mușatescu — fiu al satului nostru (părinții săi sînt din satul nostru).

V-am fi foarte recunoscători dacă în revista «Flacăra» ați insera chemarea asociației noastre către toți fiii satului Mioarele (Mățău)-Muscel de a fi prezenți la adunarea din 12 august 1973.

Ioan Vlad
învățător pensionar

LA RÎMNICU VÎLCEA SE CÎNTĂ GAUDEAMUS IGITUR

Luna iulie cunoaște în Rîmnicu Vilcea o animație deosebită. Studenților celor două institute de subingineri din localitate li s-au adăugat încă 500 de colegi veniți din marile centre universitare ale țării: București, Craiova, Cluj, Brașov, Timișoara și Iași.

Prezența lor dă o notă de tinerețe și prospețime, imprimă un plus de vigoare activității profesionale, cultural-artistice, sportive și turistice desfășurate de tineretul vilcean. Aștați în practică de producție la C.I.P.A. (Centrala industrială de producție anorganică), C.P.L. (Combinatul de prelucrare a lemnului), direcțiile de specialitate ale Consiliului popular județean, în spitale, în policlinici, unități de pionieri și școli, în tabere de odihnă, șantiere de muncă ale tineretului, fie că sînt de la politehnică sau A.S.E., de la universitate sau medicină, studenții veniți la Rîmnicu Vilcea participă cu entuziasm și răspundere alături de muncitori și ingineri, în hale și uzine, în laboratoare tehnologice și de cercetare, în secții și ateliere la munca direct productivă, obținînd atestarea în cele mai diverse meserii.

În același timp pot fi înținți în excursii și drumeții pe cărările munților, pe Valea Oltului sau la Voineasa, în vizită la monumentele istorice din Horezu, Govora sau Cozia, pe terenurile de sport sau la casele de cultură, în sălile de dans sau pe strădă. Oriunde ar fi, sînt bineveniți, întîmpinați cu afecțiune și ospitalitate, cu înțelegere și respect.

Viorel Bratu
Rîmnicu Vilcea

ARGUMENT SENTIMENTAL

În ziua de 31 martie 1972 am trăit cele mai grele momente din viața mea, mi-am pierdut soția, iar cei doi copii ai mei și-au pierdut pentru totdeauna mama.

La circa două săptămîni de la această dramă ne-a fost dat să trăim alte clipe grele, deoarece mama soției mele — Cocea Nina din Iași, str. Decebal nr. 16, bloc Q5, Sc. B, ap. 1, însoțită de doi frați (unchii soției) au venit la domiciliul meu și au luat toate lucrurile din

casă, mai puțin mobila, lăsîndu-ne pe mi și mai ales pe copii fără nici un lucru — ni mîncar un cearșaf de așternut sau de învel și această faptă a fost săvîrșită într-un tir cînd în apartament era necesară chiar plapumă pentru învelit.

Acești oameni nu vor să știe că eu mă cl nulesc singur cu copiii și că aceștia au nevd de lucrurile rămase de la mama lor și ce realizate în timpul căsniciei. Ne folosim lucruri primite de la oameni străini, dar ca au dat dovadă de mai multă omenie dec bunică și unchii celor doi copii ai mei.

Poate că cei trei vor încerca să motive; fapta lor prin aceea că nu eram căsători legitim. Dar oare cei doi copii rezultați d conviețuirea mea cu Silvia — cum se nume soția mea și mama copiilor mei — nu d dreptul la nimic din ceea ce se afla în gospo dăria noastră?

Oare Cocea Nina, care totuși este mam soției mele și bunică celor doi copii, nu ș gîndește măcar acum că este totuși dataol să facă viața celor doi nepoți cît mai ușoară?

Și iarăși mă întreb: nu le este oare fric de însăși opinia publică fiindcă în cazul d față îi va condamna și judeca pentru acest act inuman?

Spun toate acestea deoarece eu nu-mi pe permite ca în timp scurt să cumpăr toate cel necesare, asigurînd totodată hrana pentru 3 persoane (eu și copiii).

Și țin să le mai amintesc că nebotii nu s-a supara deloc dacă ar primi în afara lucrurilo furate și cite o vorbă bună, o cit de mică atenție sau îngrijire din partea bunicii lor sau a celor doi unchi ai mamei lor. Și le amintesc toate acestea deoarece eu nu m-am căsătorit, fiind-mi foarte greu să găsesc o altă mamă copiilor mei.

Constantin Talapan
Pitești, bl. 18 Trivale, sc. b. ap. 10

SE ÎNCHEIE CONTRACTE PE LUMINĂ DAR PENTRU ÎNTUNERIC

Vă scriu în numele celor 20 de familii de la blocul M2A, scara II, din cartierul Crihala din municipiul Drobeta Turnu-Severin, care de o lună de zile se string seară de seară în jurul unei luminări. Dar să vă relatez cazul nostru.

Ne-am mutat în blocul sus-menționat la sfîrșitul lunii mai 1973. Blocul fiind nou nu s-a dat drumul decît la apă rece. Lumină electrică au promis că vom avea peste cîteva zile. Pe 6 iunie 1973 a apărut pe ușa scării un afiș să mergem la I.R.E.-Craiova, secția din Drobeta Turnu-Severin pentru a încheia contracte de furnizare a curentului electric. Am fost împreună cu ceilalți locatari ai scării pe data de 8 iunie 1973, am încheiat contractul nr. 578 prin care se obligau să ne furnizeze curent electric continuu, iar noi ne obligam să plătim consumația lui. Odată cu contractul am plătit și suma de 72,50 lei care a constituit — zic ei — avansul pentru consumul de energie electrică. La întrebarea noastră cînd ne vor furniza acest curent electric, salariații din cadrul U.E.E. au spus că peste 1-2 zile. De atunci a trecut mai bine de o lună și «minunea» asta nu s-a întimplat.

Am fost și am întrebat care este cauza de nu ne furnizează curent electric în baza contractelor încheiate. Ne-au răspuns că nu trebuia încheiat contractul cu ei, deoarece mai are o altă întreprindere ceva de lucru la instalația electrică și pînă nu termină nu ne pot furniza curent electric. Lucru ce nu este adevărat, deoarece toate lucrările sînt terminate.

Ne punem întrebarea: la data cînd au făcut contract cu noi de furnizare a curentului electric nu știau acest lucru? De ce au încheiat contractul dacă mai era de lucru la instalație?

Locuim în acest bloc familii cu copii mici care trebuie îngrijii. De spălat trebuie să aprindem luminarea în baie. De călcat nici nu poate fi vorba. De o lună de zile mergem cu rufe la călcat la cunoștințe sau rude în oraș.

În ziarul local a apărut un articol referitor la acest caz, dar nimic nu s-a îmbunătățit de atunci. Cei de la I.R.E.-Craiova, secția Drobeta Turnu-Severin invocă fel de fel de motive și noi tot fără curent electric rămînem.

Tiberiu Popistaș
Drobeta-Turnu Severin
Crihala, sc. 2, ap. 3

- «MOBRA» — 50 centimetri cubi
- «MOBRA» — 4 cai-putere
- «MOBRA» — suspensie hidraulică
- «MOBRA» — stabilitate și confort
- «MOBRA» — 100 kilometri de relaxare cu numai 5 lei
- «MOBRA» — parcare fără dificultăți
- «MOBRA» — 6 325 lei

Motoreta «MOBRA», utilă în orice călătorie!

Motoreta «MOBRA» se poate cumpăra și cu plata în rate lunare:

- pentru salariați și pensionari în 24 rate lunare și aconto 15%;
- pentru membrii cooperativelor agricole de producție în 20 rate lunare și aconto 20%;
- pentru personal silvic de teren în 24 rate lunare și aconto 20%.

Întreprinderea de difuzarea materialelor sportive

București, str. Batiștei 11, sectorul 1.

VALEA JIULUI — MUNCĂ ȘI

Mai mult ca oriunde, aici, 6 ore de muncă înseamnă o zi. În Valea Jiului orizontul 650 înseamnă tot atâția metri, jos, în adânc. Solemnul și severul în viața de miner nu sînt date de faptul că se lucrează cu neprevăzutul, ci cu prevăzutul. Viața unui miner nu are nevoie de nimic spectaculos și nici de ceva eroic. Aici munca și-a cerut legitim și dîrz o mișcare muncitorească bine organizată și tot aici deosebirea între comunist și miner nu a existat și mai ales nu există. Într-o țară în care munca devine idealul muncii, ziua minerului are

forța și strălucirea adevărului istoriei în care am deschis ochii și pe care o iubim muncind-o. A crede că viața unui miner descinde din tragediile grecești ori că datorită vieții lor aspre totul se rezolvă ar fi o impietate. Scriindu-le viața, așa cum este ea, folosind doar figurile de stil născute și folosite în galerii, nu numai că le omagiem munca și ziua, ci le și recunoaștem.

Eugen SECELEANU

În adînc

Este pentru întia oară cînd cobor într-o mină, și mărturisesc că am emoții, deși mi-am dorit de mult încă să fac asta. Elena Ghera, colega mea și fotografa redacției, a mai coborît odată, mai demult, «cu găiea-ta». Eu, nu. Și iată-ne în colivia puțului minei Paroșeni: nu îndrăznesc a o numi ascensor, termenul ar fi impropriu, prefer deci denumirea care se poartă aici. Coborim, nu foarte repede, cincizeci de metri. Sîntem însoțiți de către geologul Dorin Gheța, secretarul de partid al minei, și de încă o persoană, al cărei nume nu l-am reținut prea bine... voi reveni însă pe larg asupra

lui. Sîntem echipați în salopete de lucru, obiele, cizme din cauciuc, lanternă, mască de gaze (de salvare!) și, sincer să fiu, nu mă prea simt în apele mele... Colivia oprește, ieșim: «Cum, asta e tot?!» — dau să mă mir, făcînd pe curajosul; «Nu, abia acum începe!» — mormăie, aproximativ, cel căruia nu i-am reținut numele. Și care a și pornit-o înainte, cu un pas lung, rar, egal — dar destul de ritmic pentru a începe astfel să înaintăm relativ repede. Elena Ghera îl urmează, eu după ea, iar în urma mea Dorin Gheța încheie această «colonană sui-generis» ce pătrunde, din acest moment,

adînc, în galerii... Este un obicei al minerilor ca atunci cînd le vin niscaiva vizitatori, să-i încadreze pe aceștia din față și din urmă. Lateral — este imposibil! Pentru că în mină se circulă numai în șir indian. Nu se poate altfel...!

«...salariul mediu al meu e de 3 500, luna asta însă n-am mers în plin, din cauza părții mecanice și electrice, dacă nu se face planul, înțelegeți, și noi cîștigăm mai puțin, nu avem încă numărul de specialiști necesar în aceste sensuri! Ce-am făcut astăzi?! Păi, m-am sculat la ora 4, am mîncat niște brînză cu roșii și niște lapte... știți, «dimineața noi nu mîncăm prea mult!», apoi am luat cursa, am ajuns, m-am echipat, am trecut pe la pontaj și am intrat în mină. Am lucrat 6 ore — mi se pare că mi-ați făcut și poză! — apoi am ieșit, am trecut pe la duș... cam asta! A, nu: apoi m-ați chemat dumneavoastră...!»

(Gheorghe Popa, miner, 39 ani, tuns scurt; din 1954 lucrează în subteran; are o fetiță de 7 ani; se numește Carmen. E moldovean de baștină, a fost brigadier voluntar în Iași: «noi am ridicat Fabrica de penicilină de aici, așa să știți!»)

...ne îndreptăm așadar către abatajul 6220 (doi douăzeci și șapte, familiar, cei ce lucrează în acest sector). Luminile minuscule ale celor patru lanterne portative ne aruncă umbrele pe pereți, continuăm să înaintăm în șir, unul după altul. Deocamdată aerisirea este extrem de bună, aproape că e mai plăcut ca afară, aici e mai răcoare... Prima impresie nu e deci rea. Imediat însă începem să înaintăm prin apă — o apă viscoasă, care a acoperit cele două șine metalice ale vagonetelor. Trebuie să pipăim șina pe care pășim cu talpa din cauciuc a cizmei drepte, stîngul vine apoi de la șine — dar, mă rog,

CONȘTIINȚĂ

sta e! Încerc să mă agăț, spre a-mi păstra chilibrul, de un cablu subțire din sîrmă e însoțite o bandă rulantă ce transportă ărbune. Mi se atrage atenția cu bunăvoință mă agăț de sîrmă în mers, dar să nu trag le ea: este sîrma de alarmă. Odată zmcuită puternic, oprește automat mișcarea benzii!... Renunț să-mă mai agăț, și o iau direct prin ipă. Din urmă, Dorin Gheța îmi comunică: «Acolo, la capătul drumului nostru, unde veți fotografia, lucrează brigada lui Titu Teacenco, șase oameni pe schimb — Titu este un oltean pur-sînge». «Și aici au ajuns oltenii?!». Rîdem, că aici la 575 metri față de nivelul mării — coborîsem de la 630! — nu ne mai aude nimeni. Elena aluneacă și cade, se ridică însă repede — parc'ar fi din cauciuc! — și e veselă: nu a căzut peste aparatele foto! Continuăm... iar pe mine încep să mă treacă sudorile. Gale-riile unei mine, constat, îți creează o stare nemaipomenită de nevoie a celor care sînt în imediata ta apropiere. Prima cască dinaintea noastră scoate un aparat, un fel de casetofon în aparență, și măsoară pe o scală concentrația gazului metan, a toxicității adică... Clatină ușor din cap, nu înțeleg ce înseamnă asta, constat însă că asud mereu mai din belșug. Pornim pe o scară, pe un plan înclinat mai bine-zis, amenajat cu trepte din scîndură. Trebuie să pășești aplecat într-o parte, te poți ține doar de niște cabluri, este un întuneric deplin, simt că am dat jos câteva kilograme, dovadă: acumulatorul lanternei, prins strîns de centură, la spate, mi se bălăbăne acum pe coapse, făcîndu-mă să-mi pierd echilibrul la fiecare pas. Strîng din dinți și înaintez: ce dracu', doar n-o să mă fac de ris în fața celorlalți!

Apoi urcăm o scară, așa dintr-odată — nu voi uita niciodată această scară! — are numai 12 metri înălțime, îndeajuns însă a mă face ca, după escaladare, să mă așez pe jos, pe cărbune, solicitînd — printre gifiieli — un răgaz de odihnă...

«...dacă nu iubeam mina, cum era să lucrez 33 de ani în ea?! În august împlinesc 51 de ani, puteam să ies la pensie încă de anul trecut, dar n-am făcut-o; mina nu e un loc de muncă care să te sperie! Pentru mine, ori în mină, ori afară — e totuna!» Aveți copii? «Da, doi gemeni, au 16 ani și au terminat anul I la liceul industrial, de ce?!» Adăă, ...spuneți-mi, ați avut vreun necaz, sau vreo greutate, așa, mai zdravene? «Am avut, da, în timpul celui de-al doilea război, noi aștia eram scutiți de front, lucram aici, și odată, pentru că am întirziat cinci minute la lucru, patronul mi-a strigat: ești un bolșevic, ai nume rusesc! Am făcut și carceră pe chestia asta... în sfîrșit — a trecut! (Molodeț Iosif, născut în Petroșani, are doi frați mineri, curînd va ieși la pensie). La ce vă gîndiți acum, în preajma pensionării? «La ce să mă gîndesc, ce pot să spun decît că îmi pare al naibii de rău: atunci cînd n-o să fac nimic, ce se alege de mine?!... Mai ales că am fost obișnuit o viață întreagă cu meseria asta, cu agitația, cu efortul... Mi-e frică chiar să nu mă îmbolnăvesc, v-o spun foarte serios!...»

...Coborîm, urcăm, nu mai înțeleg prea bine; sîntem patru oameni ascunși sub pămînt, am la un moment dat impresia fizică, da, că întreaga Vale a Jiului se sprijină pe noi, ne apasă în creștet, aerul continuă să fie la fel de curat, sîntem doar la 535 metri deasupra nivelului mării, și la zeci de ani-lumină față de cei de deasupra noastră. Efortul este considerabil pentru cel care pătrunde pentru prima oară într-un astfel de univers. Minusul însă — spre rușinea mea! — pentru cei care parcurg acest drum de cite trei și chiar patru ori într-un schimb...! Detectorul primei căști continuă să indice procentajul de gaz metan: nu este nici un pericol!...

«Să știți că destule accidente se datorează

Gestul nostru obișnuit, munca.

Fotografiile de Elena GHERA

celor mai vechi în muncă, și nu invers! Din pricina rutinei. Unul dintre cei bătrîni a trecut, să zicem, de zeci și zeci de ori printre vago-nete, fără a i se întîmpla nimic; trece însă o singură dată, astăzi, e de ajuns — ca să-și rupă piciorul!» (Dorin Gheța).

...Am ajuns la abatajul 6220. Elena Ghera face fotografii, există aici un complex mecanizat, un soi de combină ce smulge cărbunele din rocă, înaintînd cu o forță de colos. Este greu de imaginat cum a ajuns, aici, o instalație atît de masivă. Mi se explică: a fost coborîtă piesă cu piesă, și asamblată în subteran...! Iar mie mi se bătea acumulatorul pe coapse...

Profit de un moment de pauză (Elena a intrat împreună cu oamenii într-o galerie laterală, pentru a-i poza), mă așez pe o scîndură și stîng becul propriei mele lămpi. Și deodată e tăcere și întuneric deplin... Aștept încordat — cred că este acea clipă cumplită de izolare, de singurătate în fundul pămîntului; este, poate, una dintre acele clipe rare în care îți poți simți propria-ți condiție de om vulnerabil. Tăcere, beznă

totală... și doar, la intervale, cite un bulgăre de cărbune ce se desprinde, strecurat prin plasa din sîrmă protectoare a bolții de deasupra, căzînd... dovadă că materia nu stă, niciodată! Apoi — brusc — un urlet, un scrișnet metalic amplificat de bolți: banda transportoare a pornit din nou, sus, în capătul galeriei se ivesc licurici... se ivesc oameni! Este imposibil, constat abia acum, să descriu ceea ce am simțit atunci.

...Afară, la aer, sus. Acum, gîndindu-mă retrospectiv, îmi amintesc că la plecarea (după ce făcusem dușul de rigoare, și-mi preluasem hainele de reporter, de om aflat pe teren), am reținut, nu știu de ce, următoarele imagini: în holul de ieșire al direcției minei Paroșeni, se află încă o expoziție plastică realizată de copiii minerilor, intitulată «Pionierii desenează». Printre exponatele viu colorate și numai aparent naive, una: strident vopsit în galben, adorabilul și îndrăgitul erou al copiilor de pretutindeni — rățoiul Donald Duck!

Horia PĂTRAȘCU

1. Rezolvați, să nu mai umble poporul pe drum. 2. Ședință la ora 13.

«Au murit de fapt atunci băieți buni, conștiinți și cinstiți, cum se mai găsesc destui atît în rîndul celor vii cît și în rîndul celor pe care i-am înmormîntat, dar nu i-am uitat».

La 39 de ani, Dumitru Enache, după douăzeci de ani de minerit, este președintele Comitetului sindicatului de la Exploatarea minieră Dilja. Ca miner cîștiga 4 000-4 500 pe lună, acum cîștigă 2950, dar rezolvă lucruri care țin de viața minerilor și — oriçît de dur pare — de posibila lor moarte.

Nici unui miner din Valea Jiului nu i-ar place să-și vadă viața scrisă cu un stilou «Parker», după cum nici nu ar fi mulțumit dacă s-ar ocoli viața lui reală din subteran. Și contabilii mor din cauza vreunei boli contractate la birou, dar în biografia unui miner viața s-a născut și are mai mare importanță decît noțiunea ce o desemnează. Doar minerilor statul le plătește chiria și încălzirea la bloc și, fapt cunoscut, secretarul general al partidului merge periodic în Valea Jiului pentru a le înfrumuseța, civiliza și fortifica atît munca din subteran cît și cea de la suprafață. Sindicatul minerilor nu sînt numai forme de organizare, școli ale producției, ci un mod de a trăi comunist, adică drept și echitabil. Dumitru Enache spunea: Rămîne o femeie văduvă. Uneori ea nu mai poate suporta aerul acesta, pe care l-a respirat bărbatul ei. Vrea să plece în altă parte. Noi îi obținem imediat apartament și servicii în orice oraș. Aurica Poloboc este acum la București; Pal Ioana, la Baia Mare; Grumeza Aurelia, la Galați.

Continuă: anul trecut în vestiarele minerilor nu era suficientă căldură, oamenii plecau cu hainele ude din șut. Noi, comitetul sindicatului, am decuplat căldura de la birouri și am transferat-o muncitorilor. Birourile trebuiau să rezolve treaba și n-o rezolvaseră. În timp ce stăteam de vorbă, intră în birou o funcționară și-i șoptește ceva la ureche. Președintele decide: 1) rezolvați, să nu mai umble poporul pe drum.

2) Ședința la ora 13. Punctul 1, ca și zic așa, intră în birou. Îl cheamă Ion Lupașcu, are 18 ani și este din comuna Rușeșu, județul Buzău. Vrea să se angajeze la mină. De ce: se cîștigă mulți bani și vrea să-i trimită părinților. Vrea să devină om și apoi să se însoare. Vrea să devină miner și luptător (adică sportiv la lupte). Pînă una-alta este repartizat la cămin și întrebă dacă are nevoie de ceva bani pînă la leafă. Are nevoie. I se dau.

Viața unui comitet sindical, cazul Dirja, are desigur cadrul cunoscut: grupe, comitet, ședințe obișnuite, extraordinare, dare de seamă, alegeri. Mai mult decît atît, Dumitru Enache spune fraze ca-n alți ani: centrul

de greutate al activității sindicale este grupa. Dar adaugă: acolo problemele discutate sînt pure și cinstite.

Între a ridica cinstit și pur o problemă și a o rezolva este o cale, totuși. Mina avînd multă apă și presiune mare, își trimite minierii, pentru tratament, doar la Felix și Herculane, dar anul acesta s-au primit patru locuri. În mină sînt 5 000 de sindicaliști și, după cum se știe, întîi lucrezi și după aceea devii membru de sindicat...

A existat și un moment al discuției în care nu m-am înțeles cu Dumitru Enache. Spunea: «noi înțelegem că nu sînt atîtea locuri la mare». N-am fost și nu sînt de acord cu un asemenea punct de vedere. Dar să vedem cum stau lucrurile. Pentru mare vin două categorii de bilete: unele cu preț redus, altele cu prețul integral. Conducerea, secretarul de partid, președintele de sindicat, maiștrii s-au trecut la «integral» nu atît judecînd după leafă cît după bunul-simț. Locurile nu le-au fost însă repartizate. Aici cuvintele sînt de prisos.

Iată cîteva din lucrurile propuse de mineri și rezolvate de comitetul sindicatului: lămpile de șold să fie încărcate pentru mai mult de șase ore (Ion Kedreși); la hainele de uzură să fie scurtat termenul de garanție (Petru Nemeș); cojoacele luate de la magazie să fie folosite și în subteran (Gheorghe Boghi). Iată și una semnată de 23 de mineri care nu este propunere, ci fapt de conștiință: să se îmbunătățească calitatea lucrărilor miniere. Și una care întreprinderii de transporturi Petroșani i se pare desigur stranie: să fie aduși muncitorii cu autobuzul la mină (Constantin Vărieș). Foarte mulți locuiesc în cartierul «Aeroport» și mașină directă nu există.

La una din întrebările mele «dacă în ședințele sindicale ale minerilor se discută lucruri sufletești», Dumitru Enache spunea: nu. Apoi: «Ceva, ceva, parcă... Îndemnăm minierii neînsurați să nu ocolească văduvele. Sînt femei serioase, harnice, unele s-au despărțit de bărbatii lor. Vă rog să nu înțelegeți că este vorba de o dragoste obligată».

Pe coridoare văd afișe: Nu beți cafea în birouri. Îmi explică: Din cauza lor se greșește plata sporurilor de subteran și alocațiilor pentru copii. Comitetul sindicatului lucrează în strînsă legătură cu organizația de partid. «Secretar de partid e un tovarăș Lupașcu, care cunoaște lucruri minunate și e în concediu». Ultima frază pe care o notez ne-ar place s-o auzim doar în locuri unde se lucrează: Oamenii muncesc și vor să vadă mereu eficiența muncii lor.

Eugen SECELEANU

Ce să fac? Eu m-am obișnuit să trăiesc

La adăpostul unei sume bune pe care o primește lunar drept pensie, Iosif Cotoș ar putea duce o viață tihnită nu numai în Petroșani, mai ales că până la cei 60 de ani ai săi viața l-a purtat de colo-colo. A fost la Timișoara, Caransebeș, Lugoj, Tîrgu Jiu, adică în mai toate pușcăriile și lagărele în care erau închiși comuniștii României. Dar angrenat în câteva comisii și comitete, membru al Comitetului municipal de partid Petroșani, Iosif Cotoș nu a avut până acum timp să se inițieze în tainele vieții de pensionar, fiind în continuare preocupat de viața pe care o visa comunistul ilegalist de acum patru decenii. «Eu nu m-am gândit niciodată la viața de pensionar. Deocamdată, a fi pensionar în Valea Jiului e ca și cum ai mânca de pe urma altora. Dacă vreodată am să simt nevoia de a fi cu adevărat pensionar, cred că va trebui să mă mut de aici. Dar cum mă leagă totul de aceste locuri, las altora bucuria și dreptul de a fi pensionari. Ce să fac? Eu m-am obișnuit să trăiesc. Cred că în felul acesta poți să afli din ce în ce mai multe despre viață». Și Iosif Cotoș își amintește că, la 14 ani, singurul lucru pe care-l știa foarte bine era acela că, dacă unul din cei treisprezece frați ai săi trebuia să plece în oraș, ceilalți rămăneau în casă așteptând cu sufletul la gură să li se restituie cămașa, pantalonii și celelalte trențe din care încropiseră costumele celui plecat în oraș. La 27 de ani a simțit ce înseamnă trădarea și că nu toți oamenii care-ți intră în casă nu sînt agenți ai Siguranței. Andrei Repca, «tovarășul de luptă» venit de la Timișoara, l-a învățat că se poate zîmbi într-o sală de tribunal chiar după ce trimiți

în lagăr 53 de oameni cu adevărul lor cu tot. În lagărul de la Tîrgu Jiu, Iosif Cotoș a cunoscut un tînr cărui din cauza repetatelor bătăi l-a căzut părul. Aproape un an omul acela a fost chel. Astăzi Iosif Cotoș mă întreabă dacă l-am văzut pe secretarul general al partidului mai de aproape. De ce? Întreb. «Fiindcă dînsul era tînrul acela». Și pentru că vorbeam despre a fi sau a nu fi pensionar, Iosif Cotoș îmi mărturisește că unul din oamenii pe care nu și-i poate închipui pensionar este tovarășul Ceaușescu.

Iosif Cotoș povestește minunat, chiar și atunci cînd subiectul e mai puțin cuceritor: «Vedeți dumneavoastră, ședințele de partid pot da o imagine destul de fidelă, chiar dacă nu ideală, despre puterea respectivei organizații. În ilegalitate, cu orice ședință de partid la care participai îți puneai în joc libertatea, viața. Dar nu-mi amintesc să fi lipsit cineva la acele ședințe. În închisoare nimeni nu rămînea cu cotizația neplătită. Astăzi sînt ședințe la care nu numai că unii oameni întîrzie, dar dacă-i întrebii la sfîrșit despre ce-a fost vorba, habar n-au. Mi se pare că uneori oamenii aceștia se îndepărtează chiar de viața lor. Știu, au și necazuri, a munci în Valea Jiului nu e un fleac, dar necazurile nu le vom învinge dormind la ședințe și înfrumusețînd realitatea. Viața nu ne-o putem înfrumuseța decît luptînd: cu noi, cu prietenii, cu unele practici despre care spunem, uneori, că sînt vechi dar ele se arată mai viguroase ca noi».

Dorin TUDORAN

O ședință cît o jumătate de șut

La sfîrșitul adunării generale a salariaților de la Exploatarea minieră Lonea, la care am participat, un miner îmi spunea: Ați asistat la o ședință cît o jumătate de șut. Firește, ironic. Fapt explicabil: nouă sau zece mineri sau cadre din producție au vorbit cît doi tovarăși veniți de la centrală și de la Consiliul central de control muncitoresc al activității economice și sociale. Aceasta în ciuda asigurărilor inițiale: Să mă înscrisu în obiceiul locului, să vorbesc concret.

Totul s-a desfășurat într-o sală în care vîrsta scaunelor nu trebuie apreciată în ani, ci în numărul de ședințe la care ele au fost prezente. Directorul Aurel Brînduș, în darea sa de seamă, a precizat lucruri nu prea trandafirii. S-au înregistrat de pildă și plătit 22.175 om/zije/boală, ceea ce este foarte mult. O explicație, tristă dar plauzibilă, a furnizat-o secretarul cu problemele organizatorice al Comitetului municipal Petroșani al P.C.R., și dînsul prezent: «Vara, medicii au nevoie de bani să meargă la mare. Iarna e cam la fel: își cumpără porc. Propunere: medicii vor face parte de acum înainte din organizațiile de partid ale exploatarea minieră și vor fi obligați în acest fel să-și cumpere bronz și slănină cu lefurile proprii.»

«În această sală — începe revizorul-lăcătuș Nicolae Popovici — ni s-a promis un bloc gata la 1 Mai, dar nu e gata. Stabilitatea

și calitatea muncii oamenilor depind și de apartamente». Maistrul miner Ghiță Popescu afirmă că «lucrul de duminică pe-o parte ne-a cîrpit, pe alta ne-a rupt. Trebuie găsite și alte soluții». Inginer Constantin Ţigu: «Realizările cele obținute n-au venit de dragul nostru, iar lipsurile nu vor dispărea de jalea noastră. Îmbunătățirea nu va veni ca a opta minune. Să îmbunătățim căile de acces și să ajungem din urmă timpul prețios care ne-a stat la dispoziție. Unii tovarăși uită că educarea tinerilor nu s-a născut odată cu noi, dar trebuie făcută de noi. Și, în fine: să depunem o vie activitate începînd cu conducerea minei și terminînd cu ultimul muncitor».

«În fine», acesta a sunat adevărat, sincer, în aceeași sală în care cu câteva minute înainte Petre Bălănescu, șeful biroului salarizare, afirmase tocmai invers. (În timp ce dînsul vorbea oamenii își făceau vînt cu băștile) Șeful de brigadă Baciu Ioan: «Am muncit nu chiar bine, ci printre bine. Ne dau de lucru grinzile de susținere, bolțurile se desprind de ele, cad și nu le mai găsim prin întuneric. Nu avem întotdeauna și uneori piese de schimb la macarale. Pensionarii care lucrează la deservire nu că nu ne fac cinste, dar nu fac față».

Inginerul Aurel Manhau semnaleză că nu are personal tehnic corespunzător și este obligat să întocmească singur o grămadă de hîrtii.

lată exemplara luare de cuvînt a lui Marin Ciubăr, șef de brigadă: «Nemotivate nu prea avem, prietenia și cinstea nu-s la noi doar pe hîrtie. Am depășit planul cu peste 200 de tone și cam asta ar fi.»

Inginerul șef energo-mecanic Vasile Ioan spune: «Există piedici și frîne de care n-avem nevoie. O inovație a unui miner n-a fost aplicată de patru ani. Curios este că se încearcă progrese la utilaje, dar la uneltele minerilor nu se gîndește nimeni. Trebuie să facem totul, să luăm minerului unealta din mîină».

Din prezidiu, un tovarăș specializat în ședințe ca și un scaun zice grav: «Înțelegeți lucrul!».

După cum se vede, situația nu e pe roze,

«Un miner trebuie să privească într-o parte, să audă din cealaltă și să lucreze efectiv, cu mîinile, într-o a treia; asta într-o zecime de secundă...!»

MOTO:

«Mi pun farfuria, cu două furculițe, și deșteptătorul peste toate astea. Sună astfel mai tare! — mă scol la 4,35».

S-a născut în 1932, în Petroșani — are deci 41 de ani — iar acum e singur: soția, fata și soacra sînt la mare! Acesta este, altfel spus, «fostul miner» MATYAS FRANCISC — actualmente inginer minier! (mai exact: inginer șef aeraj — ceea «primă cască» ce, purtînd un aparat detector al prezenței gazului metan, ne-a condus în mină, împreună cu Gheța — și mai ales cel asupra căruia am promis că voi reveni!).

...Petroșani, seara. Lumini, ambianță plăcută etc. ...Omul acesta — care cu numai niște ore înainte, îmbrăcat în salopetă, murdar, dar cu zîmbetul pe buze, intrase la dușuri — vorbește acum apăsător și rar și poartă costum, dar asta nu are nici un fel de importanță. Timp de 16 ani a fost miner artificier, apoi maistru, și nu a avut nici un accident în această vreme — nici măcar de gradul unei simple fracturi — deși răspundea de 50 de oameni! În perioada asta s-a căsătorit. Soția se numește Rodica, «iar dacă am vreo mulțumire, este tocmai aceea că femeia asta m-a înțeles, mi-a iertat multe: pînă și faptul că lipseau uneori, lucrăm la citeva (zeci — N.A.) texte de specialitate, publicate ulterior! Chiar dînsa, cu ocazia căsătoriei, mi-a oferit următorul text, drept dedicație: «Vom fi martorii tuturor necazurilor și bucuriilor, și dacă viața îl va răpi pe unul dintre noi, blestemat să fie cel care nu va respecta iubirea noastră de altădată!»...

Și, altfel: «Vedeți dumneavoastră, eu nu știu de unde e cămașa asta, care e pe mine! Cu treburile astea se ocupă soția, strict (am și denumit-o dealfel «ministrul finanțelor», iar fetița îi spune «Hagi Tudose»!); sînt prea preocupat de munca mea, ca să mai am timp și de altele!»...

— Ucenicia principală am făcut-o pe lîngă artificierul Ioan Varga, astăzi pensionar. El m-a făcut să înțeleg diferența dintre noțiunea de «pălăgă» (o piesă cu care se ridică o greutate), și «pîlăgă» (o săpătură în care se înfige rădăcina stîlpului susținător). Mă gîndesc acum că, astăzi, ar fi necesar să existe o preocupare majoră în sensul defi-

dar cauzele s-au găsit. Bărbați adevărați minierii au spus ce trebuia spus. Din curtea tovarășului Voina Vorachim de Consiliul central de control muncitoresc al activității economice și sociale n-au p aflat lucruri noi. Știau și ei că: venitu nu se pot crea fără creșterea productivității muncii, că problema e nu numai economice și politică și că, într-adevăr, Comitetul oamenilor muncii are datoria să stabilească să definitiveze, să urmărească și să oc tureze.

Oricum, spiritul acestei ședințe s-a apiat sensibil de cel al muncii acestor oame

Eugen SECELEAN

nirii categorice a unor termeni minier uzuali; prin 1970, în «Revista minelor», s-schițat alfabetic o încercare de definire a acestor termeni, dar ulterior nimeni n s-a interesat de perfecționarea acestui set de vocabular!... Și. zău că ar trebui făcută Noul, «noul» asta pe care căutăm să-l promovăm cu toții, este foarte necesar a l explicat științific. Îmi amintesc că prin '54 '55 — atunci cînd s-au introdus căștile de protecție, obligatoriu (eu intrasem în mină din '52, prima oară, pe atunci purtam băști sau șepci) — ei, atunci, cu căștile, am întîm pinat mari greutăți din partea oamenilor nu voiau să le poarte; chiar și eu m-am împotrivit! Deși accidentele la cap erau destul de frecvente!... Astăzi, unul singur nu-ți intră în mină fără întregul echipament de protecție!... Chestie însă de cunoaștere cum spuneam mai sus.

«În 1961 am fost trimis de Exploatarea minieră să urmez cursurile Institutului de mine din Petroșani; le-am absolvit în 1965» — S-a produs vreo schimbare, în dumneavoastră, apoi?

«Ingineria m-a schimbat NUMAI în sensul satisfacerii unei, îndrăznesc să spun, permanente dorințe: aceea de a face ceva în plus! În rest...?! Cred că deloc! Păstrez aceleași relații cu maistrii, foștii mei colegi, sînt același prieten... atît!»

...Îl preocupă politica, florile; și mașina. Și-a cumpărat recent una, a botezat-o «DA-CIANA» (bănuieți despre ce poate fi vorba!). În apartament are o adevărată grădină botanică. Strălucește aici — la propriu! — o plantă extrem de rară: «Eufobia». A devenit mascota casei, se consideră că aduce noroc!

Despre politică, în genere: «Îmi plac și-mi convin relațiile internaționale actuale; generația părinților mei a fost o generație care, cum să spun, a distrus! A participat, vrînd-nevrînd, la două războaie mondiale! Generația mea a construit! Mi-e tare teamă — trebuie să avem enorm de multă atenție față de tinerii de azi! — pentru ca noua generație să nu fie iarăși cea care va distruge (conform zicalei românești: «una caldă, una rece»). Omenirea are nevoie de două-trei generații care să construiască, pentru a scăpa definitiv de spaimă!»...

Horia PĂTRAȘCU

Pe aripile vîntului

Afișe de diverse forme și scrisse cu diverse cerneluri te-ndeamnă să vezi, la cinematograful «7 Noiembrie» din Petroșani, filmul american «Pe aripile vîntului». Dato-

rită numărului mare de «aripisti» filmul a rulat și la Casa de cultură. Bătrîni, maturi, femeile măritate și, poate, femeile nimănu au luat cu asalt casele de bilete, iar la ieșire

FLACĂRA — REPORTAJ

omentariile începeau cu «excelent» și se terminau cu «dragoste ca asta nu se mai poate».

Formația «Phoenix» amenința și ea cu un minent turmeu și cunoscându-i bunele rezultate nu ne îndoim că se va ține de cuvânt. În rest, brigăzile de agitație ale minerilor se pregăteau de zor pentru a combate leneșii, demotivații și a-i lăuda pe cei punctuali și mereu în față. În drum spre Petroșani am întâlnit caravana colorată a ansamblului «Indian» Kivokama cu destinația municipiul minerilor. Ne-au făcut semne prietenești și am reținut din goana mașinii un număr de senzație: Fachirul indian și găinușa invizibilă. Prin Lonea, Petrila, Vulcan, Lupeni cite-un film, dar asta înseamnă foarte puțin.

Oamenii ni s-au plîns că lipsesc dicționare, cărți de gramatică explicată și de matematică distractivă. Rafturile sînt în schimb invadate de «Rezistența materialelor» (volumul II), broșura «Salate» și prea multe titluri din literatura italiană. Cîteva opinii: «Am vrea un club al minerilor organizat și el pe schimburi». «Nu găsesc nimic despre viața coristelor de la operele din țară». «Aștept cu mare interes turmeul Teatrului Național din Craiova mai ales de cînd Amza Pellea — de care am auzit că a fost miner — lucrează acolo ca director». După cum se vede cite ceva de făcut ar mai fi.

Eugen SECELEANU

După asigurările localnicilor, aprozarele din Lupeni arată în fiecare zi așa.

Indicațiile secretarului general al partidului au fost respectate: aprovizionarea Văii Jiului este bună

În Petroșani, 145 000 locuitori, femeile se ocupă mai mult cu gătitul nu numai pentru că un miner are nevoie de mâncare multă și consistentă, ci și pentru că locuri de muncă pentru ele nu sînt deocamdată. În curînd se va construi o filatură, apoi alte cîteva locuri de muncă specifice și atunci, poate, bărbații se vor ocupa și ei de gospodărie. Deocamdată, cele 70 000 de femei — trebuie remarcată unitatea puternică dintre soții (din ianuarie și pînă-n prezent 190 de căsătorii și doar 20 de divorțuri!) — fac piața și gătesc. Un fapt de esență este acela că în urma vizitei de lucru

a secretarului general al partidului, Nicolae Ceaușescu, din anul trecut, aprovizionarea Văii Jiului s-a îmbunătățit într-adevăr. Mai bine spus, aprovizionarea ține acum cu sirguință pasul producției, al necesităților populației. Primul secretar al Comitetului de partid Petroșani, Clement Negruț este satisfăcut de calitatea pîinii minerilor, atît de mult (și chiar, uneori, abuziv!) criticată în lunile trecute. Un singur restaurant categoria întâi, iar restul de a doua și a treia. Prețuri acceptabile, mâncare bună și caldă la orice oră. Ce-i drept, e drept, responsabilul restaurantului «Cocoșul de aur» și

Cu atîta carne în unitate, măcelarul Iordan Raiban face și el șutul de opt ore.

șeful măcelăriei din Vulcan au fost mineri, cunosc problemele și le și iubesc, din moment ce s-au lăsat de o meserie atît de bănoasă ca aceea din subteran... În piața orașului găsești și carne, și roșii, și vinete, și plase, și leacuri împotriva asteniei nervoase, hipertensiunii arteriale. Piața pare mai curînd un bazar, în sensul bun al cuvîntului. Condamnabil și de neînțeles este faptul că desfacerea răcoritoarelor se face între orele 7-12, iar după-amiază, cînd oamenii ies din șut aceste chioșcuri sînt închise. Cine vrea poate să-și îndulcească timpul petrecut în piață cu turtă dulce, cocoșei de zahăr, ciubuce colorate. Cine vrea poate să facă mofturi. Dacă nu se hotărăște să ia roșii din hală poate să găsească altele la fel de frumoase în galantarele de afară. Cîteva nemulțumiți de profesie ne-au sugerat chiar că excepționala aprovizionare ce ne sărea în ochi s-ar datora prezenței noastre în Valea Jiului. Numai că noi avem, sperăm,

simțul umorului, al proporțiilor, și mai ales dorința de a ne face meseria așa cum se cuvine. Și în acest caz, a ne face meseria înseamnă a scrie cu bucurie despre tot ceea ce am văzut în aceste zile. Pretutindeni, la Petroșani, Lupeni, Aninoasa, Lonea, Vulcan am găsit nu numai piețele dar și celelalte unități ale alimentației publice aprovizionate pe măsura oricărei exigențe. Și dacă în cazul cămii nu ni se pare nimic deosebit, în ceea ce privește legumele și fructele, abundența din piețe ni se pare a vorbi despre spiritul gospodăresc care s-a instaurat aici, gîndindu-ne că toate sînt aduse din afara județului.

Vara lui 1973 găsește Valea Jiului aprovizionată pe măsura entuziasmului — plin de sacrificii! — cu care oamenii acestor locuri muncesc și-și iubesc meseria, familia, țara.

E. SECELEANU
D. TUDORAN

A soluționa o problemă în timp înseamnă, în primul rînd, să poți la o adică s-o rezolvi imediat

Biroul tovarășului Clement Negruț, prim secretar al Comitetului municipal de partid Petroșani, nu este un loc de unde poți culege numai cifre cu privire la performanțele obținute în muncă de oamenii din Valea Jiului. În acest birou, dacă ai răbdare și acces, poți afla marile și micile neazuri ale acestor oameni eclipsați unșori de recordurile pe care singuri le-au stabilit la locurile lor de muncă. Vineri, 27 iulie, am asistat la audiențele desfășurate în biroul primului secretar.

Badea Elena, strada Păcii, bloc 4, apartament 3, are 5 copii și un soț care câștigă puțin pe lună. Răspuns: mîine ne vom interesa dacă există posibilitatea de a vi se încredința îngrijirea citorva scări ale blocurilor din strada Păcii.

Bejan Dumitru, analfabet, pensionar, bolnav de epilepsie, tată a 4 copii cu care locuiește într-o singură cameră, soția casnică, operată de 5 ori, pensionară, sîlăcică un loc de muncă pentru fiica sa Lucica, în vîrstă de 15 ani, spre a se putea ajunge cu banii. Consideră că ar avea nevoie de încă o cameră pentru a locui omenește.

Răspunsul primului secretar este prompt: în cel mai scurt timp se rezolvă. Luați acest bilet și-l dați secretarului de partid al minei «Aninoasa». Mîine dimineată vorbesc personal cu primarul.

Purcaru Ilie, Livezeni, operat în 1972 de hernie și apendicită, nu se mai poate prezenta la lucru. Consideră că i s-au greșit operațiile, nu are curajul să mai intre în spital, n-are încredere în comisia de expertiză pentru pensionări. Solicită să fie ajutat.

Răspuns: «Nu e bine să suspecteze cîntea și pregătirea profesională a medicilor care l-au examinat. Se va prezenta la comisia din săptămîina viitoare».

Toth Emeric, strada Funicular 45, lucrează la Petrila, locuiește într-o cameră fără apă curentă, împreună cu soția și doi copii. Solicită o locuință mai încăpătoare, care i-a și fost promisă, în repetate rînduri, dar de fiecare dată a fost șters de pe listă în ultimul moment. Dă adresa unui apartament liber.

Răspuns: «Dacă apartamentul este al Centralei cărbunelui, cu aprobarea acesteia, i se face imediat repartitie. Dacă nu, i se va repartiza un apartament în noul bloc turn».

Aflu de la tovarășul Clement Negruț care sînt marile probleme ale Văii Jiului: — Dezechilibrul profund dintre numărul bărbaților și cel al femeilor, fapt care duce la multe încurcături, divorțuri, abandonuri familiale, scăderea natalității.

— Numărul redus al locurilor de muncă

pentru femei. Se preconizase construirea unei fabrici care ar fi asigurat 600 de locuri de muncă, dar nu se mai aude nimic despre ea. 600 de locuri ar fi fost un început încurajator.

— 70 la sută din producția de cărbune este extrasă din straturile groase. Dar numai 0,3 la sută din această producție este realizată cu mijloace moderne. De aceea, faptul că întreprinderea de utilaj minier din Petroșani ține acum de... Ploiești nu e într-un totu firesc. Această întreprindere trebuie să constituie de fapt «mecanică șef» al Centralei cărbunelui din Petroșani.

— Minerii din Valea Jiului nu plătesc întreținerea.

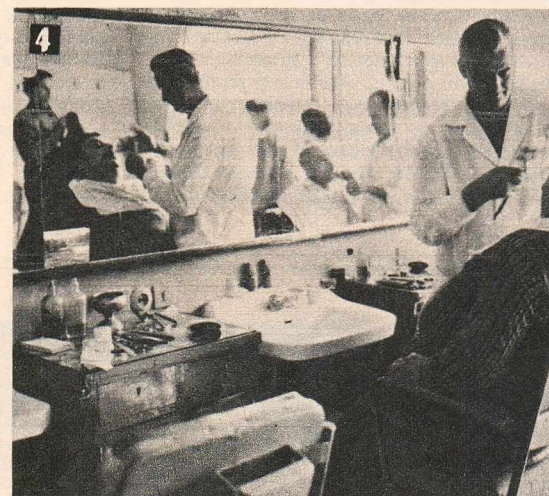
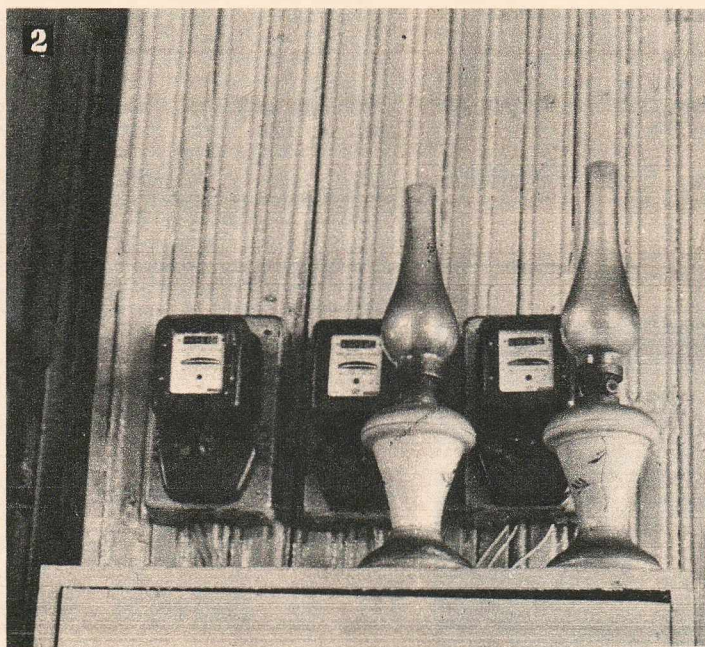
Tovarășul Clement Negruț se află în Petroșani din 1961. Ne prezintă un punctaj cu progresele realizate în acești 12 ani. Aflăm deci că în 1961 la Petroșani se cheltuiau 2,40 lei anual pe cap de om pentru cărți. În 1972 s-au cheltuit tot pe un an și tot pe cap de locuitor 18 lei. La prima vedere progresele înregistrate nu par spectaculoase, dar important e că sînt reale. Dar, pentru asta se muncește, se gîndește, uneori se doarme mai puțin decît ar fi nevoie. Numai că înainte de somn sînt încă necesare multe altele.

Am mai vorbit cu Clement Negruț despre principiul conducerii colective, despre rostul ședințelor și referatelor în care trebuie să-și pui în temă formal tocmai pe cei care știu totul despre ea. Văzîndu-l la lucru pe primul secretar al municipiului Petroșani am înțeles, nu numai din vorbele sale, că deciziile personale, hotărîrile individuale ale unui conducător pot reprezenta foarte bine părerea colectivității atunci cînd se ține seama de spiritul și nu numai de litera unui principiu.

„Cînd spun că «eu conduc, eu hotărăsc» pare puțin șocant. Dar adevărul este că uneori eu sînt singurul care trebuie să hotărăsc, nu mai am timp să mă consult cu nimeni. Important este să fiu la fel de ferm și clarvăzător ca și în situațiile cînd ne consultăm în plen. Nu toate problemele cer același termen de rezolvare. A rezolva o problemă în timp înseamnă, în primul rînd, să poți, la o adică, s-o rezolvi imediat. Actul deciziei este un act politic, singurul care poate proba capacitatea unui conducător, oriunde s-ar afla el pe scara ierarhică. Singura ierarhie valabilă o stabilesc faptele. Fără ele nimeni nu are identitate».

Dorin TUDORAN

«Lucruri mici»

Nici un bărbat din Petroșani nu se va însura cu Angela, Trinela, Ave-rica, Alinica, Carmen Cita, Olguța, Mușețel, Tensia, Pertina atâta vreme cît ele vor continua să fie mătăsuri — modele noi.

Începînd cu această apariție, «Flacăra» oferă cititorilor ei o nouă rubrică al cărei titlu îi definește și substanța. La realizarea acestor pagini — oglindă vie a săptămîinii, cu întâmplările ei mai mari sau mai mici, dar nu fără semnificație în procesul de dezvoltare (sau, cînd e cazul, de frînare) a societății noastre — îi invităm să ia parte pe toți fotoreporterii, profesioniști sau amatori, colaboratori (sau încă nu) ai «Flăcării». Cu ajutorul lor, REALITATEA ILUSTRATĂ va putea într-adevăr să fie o realitate a dumneavoastră, a tuturor. Așteptăm deci exprimarea acestei largi colaborări prin fotografiile trimise și pe care le-am dori la redacție în ziua de luni a fiecărei săptămîni.

Redacția

1) Educația lui Petru Tirilă, 4 ani și jumătate, cere sacrificii. Este unul din motivele pentru care tatăl său, Nicolae, n-a fost niciodată la film.

2) Aceste trei contoare vă pot oare spune cîți kilowați-oră consumă pe zi două lămpi de petrol?

3) Cu spatele spre săruturile de altădată.

4) Frizerul Rivetea Petru are pe hirtie 1 183 lei. Cel bărbierit, minerul Dănilă Filip, are pe hirtie 1 480 și odată ieșit la lumina zilei are în mînă vreo 4 000 de lei.

REALITATEA ILUSTRATĂ

«n strada mare»

Casieri
și încasatori!
Nu dați în rest
clienților
bilete uzate.
Primiți-le doar!

Începând din 12 iulie a.c. se deschide cursul de înot, la strandul din Aeroport cu plecarea din curtea scolii» (Școala generală nr. 1).

Atenție Phoenix! La Petroșani «Cîntatul din voce sau instrumente și jocuri de noroc sînt interzise».

Vînd casă, ieșire la asfalt, teren pentru garaj, priveliște și aier curat de deal. Afișat azi 05 Mai 1973.

Afișe. Phoenix, Benone Sinulescu, Amza Pellea și, firește, «Interesul general» al lui Aurel Baranga.

5) Care ești, bă, Fischer pe-aici? Nu cedezi dama.

6) Generozitatea acestui meșter merge pînă acolo încît verifică gratuit pînă și etc.

7) Maria Condor, anul II Psihologie Cluj, cunoscînd, firește, psihologia cumpărătorului, își ajută și în vacanță mama la piață. După cum se vede, mama nu regretă că a dat-o de-acasă.

8) Refuzat de facultatea de medicină la vremea potrivită, Agostin Avrămuț împrăștie sănătate și optimism în fiecare vineri de la 10 în sus. Prietenii și cunoscuții săi nu mai suferă de mult de colite intestinale, astenii nervoase, eczeme și inimă rea.

9-10) În Valea Jiului se mănîncă o piine buna. Sîntem curioși ce se va întîmpla cu mulajele din imagine, odată intrate în trupa Kivokama.

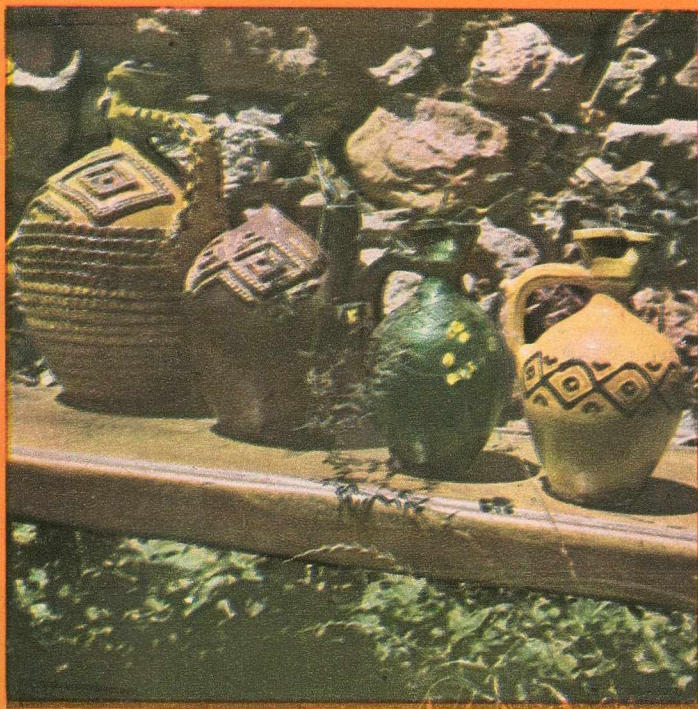
11) Acești 10 cm de apă și 4 kilometri de fum se numesc oare loc de agrement?

12) La Petroșani «Pe aripile vîntului» costă șase lei cincizeci.

13) «Dragă Viorel, eu sînt bine sănătos, coasa merge mai mult ca perfect, ceea ce îți doresc și ție, la C.A.P.-ul nostru din comuna SIG. Fii liniștit, Pavel e lingă mine. Tatăl tău.»

Marușca F., Petroșani

Elena GHERA
Eugen SECELEANU
Dorin TUDORAN

LA SIBIU

MUZEUL BĂTRÎNILOR MEȘTERI ROMĂNI

Dacă geografia nu ne-a dăruit decît un petic de mare, și n-am fost corăbieri, și n-am colindat oceanele ca să descoperim lumea, în schimb ne-a înzestrat cu bărăgane, munți și păduri. Și în acești munți ne-a dăruit ape repezi, și reci, și neîmblinzite. Aceasta a fost lumea noastră cea veche, de totdeauna: sus, culoarea albastră a infinitului, jos, codrul cu vîntul și ploile. Și pămîntul cu iarba, roua, sarea și aurul lui. Și omul cu uneltele și cîntecele lui.

Aurul ne-a adus totdeauna primejdii, sarea o veșnică pizmă. Herodot spune undeva în istoriile sale că ne credeam nemuritori. Noi n-am descoperit pămînturi noi, dar încă de pe acele vremuri, cînd înălțimea grîului înspăimînta cohortele năvălitoare de călăreți, am descoperit eternitatea noastră pe aceste locuri.

În transumanțe milenare am învățat să cunoaștem mecanica astrelor, prevestirile norilor, spaimetele necunoscutului și doinele. Plutăritul ne-a apropiat de ape și de vraja curajului, mineritul de căldura pămîntului, plugurile primăverilor de speranțele toamnelor. Totdeauna, de atîtea milenii, obrajii noștri au fost arși de sarea sudorii.

Am cunoscut toate vîrstele pămîntului, toate civilizațiile lui preistorice, de la cea a bronzului (cînd am învățat primele taine ale metalurgiei), vîrstele fierului (epoca Latene, cînd brăzdarul de fier pentru plug apare în Dacia), am cunoscut măiestria de a construi cetăți și așezări civile fără egal, și opaite, și oale, și ulcele. Dar despre toate acestea ne vorbesc în chip minunat arheologii.

Ar trebui să aducem un elogiu paltinilor, fagilor, brazilor, stejarilor, adică lemnului, care a fost pînă de curînd materia primă a uneltelor noastre. Cu șteampuri de lemn am zdrobit minereurile aurifere, cu războaie din lemn am țesut cămășile de in și postavurile, cu plute de lemn am trecut riurile, în vîltori de lemn am spălat frumoașele noastre covoare, roți de lemn au învîrtit pietrele grele ale morilor. De lemn a fost legată viața bunilor și inventivilor noștri strămoși. Și de ape, de apele acestea care sînt cînd molcome, cînd răz-

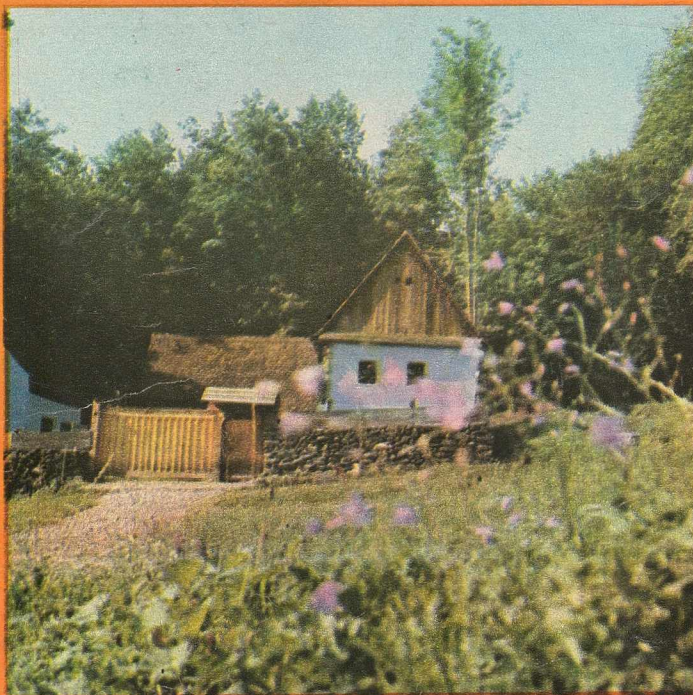
vărite, apele care mină daracele și pivele cu maie ori cu ciocane și morile cu ciutură sau făciaie, joagărele. Să nu uităm nici vînturile care ne stîmpărau sudorile, dar ne minau pînă mai ieri morile stepelor dobrogene.

Cîte din vechile unelte și instalații de industrie țărănească s-au păstrat? Cercetătorii afirmă că în jurul anului 1950 se mai aflau în zonele etnografice ale arcului carpatic peste 5 000 de instalații de industrie țărănească acționate de ape. E doar un exemplu din multe altele. Lumea se schimbă, țara se schimbă, noi tehnologii, mai productive, au înlocuit de mult bătrînele noastre unelte, care dispar, pe neștiute, pe care le uităm fără să ne dăm seama. Și în toate a rămas cîte ceva din inventivitatea și sufletul nostru.

Le vom regăsi totuși în Muzeul tehnicii populare din Dumbrava Sibiului, unde de mai bine de zece ani ele sînt adunate, cu devotament, de pe întreg cuprinsul țării, salvate și conservate, repuse într-un cadru natural cît mai fidel locului de baștină. Vom lăsa ghidurile competente să vorbească despre organizarea, pe sec-toare, a acestei istorii vie a tehnicii populare țărănești. Noi vom privi cu uimire cum timpul atotputernic nu poate distruge ceea ce omul iubește cu pasiune, ceea ce el păstrează cu sfințenie, ca acel teasc din 1761, ca acea moară din Dăbica-Hunedoara, pe fruntarul căreia meșterul, terminînd-o, a sculptat ornamente și a încrustat anul: 1848...

Vom privi cu pioșenie și birnele acelei case din 1844, cu incintă închisă, din sa-tele de tip risipit de altădată. O casă era nu numai o familie sau o gospodărie, dar și o cetate, unde femeia și bărbatul apărau împotriva tuturor nu numai copiii, ori oile, ori speranțele, dar și eternitatea locului.

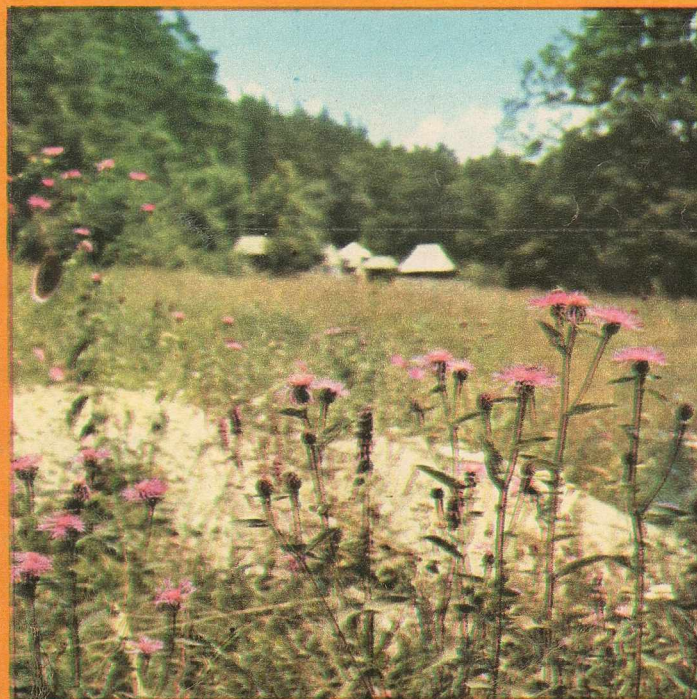
E adevărat, istoria se perindă prin și-riurile cu cerneală obosită a vechilor docu-mente și cărți. Dar istorie, și mai ales viață, este și o moară veche, și un atelier de olar, o dîrstă, și totdeauna o casă.

CIVILIZAȚIA OCHIULUI

Fotografii de Vasile MOLDOVAN

N-a fost adevărat nimic. Adică vreau să spun că n-am întâlnit-o pe zina care stăpinea, cu bunăvoință, aurul moșilor. Și nici pe năzdrăvana ei găină, făcătoarea ouălor de aur. «O murit găina că n-o avut cine să-i deie cucuruz», zicea un moș îmbrăcat orășenește. Despre vânzare-cumpărare de fete nici vorba. Fetele nu se mai lasă cumpărate nici chiar la târgul lor...

Sigur că am trecut de vîrsta cînd credeam în povești cu zine și cu minuni. Dar ne place uneori al dracului de tare să visăm și să mai putem crede că știm visa. Și la «Tîrgul de fete» am fi putut.

Sîmbătă seara, la 21 iulie a.c., pe Muntele Găina erau suiți mii de oameni. S-au aprins focurile și a coborît așteptarea de taină a răsăritului. Și din clipa aceea au prins a se amesteca lucrurile adevărate cu cele neadevărate.

Focul era curat și mirosea a datină. Îl murdăreau valurile de fum gros de la grătarele cu mititei. Veghea moșilor cu cîntărilor lor și cu somnul lor pe pămîntul gol erau jignite de tranzistoare, de corul domnișorilor bătînd ritmul cu dirlida și de corurile-bar.

Către dimineață, cînd focurile au început să albească, moaștele erau în picioare. Ți se-ncrețea pielea uitîndu-te la ele. Nu doar că afară se înțețise un frig ca de toamnă tîrzie. Ele, fetele de moș, nu simțeau frigul, se-mbrăcau una pe alta cu cămașă, cu poale, catrință și zadic, cu năframă neagră legată la spate. Cea care se lăsa îmbrăcată avea în gesturile puține și-n ochi fiori de mireasă. Le-am întregat pe două fete cum le cheamă și cîți ani au, Chirică Ileana și Horbotă Viliana, de 13 ani, din Ocoliş; ne-au răspuns, dar nu s-au oprit din treaba lor, parcă vocea le era dublată, ca la cinema. Asta odată ritual!

Adevărate au fost și tulnicăresele din Avram Iancu, Vidra și Cimpeni, care au salutat răsăritul de soare. Și moș Furdul Gheorghe din Blăjeni, care a venit cale de patru ceasuri călare, încălțat cu cizme înalte și îmbrăcat moștește; pe dunga neația din

Dacă s-ar fi ales cel mai fain fecior din Tîrgul de fete, sîntem siguri că moș Furdul Gheorghe din Blăjeni ar fi ieșit primul. O fi scriind în buletinul lui că are 80 de ani, dar se ține țapăn. Mulți băieți și fete (unii tocmai de pe la Constanța) au vrut să se fotografieze cu el. De frumos ce-i, l-am pozat și noi.

ASTA-I NUNTĂ, NU-I MINGIUNA

În planul (bătut la mașină) întocmit de Comitetul județean al culturii și educației socialiste Alba figura un punct care suna cam așa: după încheierea programului artistic, artiștii amatori vor antrena populația la cîntec și joc. Practic: fiecare echipă era chemată de pe scenă, prin difuzor, să descindă la mașini și să plece acasă. Cum să mai abuze atunci domnișorii aștia cu «dirlida» să învețe și să simtă «Țarina Abrudului»? Poate flăcăul din poza noastră să-i fi poftit la el în sat, ca să aibă mai multă tihnă, că acuma-i grăbit.

stînga zăbunului purta vreo șapte decorații. Ne-am mirat și noi, pe drept, că arată cu arată la 80 de ani. «No ia! Tăți sînt nepoții lui Avram Iancu». Și cînd am văzut pe pieptul lui «A 50-a aniversare a P.C.R.», iar l-am întregat cu o întregare prostească, adică, voiam noi să știm, e de mult timp membru de partid? «No ia! Eu am ad politica în sat. Ce gîndiți?! Doar is depul ș-acuma».

Lîngă două muieri așezate pe iarbă s'omprorit o fătuiță de vreo zece ani. Că așa pe dincolo, «sînt din echipajul de la Timșoara, culegem folclor și vă rog să-mi spuneți strigături». Muierile s-au uitat una pe alta, nu pricepeau ce-nseamnă echipaj, d'omprorit strigăturile... Bine: «Nănașu-i cu șurț de au Nănașu-i cu ochi de taur/Mireasă cunui albă/La toată lumea ești dragă/La muma-ești urită/Că de-aia te mărită».

Stăteam lîngă ele. Aproape de noi, scer pe care «evoluuu» echipele artistice. «Fa mai cîntă aștia din Bihor!», zice Roșca Maria, una dintre cele două moaște «intervievate». Apoi se posomorăște deodată și-desface chiștineul (năframa) și-și șterge ochii cu ciucurii negri de mătase. Care-i baiul? Păi, că să vezi, feciorul ei, singurul fecior, îi dus la Berlin, la festival, să reprezinte județul Alba. Știe să cînte din ceteră și din gură. «Pină-i lumea n-o să-l mai vadă!», se tînguie nevasta din Lupșa, care nu s-a despărțit niciodată de fiul ei, afară de timpul cînd a fost la armată. Și ea? N'omprorit niciodată mai departe decît Muntele Găina. O consolăm. Las' că vine el!

În programul compus și scris și supravegheat de Comitetul județean al culturii și educației socialiste Alba figura, la oronouă dimineața, un alai de nuntă deschis de zina tîrgului și de călăreți. Dar cu un ceas și jumătate mai devreme, prin mulțime și-au făcut loc mirele și mireasa cu nuntașii din Sălcuța, s-au suit o clipă pe scenă și-au coborît. Nimeni n-a înțeles ce-i cu ei. Nici pe zina n-au observat-o (o dăm noi în compensație, la Flacăra-Album). Căi c'erau speriați, călăreții, de asemenea. Nimic

Numai artiștii amatori? Dar cei neamatori cine-or fi fiind? Că de știut să cînte și să joace știau mulți, chiar dacă nu aveau bonuri la... grătar. Așadar, poftiți la masă dacă v-ați adus de-acasă! (?) Asta se numește omenie strînsă cu ușa.

FLACĂRA – MARTOR OCULAR

«Reșarsatul zorilor» cheamă din tulnice soarele să urce pînă la buza muntelui și mai sus ca să cunune praznicul «Tîrgului de fete» de la Găina.

nu s-a ales. Nimic n-a fost adevărat. Coroi Adrian, care lucrează ca tehnician constructor la Brașov, da-i de fel din comuna Avram Iancu și a venit anume la Găina, striga în urma așa-numitului alai: «Asta-i nuntă, nu-i minciună!»

Am căzut de acord că n-a fost vorba, în 22 iulie, despre un tîrg de fete. Dar ce fel de tîrg? Oficial au fost poftite cinci județe: Alba, Arad, Hunedoara, Cluj, Bihor. Ce puteai tîrgui acolo? Bureți de baie din material plastic, tăiați feli, pe care o mîină criminală desenase cu culori, un cocoș cîntînd din tulnic. Asta era principala amintire de la Găina, dacă nu socotești biletele de papagal și răchîia de cireșe, consumată acolo, pe loc. Haine și cămăși atîrnate-n pari, urite și jalnice ca la licitația unui mort, ochelari de soare, și agrafe, și basmale, și cîteva obiecte din lemn ori ceramică, bune de pus în foc. Cine să se bucure de ele?! Pe cine să reprezinte?!

Dacă ne întrebăm ce v-am adus de la Muntele Găina (și aveți dreptul fiindu-ne cititori, deci prieteni) trebuie să recunoaștem cu regret: nu v-am adus «puiul tîrgului». Fiindcă nu l-am găsit.

Viorica CIORBAGIU

V-ați găsit aleșii? Cînd vă măritați? — Cele două fete ne-au luat în serios și s-au apărât iute: Nu ne mărităm pînă nu terminăm cu școala! Sînt eleve de liceu și... nu le-a venit încă vremea. După judecata din vremea noastră.

Fotografii de Ion PREDOȘANU

«Dacă bagi cuțitu' într-un om te pedepsește legea. Dar dacă otrăvești suflete de oameni cu lucruri false și urite? Cei care spurcă «Tîrgul de fete» cu tot felul de orori de bilci nu pătesc nimica? Să zicem, după legea moșilor, bată-i soarele!»

O casă din vechiul Văleni.

Casa mamei Leana Savu.

Cum a trecut timpul, lunile sau anii, de la cea pace a sufletului meu pînă la plecarea nemților din Văleni și mutarea noastră la mama Leana Savu, nu țin prea multe minte. Dar tot trebuie să le însemnez aici pentru ca acest caiet să-i fie radiografia cea mai fidelă a tatălui său, în ochii lui Mitu sau ai cui vor voi s-o citească.

Mai întii, țin minte că-n iarna lui 1916 sau la începutul lui 1917, am primit vizita, absolut neașteptată de mama și de mine, a unei bătrîne vioaie, în doliu, cu broboadă neagră, croșetată, peste paltonașul imblănit la guler și din care scotea atarâ numai mîinile înmănușate și păstrate într-un mic manșon în care mi-am băgat și eu mîna, fiindcă părea mai degrabă o jucărie moale și călduroasă decît un obiect vestimentar femeiesc. Bătrîna avea un ten deschis, alb-ivoriu, cu mici încrețituri, ca pielea ce se prinde pe lapte cînd îl pui la fierț, iar ochii verzi-deschiși de tot, un aer jovial și trepidant ce-i țîșnea de sub o pălărie mică, neagră și ea, împodobită cu păsărele.

Avea și de ce să fie trepidantă, căci venise tocmai de la Constanța, cu un scop foarte precis: să-i ceară mamei să renunțe la drepturile ei de unică fiică și moștenitoare directă a tatălui ei, Paul Scorțeanu, pe care eu îl și cunoșteam din numele scris de mîna lui pe o seamă din cărțile ce mama le păstra de la el. Tanti Zoe, cea de-a doua soție a bunicului meu după mamă, era — așa cum a surprins-o și mama cu ochiul, inima și condeul ei, în singurul caiet rămas de la dînsa — o femeiușcă fermecătoare, punîndu-și toate farmecele în sluiba intereselor ei.

Mi-a adus, țin minte, o seamă de dulciuri cum nu se prea găseau la Văleni, mă mîngîia și alinta cît lipsea mama, dușă la școală, apoi, de îndată ce mama venea, reîncepea să-i explice necesitatea imperioasă și firească de a-i semna o hîrtie de renunțare la succesiune; casa, unica pe care Paul Scorțeanu, mort de curînd, o lăsase ca proprietate imobiliară, era mică, neîncăpătoare pentru ele amîndouă și cu mine, iar construcția veche, delabrată, ar fi costat mai mult s-o repari decît s-o faci din nou.

Țin minte că mama se cam opunea, dar destul de slab, mai mult în principiu decît împotriva actului însuși de renunțare la moștenire.

— Bine, Zoe, îi spunea ea, dar e totuși casa tatii, singurul lucru care-mi rămîne de la el...

OMUL DE ÎNCREDERE

Portret inedit al scriitorului, executat de Iser în anul 1939.

Poți rămîne într-însa liniștită, n-am să te dau afară, n-am să te supăr, o să-ți plătesc și impozitele, dar cum să renunț la ea așa, fără să o fi văzut măcar cu ochii?

Tanti Zoe se aplica din nou să-i explice de-a fir-a-păr avantajele și dezavantajele renunțării, pînă ce, într-o bună zi, mama-i spuse că va veni să vadă și ea casa sau va trimite pe un om de încredere care să-i raporteze, iar după aceea va decide ce are de făcut.

Zoe a plecat.

Iar «omul de încredere» pe care voia și credea că se poate bizui mama era un misit evreu, al cărui nume nu-l mai țin minte, dar ale cărui priviri lăcrămoase din ochii de un albastru deschis și cu pleoapele de jos parcă puțin înroșite de-o conjunctivită cvasicongenitală, le mai văd prin ceața amnuni celor cinci ani și ceva cîți aveam la începutul lui 1917 (sau la sfîrșitul lui 1916). Dar mai ales îi țin minte cămașa, o cămașă albă cu dungi subțiri în lung, roșii, cu pieptii sfișiați de-a lungul acestor dungi. Și mai țin minte, pe lingă convorbirile lor șoptite și vătuite parcă, tonul vocii sale implorator și plîngăreț.

Mama l-a găzduit la noi, într-una din odăile de unde pleaseră ofițerii nemți, și s-a apucat să-i țeașă bine, și cît mai imperceptibil cu putință, pieptii sfișiați ai bieteii lui cămași.

Știa bine să gospodărească mama, numai că, în afară de mine, nu prea avusese pentru cine s-o facă. După ce i-a cusut bine cămașa, evreul a plecat, cu bani dati tot de mama, la Constanța, ca să vadă și să-i comunice la întoarcere cum stau lucrurile.

Apropo de plecarea, mai bine-zis de expediția lui, îmi recunosc și aici o desăvîrșită asemănare cu mama, în credulitate și nonpozitivism. Omul îi era, în fond, mamei un necunoscut. Iar un drum pînă la Constanța, în vremea aceea, era o adevărată expediție. Războiul își juca ultima rundă din care nemții aveau să iasă bătuți... Auzeam (sau citeam?) de nume noi ca Mărăști, Mărășești, Cașin sau Averescu, în legătură cu frontul. În acea atmosferă de pîclă (ce poate fi a amintirii, dar sigur era și a vremurilor și-a anotimpului) evreul nostru, frumos garnisit de mama cu o cămașă proaspăt reparată și cu un teanc de bancnote noi de-a suta de lei, porni spre Constanța.

(Va urma)

reporter la senat (I)

zi de premieră

Am fost reporter la Senat; mulți ani—din 1929 și pînă în 1938. Am luat parte la cel puțin două mii de ședințe; am asistat deci la toate marile bătălii politice date în acest important for legislativ al țării. Am fost prezent la absolut toate ședințele; pe vremea aceea nu exista nimic mai distractiv în Capitală, ca spectacol, decît ședințele parlamentare. Din activitatea plină de peripeții a Maturului Corp — cum i se mai spunea Senatului — cea mai bîntuită de vijelii a fost cuprinsă în perioada anilor 1932—1937, cînd la cirna țării s-au perindat guvernele formate de cele două faimoase partide «istorice»: țărăniștii și liberalii. Sub domnia acestor «istorici» s-au făcut cele mai mari afaceri, oblăduite de legile votate în parlament, și s-au dezlănțuit cele mai spectaculoase răfuiele între cei de la guvernare și cei din opoziție—după cum le venea rîndul. Voi consemna cîteva dintre ele. Dar mai întîi se cuvine să fac prezentarea onor instituției și a zilei sale de premieră: deschiderea unei sesiuni.

Localul Senatului se afla pe bulevard, vizavi de Cișmigiu, în fosta sală a unui teatru devenit foarte popular, prin anii 1922—1927, cu comediile pe care le juca. Un ordin ministerial a silit acest teatru să cedeze localul, cu vad cu tot, pentru a se instala acolo Maturul Corp (cărui zeflemeștii i-au schimbat atunci titulatura, numindu-l Teatru de marionete). Ce sesiune începe? Care partid este la putere? N-are nici o importanță; fie în 1932, în 1935 sau în 1937, jocul actorilor noului teatru va fi același, sforile ce se vor trage continuu funcționînd identic.

Astăzi este zi de premieră; se deschide noua stagiune, cu aleșii națiunii, în care guvernul deține o majoritate «zdrobitoare». La ora 15 sala e plină—și jos, la parter, unde sînt fotoliile senatorilor, și sus, la balcon, unde stau invitații (nevestele, cumnatele, cumnații, nepoții senatorilor)—ce să mai vorbim; ca pe vremuri cînd se juca *Moriș* al doilea, cu Toneanu. Președintele de vîrstă declară ședința deschisă și dă cuvîntul primului ministru, care se ridică în picioare, acolo în banca ministerială, și scoate din servieră pachetul voluminos cu filele discursului, spre a aduce la cunoștința domnilor senatori strălucitul program de redresare a țării—scumpa noastră țară dusă de rîpă de trecuta guvernare:

— Domnilor senatori, prin voința dreaptă a poporului, dumneavoastră, ca aleși ai țării... (aplauze)... începeți astăzi o muncă grea, dar nobilă... (aplauze)... programul guvernului nostru... («Trăiască guvernul!»)... În cei patru ani de guvernare care ne așteaptă... (Patru ani? «Ura!» «Ura!»)... vom da țării o nouă înfățișare... (aplauze)... vom da poporului altă condiție de viață... vom... (aplauze, aplauze)...

Ferice era de tine țară! Ferice era de tine, nație! Iată guvernul care-ți trebuia și Senatul care te va ridica din ticăloșie, prin legile ce vor fi inițiate, dezbătute, votate. Și cînd te gîndești că truda celor 280 de senatori nu va fi răsplătită decît cu niște lefuri neîndestulătoare! Șase mii de lei pe lună primește un senator, plus nouă sute de lei «diurnă» pentru fiecare ședință la care participă. Asta înseamnă cam 260 000 de lei pe an. În vremea aceea un meseriaș calificat cîștiga 2700 de lei pe lună. Dar ce, se potrivea munca lui cu a senatorului?

Ion MUNTEANU

cronica satirică

nu că este soțul meu...

— Nu că e soțul meu, dar e genial. Deci nu legăturile conjugale o obligă la această măgulitoare afirmație, ci neînduplecata și recea obiectivitate care pierzolește totul în calea ei. Ce să faci biata femeie?! I-a fost ei scris ca soțul să nu fie numai prezentabil, ci și genial.

— Nu că e copilul meu, dar e cel mai inteligent copil de pe palierul nostru...

Și aici nu instincte materno îi dictează lauda odraslei, ci aprecierea lucidă a situației. Sigur, mai sînt și alți copii frumoși pe palier. Dar al ei e cel mai frumos. Sigur, mai sînt și alți copii inteligenți... Dar, ce să-i faci, cu al ei nici unul nu se compară. Capriciu al naturii.

— Nu că e copilul meu, dar de la șase ani știa să scrie și să citească...

Nu că e soțul meu, dar e genial. Nu că e copilul meu, dar e nemaipomenit. Nu că e fratele meu, dar e formidabil, nu că e verișoara mea, dar e frumoasă ca o zîină. Nu că e cumnatul meu, dar a fost de patru ori la Paris.

Eu nu zic că n-or fi soți legitimi geniali și cu atît mai curînd

verișoare frumoase ca Sophia Loren. În fond, ce să faci verișoară decît să fie foarte frumoasă! Această idealizare a ogrădei tale, divinizarea papucilor și verișoarelor tale—în polemica deschisă cu întregul univers în detrimentul celorlalte verișoare, soți, cumnați—are în ea ceva primitiv și neplăcut. Coeficientul de omenească subiectivitate con jugală, maternă, fraternă, paternă nu trebuie să mearg pînă acolo încît să denatureze atît de violent realitatea. Sînt oameni care-ți lasă impresia că tot progresul umanității l-au făcut ei și rudele lor. Soțul din prima căsătorie a descoperi atomul. Bunica dinspre mamă a trecut, prima, înot Canalu Mînecii. Fratele mai mic a descoperit penicilina, iar o verișoară de-a treia, teoria relativității.

Nefericirea grandomaniei e că, pînă la urmă, se împotmoleşte într-un ridicol atît de mare, încît nici vînjoasa bunică dinspre mamă, prima femeie care a trecut Canalul Minecii n-are cum s-o mai scoată.

Teodor MAZILU

lumea de ieri

mica publicitate — căsătorii

— Către cititorii noștri: în dorința de a veni în ajutorul marilor mase populare ale țării noastre și de a pune capăt marelui crize matrimoniale ce bîntuie la noi în țară unde avem multe milioane de persoane necăsătorite și care doresc să se căsătorească în condițiuni «Ideale» și nu pot descoperi în cercul D-lor restrîns femeia sau bărbatul pe care îl dorește ar trebui să aștepte luni sau chiar ani de zile și să viziteze diferite orașe sau chiar țării străine ca să-i cauteți și să-i găsiți. De aceea am înființat noi acest ziar («Gazeta mea»—n.n.) atît de necesar cetățenilor. (15 Decembrie, 1929)

— DOMN 80 ani necăsătorit prezentabil frumos și cult caută D-șoară bine situată 500 000 numerar. (15 Decembrie, 1929)

— INGINER silvic 27 ani loat diploma energetic făcut caracter solid acum bine foarte mult simț serios dar și vesel și nostim doresc căsătorie cu D-șoară 17—25 ani absolut cinstită frumoasă cu peste 1 000 000 lei dotă. (25 Decembrie, 1929)

— TĂNĂR profesiunea Cereale. Venit anual 300 000 cu caracter și calități alese caută tovarășă pe viață suflet bun gospodină în definitiv să îndeplinească toate calitățile de tovarășă să aibă și 400 000 lei. (12 Ianuarie, 1930)

— MAIOR din artilerie 38 ani prezentabil doresc căsătorie cu persoană serioasă cinstite ireproșabilă coarne nu port!!! (12 Ianuarie, 1930)

— CINE vrea!! să devie soție de maior decorat cu Mihai Viteazu pe câmpul de onoare? Cine vrea să devie o bună mamă la doi copilași Îngerai de 5—8 ani și are etatea de 28—32 ani cu suflet bun cinstite!! cinstite!! ireproșabilă. Nu pretind dar nici nu refuz dacă există și avere. (12 Ianuarie, 1930)

— BANCHER 38 ani doresc persoană să-i placă capitalul. «Mână bună». (12 Ianuarie, 1930)

— JUNE transilvănean 32 ani brunet suflet bun nevicios energetic serios independent stabilit. Dorește căsătorie

Domnișoară cinstită sănătoasă prezentabilă (prefer netună). (12 Ianuarie, 1930)

— TĂNĂR 28 ani sănătos simpatic dorește căsătorie D-șoară drăguță bogată bolnavă fizic vindecare prin metoda doctorului Dracce. (3 Martie, 1930)

— COMERSANT 54 ani bănășan divorțat. Dorește căsătorie gospodină care are loc sau casă pentru comerț la loc bun de mare ce din motive motivate doresc să părăsesc localitatea unde mă află. (3 Martie, 1930)

— DOMN 36 ani funcționar superior cu Minister ca un băețel cuminte de 6 ani caută nu dotă ci un suflet bun și sănătoasă. (14 Martie 1930)

— BLONDINĂ drăguță mignonă fire veselă modestă. Dorec nobila protecție a unui domn situat cu înalte calități sufletești. «Roze de Maiu». (14 Martie, 1930)

— ÎN ADEVĂRATUL înțeles al cuvîntului doresc un sincer și devotat prieten în vederea unei ideale căsătorii cu domn cult intelectual fin nobil cu multă cultură sufletească. Pentru o doamnă germană deziluzionată distinsă excelentă. Fiind mamă a unei drăgălașe copile. (14 Martie, 1930)

— MAIOR infanterie bogat divorțat de o femeie rea și necinstită doresc căsătorie poate fi și din popor din Capitală sau provincie sau funcționară refuz cele cu dotă căci sunt obraznice. (24 Martie, 1930)

— CINEVA mi-a spus căci toți bărbații sînt niște lași vreau să mă conving. Personal sunt o d-șoară tânără plină de calități. Vreau un cămin liniștit modest lângă un soț cuminte titrat ofițer de se va găsi rămîn cuminte de nu mă fac cea mai stricată din lume fiindcă văd că asta e la modă. Asta cer bărbații. (24 Martie, 1930)

(Din colecția revistei «Gazeta mea») Culese de Corneliu VADIM TUDOR

cuvinte încrucișate

1	M	2	R	4	A	5	A	6	S	8	9	10	11	12
2	A													
3	T													
4	E													
5	R													
6	N													
7	I	R												
8	T	A												
9	A	C	A							A	N	A		
10	T	I	P	A						I	N	I	M	I
11	E	N												
12	E													

ia te uită ce mai fete!

ORIZONTAL: 1) Tînără în alb la început de viață nouă — Țara reginei antice Balkis, celebră pentru fastul de la curtea sa. 2) June prim într-o companie fără rival — Dramaturg norvegian, autor al pieselor: «Femeia mărită», «Casa păpușilor» etc. 3) Pictor din școala venețiană, autor al pinzelor «Lucreția Borgia», «Flora», «Venus dormind» etc — Coadă la rochii (ah, moda!). 4) Frumoasa prizonieră printre troiene — Braț la braț, în deltă. 5) La picioarele Venerei! — Prima femeie într-un harem. 6) E ca un simbol! — Capua! — Secret feminin. 7) Cremă moldovenească — Trecut prin foc și prin apă. 8) Deschide rar gura — «Frizeriță» intrată în legendă. 9) ...de Barbu, cunoscută cîntăreață română de operă — O vorbuliță la ureche — Lugojana... din Banat! 10) A face gură mare — Cuibul dragostei (pl.). 11) Asta întrece orice măsură — Divinitățile mitologice ale rîurilor și pădurilor. 12) Ține de buna purtare — Fiice ale lui Jupiter, protectoare ale fîntinilor și rîurilor (sing.).

VERTICAL: 1) O casă plină de fetițe și băieți. 2) Joc de doi strict tematic — Poet tragic francez, din «ale cărui principale

opere cităm: «Andromaca», «Ifigenia», «Fedra». 3) Cu bobocii după ele — Modă feminină de interior. 4) Mare poet român, autor al cunoscutelor versuri: «A fost odată ca-n povești./ A fost ca niciodată./ Din rude mari împărătești/ O prea frumoasă fată» — Mijlocul Mariei... 5) ...și Maria! — Dragostea mamei! — 1 000/100! 6) Piept — Ciocirliia. 7) Reducere la absurd! — Vicleanul paj de curte. 8) Poezie a lui Alecsandri intitulată Elenei Negri — Diminutiv feminin. 9) Muzică, dans, veselie — Astea sînt cam acre. 10) Fata din Atena! — E cea mai mică. 11) Roman tematic de Zola — Luna! — Funde! 12) Cunoscută alergătoare olimpică — Atît vă spun: fericiți-vă de ea!

Mircea GUJA

Dezlegarea jocului «REPLICI», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) SHAKESPEARE. 2) CARAGIALE — L. 3) EZA — MONTARE. 4) NL — CONTE — EC. 5) AIA — N — O — OPT. 6) RE — STIME — ER. 7) I — PR — RIMATA. 8) USI — COMICI. 9) TEI — SIS — TV. 10) MASINI — ARII. 11) DRAMATURGIE.

condiția neclară a arhitectului din provincie

Am discutat îndelung cu arhitectul șef al municipiului Hunedoara, tovarășa **Violeta MATEESCU**. Nu despre proiecte de anvergură ori despre dezvoltarea orașului us-amintit, ci despre condiția arhitectului din provincie. Despre ce face sau ar trebui cea să facă. La început m-am mirat: să existe o asemenea problemă? În curând însă n-am edificat. Da, există, și încă una foarte cută. Dar mai bine judecați dumneavoastră.

— Aș dori dintr-un început să subliniez în multe orașe din țară, și încă la factori e răspundere, nu se manifestă o suficientă cunoaștere a specificului acestei profesii. Faptul că arhitectul este tehnician și artist otodată. Mulți îl asimilează cu inginerul constructor, de unde — nu-i așa? — o gravă eroare de optică ale cărei consecințe nu sînt deloc neglijabile. Se trece cu vederea tocmai ceea ce singularizează profesiunea noastră — fantezia însoțită de rigoarea calculului ingineresc și de motivarea sa funcțională. De unde metamorfozarea nedorită a arhitectului în constructor, și atît.

— Poate că tipizarea construcțiilor, realizarea lor la scară industrială, a diminuat în mod obiectiv, ca să zic așa, rolul arhitectului.

— Este o prejudecată care în provincie, mai ales, face ravagii. Ca să-ți impui punctul de vedere estetic trebuie să lupti, și eu am luptat. Se pot face lucruri interesante și în condițiile cînd ți se impun norme stricte de economii de materiale. Rămîne «doar» să-ți aperi punctul de vedere și să existe urechi care să te audă.

— Și te aud?

— Destul de rar. Și iată de ce. În institutele de proiectări județene sînt foarte mulți arhitecți tineri. Veniți din proprie inițiativă. Pentru a face meserie. Ei sînt foarte rar folosiți, li se dau pe mîna doar proiecte de mîna a doua, sau lucrări care ar putea foarte bine fi executate de tehnicienii constructori. Urmează: stagnarea sau chiar descalificarea într-o profesiune ce este sinonimă cu veșnica frămîntare creatoare. În multe cazuri, pentru proiecte de anvergură, institutele județene respective apelează la colectivele de arhitecți din Capitală, lucru absolut jignitor, fiindcă în provincie sînt oameni bine pregătiți, entuziaști, mulți tineri, care visează — în mod cît se poate de justificat — să facă treabă de calitate.

— Ce-i de făcut?

— Ar trebui obligate institutele de proiectări județene să-și realizeze lucrările prin forțe proprii, să apeleze la tinerii arhitecți pentru a le verifica gradul de pregătire. Iar consiliile tehnice ale acestor institute să fie conduse de oameni cu mare competență și experiență. Cunosco la Deva pe arhitectul Ion Mihălțeanu, căruia mulți tineri îi poartă recunoștință fierbinte, fiindcă a crezut într-inșii, le-a încredințat proiecte importante. A «riscat», dacă vreți, dar a cîștigat și l-a cîștigat!

— Există la anumiți factori — poate doar e o impresie — o confuzie voită sau nu, între arhitect și inginer constructor...

— Nu-i nici o confuzie. Este o depreciere a profesiei de arhitect în favoarea celei de constructor. Afirm aceasta în cunoștință de cauză. În multe județe, arhitectul este tratat cu neglijență pentru că, știți dumneavoastră, cam oricine se pricepe cum trebuie să arate o clădire. I se impun modificări de ultim moment. Cunosco arhitecți în cîteva capitale de județe care nu primesc proiecte cu anii și dacă primesc li se impun tot felul de «soluții». Cu constructorul e mai greu, acolo e chestie de rezistență materialelor, nu se mai bagă oricine...

— Așadar, arhitectul din provincie să fie pus în drepturile ce i se cuvin, ca urmare a pregătirii sale, a importanței sociale, a profesiei pe care o exercită...

— Să aibă posibilitatea să se documenteze (știți ce fac eu, acum, aici în București, cît sînt în concediu? Stau în bibliotecă și studiez literatura de specialitate care-mi lipsește la Hunedoara!). Să circule, pentru a-și îmbogăți ori reconsidera ideile. Incompetenții să nu-l mai stingherească, să-l lase să-și exercite, pe răspunderea sa, profesiunea pentru care a studiat șase ani. În institutele de proiectări să nu «șomeze» nici un arhitect, fiindcă nu știu dacă știți, sînt destule cazurile cînd un tehnician primește mai multe proiecte decît un arhitect. Să se revizuiască raportul arhitect-tehnician-desenator, care la ora actuală este net în defavoarea primului, atît cantitativ cît și calitativ.

Toate acestea, și încă multe altele, sînt «ofurile» arhitectului din provincie în numele căruia mi-am permis să vorbesc eu, aici.

Mihai HETCO

păsărele mii...

Numele fotoreporterului care a realizat această poză nu-l cunoaștem. Agenția fotografică britanică «Keystone» nu ni l-a dezvăluit. Păcat! L-am fi felicitat în primul rînd pentru valoarea artistică a acestei fotografii impresioniste, în al doilea rînd pentru norocul nemaipomenit de a se fi aflat cu aparatul fotografic exact atunci cînd a trebuit în micuța localitate Ribe din sudul lutlandei.

tovarăși șefi de autobaze, știți ce fac pe drum șoferii dumneavoastră?

În dimineața zilei de 21 iulie a.c. șoferul **NOTI ȘTEFAN** a plecat la volanul autocamionului nr. 21-BV-1835 cu o încărcătură de 5 000 kilograme insecticid contra dăunătorilor de cartofi, de la Făgăraș spre Ineu.

Din capul locului trebuie spus că această cursă a fost greșit organizată în sensul că s-a stabilit traseul Făgăraș-Sibiu-Sebeș, interzis circulației autocamioanelor în zilele de sîmbătă și duminică, vina pentru această încălcare purtînd-o și conducerea Autobazei T.A. din Făgăraș.

În jurul orelor 14, ajuns în Sibiu, conducătorul auto și-a modificat traseul prin... piața orașului. Aici a început, întrebînd din om în om, să-și caute «clienți» pentru localitatea de destinație. A găsit 8 «amatori» care doreau să se întoarcă acasă la Seleuș-Arad, însă după vinderea ardeilor cu care veniseră la piață. În jurul orelor 18,00 șoferul revine, rearanjează cu ajutorul «clandestinelor» încărcătura de bidoane cu insecticid pentru a face loc în caroserie pasagerilor și bagajelor acestora. Nu pleacă imediat, ci așteaptă pînă la ora 23,00 în Sibiu pentru ca pe șosea să se rărească și traficul și eventualele controale de circulație.

Trebuie spus că la plecarea din Sibiu N.S. era deja frînt de oboseală. Autocamionul pornește pe drum, ajunge în Deva, unde o parte din pasageri observînd starea avansată de oboseală a șoferului îl roagă să oprească și să se odihnească. Șoferul își avea însă planul lui. El își continuă drumul, însă nu face nici 15 kilometri și ațipește la volan, pierzînd controlul mașinii. Autovehiculul deviază spre dreapta și lovește puternic parapetul din piatră al drumului. Remorca, care continuă să ruleze, împinge autovehiculul trăgător înainte. Acesta se așază în poziție oblică față de axul drumului, iar șocul care a avut loc provoacă incendierea autocamionului și a remorcii. Bidoanele cu insecticid extrem de inflamabil favorizează extinderea incendiului. Ce s-a întîmplat cu pasagerii: două femei sînt scoase din cabină de șofer, alți doi bărbați sar din caro-

serie și scapă neatinși, o femeie care mai întîrzie cîteva secunde este cuprinsă de flăcări. Ea sare din mașină însă moare din cauza arsurilor care i-au cuprins cea mai mare parte din corp. Alte două femei care în momentul impactului stăteau în zona de mijloc a caroseriei nu se mai pot salva, fiind carbonizate. Trei femei, trei mame (de pe urma cărora a rămas 5 copii) au pierit în acest tragic accident.

Șoferul a dispărut imediat după accident, însă au fost luate toate măsurile pentru prinderea lui.

Pagubele provocate prin mistuirea completă de flăcări a mașinii și încărcăturii depășesc 100 000 lei.

Goana după căpătuială, ignorarea oboselii — ale cărei urmări, practic, nu pot fi evitate — și care se răzbună atît de crunt pe cei care își inchipuie că pot conduce autovehiculul la nesfîrșit, au fost factorii care au contribuit direct la comiterea accidentului.

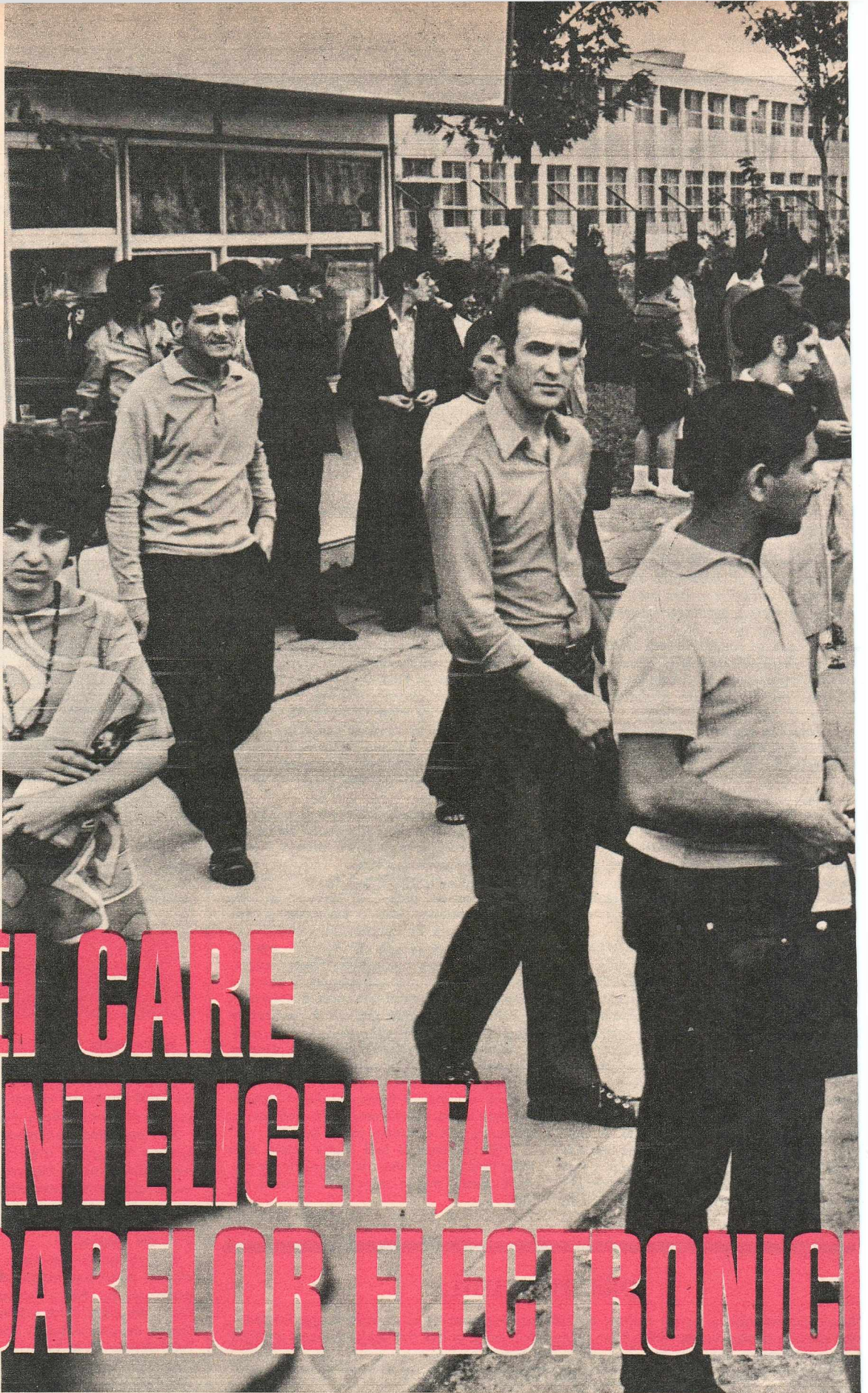
Acest accident și numeroase altele (în semestrul I peste 150 evenimente grave de circulație au avut loc în timpul curselor clandestine) arată că organele de control auto ale M.T.Tc. trebuie să fie mai active în depistarea transporturilor nelegale, a cazurilor de părăsire a traseelor și a șoferilor care conduc în stare de oboseală înaintată, bolnavi etc. N-ar fi rău ca inspectorii să fie însoțiți din cînd în cînd de cîte un medic care ar putea stabili mai ușor și mai competent aspectele legate de fiziologia șoferilor.

N-ar fi lipsit de utilitate ca șefii autobazelor să organizeze cîte un control inopinat asupra șoferilor îndrumați în cursă. Ei trebuie să aflu nu numai ce au făcut pe drum șoferii din subordinea lor (de regulă după ce au comis încălcări grave și accidente), dar și ceea ce fac. În acest mod s-ar putea preveni numeroase încălcări ale normelor rutiere și mai ales consecințe de genul celor sus-menționate.

Colonel Victor BEDA

La capătul autobuzului 104, un veritabil oraș al tineretului. Media de vîrstă, 22 de ani.

DESPRE CEI CARE GÎNDESC INTELIGENȚA CALCULATOARELOR ELECTRONICI

La capătul autobuzului 104 coborîm într-un oraș al tineretului. O lume a fanteziei vestimentare, agitată, multicoloră, veselă și guralivă. E ora trei și jumătate, soarele arde cu putere, lacul și strandurile sînt pe aproape și, după toate aparențele, asistăm la bucuriile vacanței care adună la scîldătoare cîrduri de elevi și studenți.

...Dar, în sfîrșit, să nu-i supărăm prea tare pe eroii reportajului nostru care, în ciuda vîrstei (în medie, 22 de ani) sînt de fapt și de drept reprezentanții unei meserii noi, de maximă specializare și pînă foarte de curînd complet necunoscută în țara noastră: fabricarea de calculatoare electronice. E adevărat, cu ani în urmă un grup de entuziaști, conduși la Cluj de eminentul profesor Tiberiu Popovici, au construit cele dintîi creiere electronice, dar producerea pe scară industrială a aparatelor de calcul a revenit modernei întreprinderi bucureștene.

Inginerii și tehnicienii care-i conduc în prezent destinul au absolvit institutul, facultatea sau liceele de specialitate în urmă cu 2-3 ani. De fapt, așa a fost să fie. Prima promoție de specialiști nu putea sosi decît direct de pe băncile școlii. În domeniul electronicii și în special în cel al construcției de computere cunoștințele se perimează de la un an la altul, iar cei mai bine informați vor fi aproape totdeauna cei mai tineri dintre noi. Actualii ingineri ai întreprinderii au învățat, de pildă, «Teoria mulțimilor» la cursurile de cibernetică și logică matematică. În prezent, elevii o studiază și ei în ultima clasă de liceu. Miine... Dum-

nezeu mai știe.

Dar să trecem la fapte și cu acest prilej să facem cunoștință și cu unul dintre pușinii, foarte pușinii, bărbați vîrstnici ai întreprinderii. Domnia-sa se numește Nicolae Zisu și conduce serviciul de invenții, inovații și raționalizări. Un om și o meserie prin mijlocirea cărora se recomandă la scară industrială inteligența sau impostura, se netezește drumul creației sau se facilitează mediocritatea, prind viață invenții și inovații cu rezultate spectaculoase sau, dimpotrivă, se aruncă bani cu lopata pe apa sîmbetei.

Dar mai e ceva: inginerul Zisu lucrează în această «meserie» (cea de promovare a investiției de inteligență) de 25 de ani. Zece ani la Ministerul Construcțiilor de Mașini, paisprezece la «Electronica» și un an aici, la Fabrica de calculatoare. Un veritabil Mecena al inteligenței tehnice. Iată de ce și aici, în mijlocul cohortelor de tineri, inventivi și insolenți, studiosi și mucleți, cu mintea căpțușită de informații și cu raționamente explozive, «bătrînul» Nicolae Zisu trece drept omul cel mai respectat și iubit, un adevărat părinte al ideilor generoase și al muncii metodice, al creației originale. Sau tot atîtea virtuți prin care poate fi caracterizată deopotrivă și activitatea generală a întregului colectiv.

După greutățile inerente oricărui început de drum, după fabricarea primelor mașini de calcul, anul 1973 a debutat încă din primele zile printr-o veritabilă explozie a gândirii originale. Preocupare centrală: modernizarea și

diversificarea licențelor străine și asimilarea pieselor și procedurilor tehnologice. La ora actuală calculatorul de capacitate medie se realizează în proporție de 50 la sută din piese și subansamble din producție proprie; calculatorul de birou cîntărește de unsprezece ori mai puțin față de modelul de debut, iar mașinile de facturat și contabilizare sînt fabricate în proporție de 80 la sută din piese românești.

Un demaraj puternic care a avut drept rezultat reducerea considerabilă a efortului valutar. Iar aici o precizare: din cei 200 de ingineri (40 la sută din totalul salariarilor sau un raport unic în cadrul industriei naționale!) mai bine de 70 lucrează direct în producție, cu alte cuvinte contribuie nemijlocit la fabricarea propriu-zisă a calculatoarelor. Sau ceea ce explică, în bună măsură, și rapida însușire a unei meserii atît de dificile.

Un capitol special: activitatea colectivelor de inovatori. Ni s-a vorbit pe larg despre această veritabilă acțiune de masă în plină expansiune, despre numeroasele victorii obținute cu prețul unor eforturi deosebite, despre nopțile albe, decepțiile și ofensiva neobosită împotriva inerției și necunoscutului. Atît doar că aici, în avanposturile tehnicii contemporane, în domeniul electronicii, al producției de computere este greu, aproape imposibil, să individualizezi creatorul de excepție, asociindu-i numele și meritele de o realizare strict personală, de a-l așeza în fruntea listei, numindu-l «inventator». Creatorul solitar, autorul unor

invenții sau descoperiri unice este practic inexistent. Obișnă succesorilor: colaborarea rodnică dintre electronist, chimist, fizician și mecanic, dintre inginer, tehnician și muncitor. Iată câteva exemple notabile, desprinse din activitatea cercurilor de inovatori închinată apropiatei aniversări a eliberării patriei: ziua de 23 August.

Un colectiv condus de inginerul Dan Gheorghiu a experimentat cu succes realizarea unor subansamble la calculatorul de capacitate medie. Economii antecalulate: 3 milioane lei.

Un alt colectiv a izbutit să pună la punct un procedeu de reducere a consumului de aur (la aurirea contactelor) sau ceea ce echivalează cu o economie anuală de 200 000 lei. Și tot o realizare de prestigiu, datorată colectivului condus de inginerul Gheorghe Cara: procedee pentru înlocuirea unor repere din import (barele de alimentare) sau obținerea unei economii de circa o jumătate de milion franci francezi.

— Deci, tovarășe Zisu, sînt nevoit să-mi închei relatarea fără să citez nici un nume de excepție?

— Istoria științei și tehnicii contemporane aparține din ce în ce mai mult marilor anonimi. Pentru reportajul dumneavoastră, vă propun un singur erou: colectivul fabricii noastre.

Liviu TIMBUS

săptămîna politică

bucuria demnității

Este interesant de constatat cît de repede aniversarea unei date istorice marcînd evident destinul țării s-a transformat într-o veritabilă sărbătoare populară, cu tradiție și cu obiceiurile ei! La urma urmei, 23 August a însemnat (și continuă să însemne, firește) o dată istorică precisă, cu larg ecou internațional. Astăzi însă mai mult decît oricînd, putem afirma că 23 August este sărbătoarea poporului român, este întîlnirea festivă a fiilor săi, de toate vîrstele; este o sărbătoare a muncii, ora cînd se fac și se prezintă bilanțuri; este petrecerea gospodarilor de pe toate plaiurile patriei.

Lucrul acesta se simte încă de pe acum, există o eferescență mereu mai amplă a pregătirilor, peste tot se muncește din plin; presa, radioul și televiziunea informează în permanență asupra rezultatelor obținute de către oamenii muncii în cele mai diverse sectoare de activitate. Există o «bucurie a așteptării» am putea spune, o bucurie a așteptării unei zile încă de pe acum îndrăgite, — există o emoție, o nerăbdare de a o aduce mai repede către noi —, lucruri atît de scumpe și de permanente în intimitatea poporului român!

Pomeneam la început de obiceiuri devenite tradiționale în această zi, ca: prezența în mijlocul nostru, al tuturor, al tuturor lui Nicolae Ceaușescu și a cîtoroi de partid și de stat; rilor forțelor noastre armate în apărarea libertății pe totodată constructorii ei ai ei; apoi manifestația a pionierilor, studenților urmăriți aieva sau pe cîrurilor. Și petrecerea, pe în sfîrșit, cu iarba verde rilor ei, cu grupurile de cunoștințe abia închegate culori multiple și vii, iz în parcuri ori aiurea — satisfacției de a trăi și m pace! Satisfacția de a ieși semenii tăi și satisfacția au ieșit împreună cu tine.

În alte părți, în ocazii (identice nu au cum să fie) străinii: oamenii se închid, izolează pur și simplu pe ajutați de civilizația mașinilor este invers, oamenii și altul, existența lor continuă adăugînd însă în zilele lui de sinceră și directă conștiință.

Cred că în puține alte poporului român — se c pregnant, în tot ceea ce ar ristic, ca atunci, la sărbăto august. Firea deschisă a acest rabil, omenia sa practică, pr sa mîndrie de azi, cînd s Partidului Comunist Român iește un destin demn, explic zile, se revarsă, plutește prin cum pășește omul pe stradă îmbracă! Observați-i lumii modesta (dar permanentă) : mai bine! Observați-i încr mai și priviți, atunci, în och veți înțelege o dată mai r 23 August, dincolo de festiv de tradiție etc. — constitui test psihologic: o probă v semna, a ceea ce înseamnă comunități demne, în cr secolul în care trăim!

„Mai suna-vei, dulce corn,
Pentru mine vreodată?”

Mihai EMINESCU

FII SATULUI

Nu știu dacă în prezent s-a făcut un studiu dedicat unei emoții iscate de împrejurări de felul celor relatate în rîndurile ce urmează. O astfel de stare emoțională, cu nuanțe greu de redat, trăiesc fiii satului — plecați în lume cum se spune — atunci cînd se întîlnesc cu părinții, frații, rudele și prietenii de pe meleagurile natale.

Dacă am putea citi scrisorile, prin care sînt invitați în sat cei plecați și răspunsurile trimise de ei am avea bucuria unei lecturi din cele mai impresionante.

Am să transcriu o scrisoare oficială pornită dintr-un străvechi sat argeșean — Deagurile, comuna Recea — către fiii:

«Iubite consătean,

Pe această cale vă invităm să participați și dumneavoastră, împreună cu întreaga familie, la serbarea întîlnirii fiilor satului Deagurile, care va avea loc la 2 septembrie 1973, la Școala generală Deagurile.

Acest gînd al nostru izvorăște din conștiința că toți am văzut lumina zilei în acest sat, că aici am rostit pentru prima dată cuvîntul mamă, am avut primele bucurii și lacrimi, am simțit primii fiori ai dragostei. În Deagurile au trăit bunicii bunicii noștri care odihnesc împăcați la umbra liliacului din cimitir.

Plecați în patru zări, ne cheamă satul cu neuitatele amintiri, întregul univers al copilăriei noastre, o parte din adolescență...

Întîlnirea va fi un omagiu adus părinților noștri care au făcut multe și mari sacrificii pentru ca noi să ajungem ceea ce sîntem.

Această întîlnire poate fi considerată punte peste vreme și depărtări, constituind o legătură între noi cei de azi, cei ce au fost și cei ce vor veni.

Multe s-au schimbat și în satul nostru. Veniți să-l vedeți. Vom vizita gospodăria colectivă cu sectoarele ei de producție, îngrășătoria de tineret bovin, cîmpul, via, apoi școala, căminul cultural, brutăria... Și trebuie să știți că fiecare casă vă este deschisă cum sînt și inimile noastre.

Împreună, cei rămași cu cei plecați, vom chibzui cum putem să colaborăm și să adunăm laolaltă aportul tuturor pentru ridicarea satului nostru natal.»

Inițiate de societățile culturale sub îndrumarea Comitetelor comunale de partid și cu largul concurs al Consiliilor populare.

profil muzical

TINA TURNER

CINE FACE SUCCESUL, CÎNTĂREAȚA SAU CÎNTECUL ?

Drumul spre glorie a însemnat pentru Tina Turner o aprigă luptă cu ostilitatea multora dintre cei care mai târziu aveau să-i devină admiratori sau chiar colaboratori apropiați. Ea face parte din categoria marilor nedreptățiți ale căror deosebite merite creatoare n-au fost susținute la timpul respectiv de publicul american. Un exemplu edificator îl constituie RIVER DEEP, MOUNTAIN HIGH, una dintre cele mai reușite înregistrări pop, cu care Tina Turner a dobândit în Anglia un succes fantastic și față de care americanii s-au dovedit indiferenți. Dar iată cum explică ea această stare de lucruri: «Toată lumea știe că eu și Ike sîntem negri, iar acum este aproape imposibil să înscrii artiști negri pe listele de spectacol ale principalelor stații de radio. Ele au un tipar fix și nu renunță la el». Am fi tentați, la prima vedere, să credem că Tina Turner încearcă să-și justifice unele eșecuri. Adevărul este că există ore de înfruntat uneori în dublă apariție. Unele stații de radio ale negrilor consideră RIVER DEEP, MOUNTAIN HIGH drept o muzică a albilor, iar alții — ca pe un cîntec al negrilor.

* Recentul eșec al lui I'M YOURS ANYWAY YOU WANT ME nu o descurajează, cum nici marile succese obținute cu PROUD MARY și albumul CARNEGIE HALL n-au făcut-o să-și piardă capul... Este conștientă de posibilitățile sale și foarte echilibrată, așa încît suportă cu stoicism eventualele

eșecuri. Iar dacă unele înregistrări nu-i sînt încă acceptate, spectacolele dintre cele mai magnetizante oferă admiratorilor din țara sa ineditul scenei, pe care nu-l poate înlocui nici o înregistrare. Există unele păreri potrivit cărora marele succes de sală al Tinei Turner s-ar datora în exclusivitate frumuseții sale exotice. Cine a ascultat-o însă măcar o dată (fie numai pe disc) nu poate uita acea voce de privighetoare ale cărei inflexiuni dovedesc o uimitoare tehnică vocală. Iată deci că nu întimplător se pune întrebarea: cine face succesul, cîntăreața sau cîntecul?

În ultimii ani, cei doi frați Tina și Ike s-au bucurat de un public din ce în ce mai numeros, prezentînd tineretului «dulcele ritm al muzicii soul». Reluarea însă a unor mari succese din trecut, PROUD MARY, HONKY TONK WOMAN, COME TOGETHER sau selecții din soul-uri standard ale juke-boxurilor strînse în Carnegie Hall nu au fost acceptate imediat. Ulterior, ea avea să mărturisească: «Trebuie să dai publicului ceea ce dorește, pentru că degeaba vii cu ceva propriu dacă el nu vrea să te asculte. Altfel ar însemna s-o iei mereu de la capăt». Ne pare rău că spectacolele ei de public nu fac întotdeauna casă bună cu discurile, poate tocmai din cauza stilului de prezentare, care diferă foarte mult de atmosfera înregistrărilor. Din păcate, niciodată un disc nu va putea capta viața scenei.

Petre MAGDIN

dictionar muzical

ACORD — emiteria simultană a mai multor sunete dispuse «vertical» în partitură, după anumite legi. În sistemul tonal funcțional acordurile — în starea lor fundamentală (sau directă) — sînt construite prin suprapunerea de terțe dar în principiu se pot lua, ca «materie primă», și alte intervale, de cvartă, de pildă. Acordurile formate din terțe supra-puse se ierarhizează după mai multe criterii: 1. După treapta din gamă pe care se construiesc, pot exista acordul de tonică (pe treapta I), acordul de dominantă (pe treapta a V-a), acordul de subdominantă (pe treapta a IV-a) — acestea constituind așa-numitele acorduri principale — apoi acordurile secundare (pe celelalte trepte). 2. După calitatea terțelor care intră în componență pot fi acorduri majore (terță mare la bază și mică deasupra ei), acorduri minore (terță mică — terță mare), și acorduri micșorate (două terțe mici). 3. După numărul sunetelor (și al intervalelor) din care sînt alcătuite, există acorduri de trei sunete (toate cele la care ne-am referit pînă aici), acorduri de patru, cinci sau mai multe sunete. 4. După ordinea în care sînt dispuse sunetele, acordurile pot fi în stare directă (sau fundamentală) sau în răsturnări (I, a II-a, a III-a, a IV-a) de fiecare dată sunetul aflat la «baza» acordului trecînd în «virful» lui. 5. După «plasarea» în spațiu a sunetelor acordului, acesta poate fi în poziție strînsă, mixtă sau largă. Acordurile — sau mai corect zis înlănțuirea lor după anumite procedee — se studiază de către disciplina muzicală numită armonie. Acordurile conferă liniei melodice expresivitate și sens.

Florian LUNGU
Dumitru MOROȘANU

curier muzical

Liliana Vernescu. Cred că le-ați recunoscut, numărul nostru trecut, pe Dida Drăgan și Lihaela Mihai pe scena festivalului de la amaia. Autorul fotografiilor — Radu Conantinescu. Monica Prager — București. «Opațiile» Phoenix-ilor sînt: Nicolae Coci, absolvent arte plastice; Ioszeff Kappl, student conservator; Costin Petrescu, student arhitectură; Valeriu Sepi, absolvent arte plastice; Mircea Baniciu, student arhitectură. Depner Hans Georg — Buzău. 1. Ce mi fac Cream-ii? Jack Bruce are un nou grup (West, Bruce & Laing) cu Leslie West Corkie Laing; ultimul L.P. — Why Don't You? Eric Clapton, după cele două concerte din ianuarie de la Rainbow Theatre (alături de Pete Townshend, Stevie Winwood, Jim Capaldi), s-a retras deocamdată. Ginger Baker este șeful casei de discuri «Associated Recording Company» cu sediul la Lagos și colaborează cu nigerianul Fela Ransome Kuti. 2. Proiectul de disc al formației Sfinx este aproape gata, el va trece în curînd pe mîinile Electrecord-ului. Deocamdată atît.

George STANCA

culise post-mamaia

● După debutul său pe scena festivalului, Adrian Romcescu a fost felicitat de către toți membrii orchestrei RTV. Tatăl tinărului cîntăreț este unul dintre violoniștii formației conduse de Sile Dinicu. ● Marius Teicu și Sașa Georgescu, coautori, prin corespondență, ai succesului «Zilele» (interpretă, Marina Voica) au profitat de acest festival pentru a face în sfîrșit cunoaștință. ● Cu binecunoscutu-i tact, Nicolae Călinoiu, președintele comitetului de organizare, a pus capăt conferinței de presă de după festival, în momentul cînd ziaristii acreditați au propus un premiu al presei pentru «Seara» lui Radu Șerban. ● Pe compozitorul Radu Șerban l-au supărat anul acesta doi debutanți: Iuliu Merca pentru că nu și-a făcut timp să pregătească melodia «O ramură spre cer» și Eva Kiss fiindcă a cîntat fals aceeași piesă.

G.S.

top muzical

Săptămîna trecută	Săptămîna în curs	Titlul	Interpretul	Săptămîni în top
2	1	Fetița mea	Mihai Constantinescu	6
3	2	Ciocănițoarea	Aura Urziceanu	5
1	3	O portocală	Anda Călugăreanu	16
6	4	Pastorală	Roșu și Negru	3
4	5	Alergători de cursă lungă	Margareta Pîslaru	12
5	6	Zilele	Marina Voica	14
7	7	Ploaia	Odeon	4
10	8	Cîntec pentru Angela Davis	Folk Group Thalia	5
8	9	Din focul primului sărut	Aurelian Andreescu	11
9	10	Dedicație	Romanticii	14

Compozitori: 1. Mihai Constantinescu. 2. Laurențiu Profeta. 3. Marius Teicu. 4. Nancy Brandes. 5. Margareta Pîslaru. 6. Marius Teicu. 7. Sorin Vasiliu. 8. Judith Csomo. 9. Marius Teicu. 10. Teodor Tușiș.

ÎN LIPSA IDEILOR, ALERGĂM DUPĂ ANECDOTICĂ

Nu este un secret pentru nimeni că prima mare fătăduință a cinematografului a fost aceea de a se constitui, prin excelență, ca o oglindă a zilei trăite. Prima lui hrană a fost realitatea momentului. După ce a trecut uimirea, după ce i-au cunoscut puterile, oamenii l-au obligat să nu-și părăsească menirea de a fi o imensă și neîntârziată răsfrîngere a contemporaneității, cu întrebările, neliniștile și certitudinile ei. Multe dintre operele de aur ale celei de-a 7-a arte au fost reflexul mișcărilor epocii, au luat ființă din foamea de actualitate a cinematografului, cea mai dinamică și nervoasă dintre arte.

Filmul nostru—care și-a acordat un prea lung răgaz în drumul său spre maturitate, un mult prea prelungit moment de reflecție asupra lui însuși și prea scurte intervale de activitate concretă, la obiect—încearcă în vremea din urmă să stabilească echilibrul necesar unei cinematografii naționale, să-și agonisească un nucleu de pelicule de actualitate, singurele care pot vorbi în numele nostru, al celor de azi. Din preocupările întâmplătoare ale anilor trecuți nu au putut ieși decât tot pelicule întâmplătoare, în care numai câțiva naivi au avut plăcerea să se recunoască. Desigur nu absența succeselor răsunătoare ne întristează, ci lipsa unei preocupări sistematice, a efortului generalizat de a răsfrînge în filme existența noastră aici și acum.

Săptămînile trecute am asistat la premiera a două noi filme românești de actualitate, cum ne-am obișnuit de acum să le spunem, în

lipsa altui termen mai nimerit. Este vorba despre **Parașutiștii**, realizat de Dinu Cocea după un scenariu de Gheorghe Bejancu, Ladislau Tarco și Mihai Oprîș și **Dragostea începe vineri**, scenariul Francisc Munteanu, regia Virgil Calotescu.

Primul — o pseudodramă cu bărbați (parașutiști) pe care toată lumea îi știe de aprigi dar care sînt de fapt și ei oameni cu slăbiciuni, copii răsfățați și greutăți familiale; celălalt — o meritorie încercare de a propune o dezbatere pe tema presimțirii maturității, a datoriei de a-i ieși în întîmpinare, de a te angaja cu responsabilitate pe un drum. Fără doar și poate filmul lui Virgil Calotescu și Francisc Munteanu are un ascendent prin unele certe calități pe planul autenticității, dar scopul

acestor rînduri nu este de a pune pe talerele unei balanțe cele două pelicule, atîta plus, atîta minus, ci de a desprinde, din interiorul lor, imaginea luptei dramatice pe care o duce filmul nostru pentru a surprinde sensurile actualității, de a se elibera de acea atemporalitate politică și socială care de atîtea ori a fost compensată prin unele semne exterioare, înșelătoare ca orice simbol în spatele căruia nu se află o determinare substanțială, de a suplini printr-un decor la zi absența unui om al zilei. «Parașutiștii» ne pune la îndemînă, din păcate, exemplul aproape didactic al aceluia tip de povestire cinematografică incapabilă să supraviețuiască atîta timp cît biografia eroului nu se încarcă mereu cu noi întîmplări, ghinioane,

accidente. Neînțelegeri conjugale, o îndrăgostire fatală, moartea unui prieten, regăsirea familiei—toate acestea pentru a crea senzația amăgitoare a unei existențe pline, a umanizării neinduplecatului parașutist. Bineînțeles, cînd ciclul aglomerărilor s-a încheiat, eroul nu mai prezintă nici un interes și pe ecran apare cuvîntul «sfîrșit».

Deși centrul major de interes al filmului «Dragostea începe vineri» îl constituie integrarea eroinei într-un colectiv uman în mijlocul căruia va învăța să cunoască semnificația unor valori morale, deși acest proces este urmărit, în bună parte, cu înțelegere, fără ostentație, nici autorii respectivului film nu s-au îndurat să nu marcheze apăsător nefericirile de la care se trage toată povestea fetei: o dragoste mincinoasă cu un cuceritor de profesie, eșecul la facultate, dezamăgirea provocată de existența unei mătuși bănuite de frivolitate, a unui tată prea grijuliu.

Cinematograful este înzestrat din nastere cu o sănătoasă lăcomie de a surprinde tresăririle realității, acele mici semnale care ne amintesc că nici o lege obiectivă nu ne poate scuti de tensiune umană, de îndoieli, de încordările lucide ale conștiinței. Multe din filmele noastre, fiindu-le teamă de plictiseala pe care ar putea să o instaleze ideile, înfruntarea dintre ele, aleargă după anecdotică.

Pînă acum doar Malvina Urșianu a avut curajul să-și înscrie un film întreg, «Gioconda fără suris», în spațiul unei singure întîlniri și despărțiri. Dar cită vinea era acolo!

Magda MIHĂILESCU

FILMUL ROMÂNESC LA FESTIVALUL DE LA MOSCOVA

Filmul lui Mircea Drăgan și Ioan Grigorescu, **Explozia**, s-a întors de la cel de-al VIII-lea Festival internațional de la Moscova cu o distincție prețioasă: DIPLOMA JURULUI. A plăcut deci și Ginei Lollobrigida și lui Toshiro Mifune. **Veronica**, celălalt film românesc aflat în competiție, a dobîndit medalia de bronz pentru cel mai bun musical (în concursul filmelor pentru copii).

Adina POPESCU

debutează
cu dreptul
în filmul

«Dragostea începe vineri».

premisele vocației

Am fost din adolescență un cititor ne-sățios. Citeam orice-mi cădea în mână: ziare, reviste, cărți de știință și mai ales de literatură. Începusem prost: cu romanele contesei de Segur, din Bibliothèque rose, mai mult pentru fete decât pentru băieți, dar deloc nesărate. Poate că în ele totuși am prins gustul pentru umor și pentru spiritul francez, care are aerul de a atinge lucrurile ușor, însă te deprinde să judeci singur și să te aperi împotriva opiniilor comune și a prejudecăților. Cred că lecturile franceze m-au emancipat încetul cu încetul de moralismul meu din copilărie și înția adolescență, când exageram enorm existența răului în lumea aceasta, imanența lui mai ales în om. Prin deschiderea inteligenței, multă-putină, de câtă dispunem la acea vîrstă, dar stimulată și orientată prin lecturi bune, ne putem orienta mai bine asupra problemelor cardinale pe care le punem prematur și pretindem a le rezolva în pripă. Citisem la 16 ani *Parerga und Paralipomena* de Schopenhauer, despre care știam că era gânditorul preferat al lui Eminescu, și mă lăsasem sedus de proza lui limpede și spirituală, prin care ne dovedea excelența nirvanei. Eram grozav de pesimist la acea vîrstă, dar ideea zădărnici universale nu mă împiedica să înghit carte după carte și să nu mă las pradă gândurilor negre. Un bun adjuvant al acestei lupte cu mine însumi, când simțeam că alunec pe derivă, a fost Societatea de lectură și de sport care s-a înființat în ultimul an al meu de școlaritate. Inițiatorul mișcării sportive era colegul meu de la modern, Nicolae Șt. Licea, un macedonean atletic, polisportiv, căruia îi cășunase o mare dragoste pentru mine. Asta nu m-a putut însă decide a-l urma pe căile aspre ale antrenamentului fizic, deoarece mă deprinsesem prea mult cu acela al lecturilor. Într-o vară, înainte de a ne despărți de vacanță, bunul meu amic mi-a făcut o promisiune solemnă:

— Dragă Șerbane, să știi că la vară mă pun cu burta pe carte și te ajung.

Se vede că această postură incomodă, care nu intra în regulile sportivității, l-a împiedicat, din fericire, să încerce a se ține de cuvînt. A doua zi, se vede, uitase de angajamentul ce și-l luase într-un moment de irezistibil avînt intelectual.

Școala noastră primise un teren de sport de șapte hectare, care urma să fie amenajat cînd vor fi fost strînse fondurile, prin subscripție publică. Nu știu, zău, unde era amplasat acel loc de magică atracție pentru majoritatea colegilor mei și mai ales pentru Nicolae Licea, care a devenit cel mai activ propagandist pentru realizarea, mult visată de el, a noii perspective: Stadiul «Traian» (se putea altfel?). Să părăsesc, așadar, terenul sportiv al Liceului Traian, pe care (terenul!) nu l-am călcat niciodată și să mă întorc la Societatea de lectură, înființată în anul școlar 1918-1920. În anuarul respectiv sînt menționat din eroare la scurta rubrică *Societatea de lectură* (pe anul școlar 1918-1919) în acest fel:

«S-au distins pentru zelul și lucrările dezvoltate în decursul anului elevii: Rezmeriță și Cioculescu, cl. VII-a, Lăzărescu și Haralamb, cl. VIII».

Eram în clasa a VI-a. N. Rezmeriță a devenit unul dintre cei mai buni economiști ai noștri dintre cele două războaie.

Ion Haralamb și-a făcut dreptul la Paris și a rămas acolo (din cărțile lui și ale tatălui său vitreg, dar excelent părinte, mi-am făcut lecturile cele mai solide de critică franceză: Sainte-Beuve, Renan, Taine, Lemaitre, France, Faguet — vorba franțuzului, «excusez du peu»).

În anul următor, mai marcant, conducătorul Societății a fost șeful de promoție al clasei a VIII-a real, I. Lăzărescu, care a și făcut o amplă și minuțioasă dare de seamă, printr-un «cuvînt de închidere, rostit la ultima șezătoare a soc. de lectură» și inserat în *Anuarul Liceului «Traian» din Turnu-Severin pe anii (sic) școlari 1919-1920*. Regretatul meu coleg care a studiat ingineria a fost un eminent profesor universitar și a murit ca Mihail Sebastian, călcat de un autocamion, n-a uitat nimic din «producțiile» noastre. Uitasem multe din

ele, chiar din ale subscrierului. Îmi aminteam, firește, de conferința mea despre *Le Disciple*, romanul de răscruce din cariera norocosului Paul Bourget. Îl citisem la aceeași vîrstă ca pe Schopenhauer, din care ulterior, după *Parerga und Paralipomena*, înghițisem în prima traducere franceză a compatriotului nostru, I.A. Cantacuzino, și opera lui capitală: *Lumea ca voință și reprezentare* și îmi exacerbasem spuzirea pesimistă, cu atît mai mult cu cît maestrul eroului titular, Robert Greslou, filozoful Adrien Sixte, era și el un profesor de pesimism, pe linia determinismului. Cartea a fost pentru mine și cu bucluc, pentru că m-a surprins în clasă profesorul de fizico-chimice, Gh. Popescu-Sura, în acel an, suplinitorul lui T. Costescu, recitînd cartea în bancă, neatent la luminoasele lui expuneri. Mă atrăgeau mai mult tenebrele pasiunii, ale crimei și ale ispășirii din sumbrul roman, care punea problema responsabilității morale a gânditorului (și, mai în genere, a scriitorului).

Darea de seamă mi-a amintit de tot ce prestasem în acel an. Am ținut următoarele «dizertații» despre:

«Poeziile lui Eminescu
În slujba păcii, de Brătescu-Voinești
Le culte de la patrie dans la litterature roumaine».

Opresc aci citatul fără să-l mai încarc cu «sio-uri, ca să precizez că acest din urmă subiect, susținut în limba lui Voltaire, mi-a fost sugerat de conferința rostită de profesorul meu de franceză, Marcel Fontaine, la 7/20 martie 1920, în saloanele Cercului Militar, cînd s-a produs și orchestra liceului cu o «audiție muzicală».

Să continui însă cu ale mele «mefapte» cum spunea Vladimir Streinu în glumă, pentru faptele rele (în franc. *mefaits*).

Din literatura franceză, am vorbit despre: «Mizerabilii de V. Hugo
Le Disciple de P. Bourget».

I. Lăzărescu a binevoit să mă treacă la urmă, după colegii mei Surdulescu G. VIII real (mai tîrziu inginer), Grosu P., (ulterior profesor de latină) și Rezmeriță N., printre cei ce «Sau (sic) distins la critice ce se făceau la fiecare dizertație».

Mai e nevoie să adaug că nu figurez

cu nimic «la partea științifică» unde s-a făcut o serie de 12 dizertații? Și că nu m-am distins cu nimic la «producțiile muzicale»? Și cu atît mai puțin la cele sportive? Acolo nu e menționat decât Licea, care a condus «cu multă însuflețire» următoarele activități sportive: «exerciții la bară, aruncări cu greutatea și discul, lupta franceză, box, football etc.», ca să inițieze apoi «ideea unui concurs sportiv». Ce nu poate ideea?

Destul însă cu glumele ușoare la adresa sportului și mai ales la aceea a bunului meu coleg, Nicolae Licea, care în anii de universitate, la drept, a alergat maratonul la București, clasîndu-se al patrulea și s-a făcut celebru sub calificativul «atletul oltean». A murit din păcate, tuberculos, din una mie și unul de motive, dintre care primul a fost excesul de antrenament. Davosul n-a putut să-l vindece deplin. A decedat în toamna anului 1970, de aceeași boală, care l-a urmărit toată viața.

Sărmanul meu prieten! Societatea sportivă pe care a creat-o i-a mîncat zilele. Mie, cea literară mi-a oferit premisele vocației critice (dacă nu cumva gresesc!). În cadrul ei mi-am dezvoltat facultatea dezbaterii critice. Am debutat, așadar, ca un controversist pe teme literare, fie că era vorba de literatura națională, pe care atunci o cunoșteam mai puțin, fie că mă răsfațam cu lecturile mele franceze mai numeroase, care m-au determinat la universitate și la examenul de capacitate în învățămînt să iau franceza ca materie principală și româna ca secundară.

Către *Mizerabilii* lui Hugo m-a atras umanitarismul meu, dezvoltat în reacțiune față de ororile războiului și umilințele ocupației. Și mai era și caracterul romanțios al operei. Vă amintiți? Cosette și Marius...

Nu știu exact ce lucru nou am putut găsi despre Poeziile lui Eminescu, dar izbubim să spun în marginea *Luceafărului*, ceva ce-l interesa pe profesorul de română, participant la ședință. Acuma, vai!, n-am nici o idee nouă despre capodopera lirică eminesciană.

Răsfond Anuarele Liceului «Traian» din Turnu Severin descopăr necrologul lui D. Horvat, bunul meu dascăl de română, decedat la Oradea, la 9 decembrie 1920. S-a strecurat însă dubla eroare că ar fi fost «directorul aceluiaș liceu timp de 5 ani, din mai 1916 pînă la febr. 1921». Cea din urmă e transparentă. Cum mai putea fi directorul școlii la trei luni după ce decedase? El condusese liceul nu din mai 1916, ci pe anii școlari 1906-1909, iar apoi sub ocupație, din februarie 1917 pînă la capitularea Germaniei. Asta i-a atras suspendarea din învățămînt de la 16 februarie pînă la 20 iunie 1919, cînd s-a constatat netemeinicia acuzației că fusese «omul nemților». La serbarea de sfîrșit de an, în iulie 1918, spusese memorabilele cuvinte:

«Nu renunțăm la idealurile noastre. A renunța înseamnă a ne sinucide».

Aceste idealuri se reduceau la unul singur: unificarea națională a României. D. Horvat a trăit ziua cea mare, de la 1 decembrie 1918. Atunci a putut spune, ca în Scripturi:

«Sloboade, Doamne, pe robul tău, că văzură ochii mei minunea ta».

Lui Dimitrie Horvat îi datorez mîna părintească (spirituală) pe care mi-a întins-o, după ce rămăsese sărac de amîndoi părinții. Mi-am plătit în narte datoria de recunoștință prin necrologul pe care i l-am închinat în *Neamul românesc* al profesorului N. Iorga, care s-a abținut, pentru că i se vorbise și lui de «trădarea» defunctului, dar care a autorizat apariția rîndurilor mele, la intervenția colegului mai vîrstnic de la franceză, Alexandru Țuțuianu.

Acum vreau să-i plătesc și lui I. Lăzărescu vechea poliță uitată în paginile prăfuite ale Anuarului pe anul 1919-1920. Apelez încă o dată la bunele oficii ale redacției, ca să-mi încurajeze păcatele tinerețelor: crochiul datat 29 iulie 1919, în pragul anului școlar respectiv. Dar de ce să fiu ipocrit? Redacția mi le sprijină și pe acelea ale bătrînețelor!

I. Lăzărescu,
absolvent al clasei a VII-a real,
cu numărul pe revertul uniformei

uzinele de odihnă

Apartine unui ziarist francez această sugestivă metaforă în legătură cu aglomerațiile din marile localități turistice contemporane. Ai într-adevăr senzația unor uriașe uzine, pregătind și oferind repausul preferat pentru sute de mii de oameni, atunci când te deplasezi pe litoralul Mării Negre, la Mamaia, Eforie, Mangalia, în munți, la Sinaia sau Predeal, la Piatra Neamț sau Bicaș, într-o serie de puncte de interes istoric și localități balneoclimaterice de pe Valea Oltului, de pe Valea Cernei, ori din nordul Ardealului. «Uzinele de odihnă» sînt dispuse să ofere soare, excursii, distracții, pe lângă confortul necesar, acolo unde omul este găzduit, și pe lângă alimentația convenită. Este asta suficient? Ne putem mulțumi numai cu atât? Noi totuși ne-am pus pînă acum prea puțin problema transformării acestor uriașe centre de repaus în mijloace de educație culturală și estetică superioară. Calitatea artistică a spectacolelor de pe litoral nu prea interesează, deocamdată. Îți este dat să asști la unele manifestări în care nota de trivial este cea care domină. Artiștii amatori sînt solicitați să susțină tot ce știu, numai să ofere celor veniți la odihnă o «distracție plăcută».

Chiar și «radio-vacanța» și-a conceput un program astfel încît spălătul creierului să fie cît mai complet. Veniți de departe, din Transilvania, din părțile Buzăului, din Moldova de Nord, mesagerii artei de bilci își expun, nestingheriți, produsele, în conformitate cu un gust estetic pe care, teoretic cel puțin, toată lumea îl repudiază. Practic însă nu se face nimic. Nu mă gîndesc nicicum la eliminarea componentei distractive din structura vacanței pe care le-o oferim oamenilor veniți aici, pentru 12 zile sau mai mult. Nu mă gîndesc nici la schimbarea repertoriului «cultural» al barurilor de noapte, al formațiilor distractive diverse. Dar a reduce vacanța numai la atât, mi se pare puțin. În peisajul unei arhitecturi superbe, să-i oferi omului numai muzică pop, artă de bilci, folclor sezonier, cu singura condiție ca lumea să se distreze, nu e permis. Noi ar trebui să demonstrăm, vara, mai ales în marile noastre stațiuni de odihnă, tot ce poate să însemne bun-gust, tot ce poate să însemne valoare. La București, sălile de expoziții vara sînt puțin vizitate, în timp ce la Mangalia sau la Mamaia, mii de oameni sînt dornici să vadă ceva deosebit. Aici însă expun, de obicei, artiști mai puțin reprezentativi pentru sistemul de valori consacrate în cadrul culturii noastre socialiste. Teatrele fac turnee pe litoral sau în stațiunile de odihnă cu actorii din a doua sau chiar a treia formație, de obicei actori capabili să întrețină publicul prin efecte comice. Întîlnești astfel, scriitorii care-și caută cititorii în localitățile unde lumea se află pe cîmp, angajați la strînsul recoltei, în timp ce pe litoral, cei veniți la odihnă se plictisesc, dînd tîrcoala produselor de ceramică, cu ajutorul cărora se pot scoate efecte de tipul trîlului de ciocîrlie sau fluieratului de mierlă. La Sinaia, nu departe chiar de vilele ce adăpostesc scriitorii și artiștii plastici veniți la odihnă, se vînd niște kitschuri oribile, realizate din material plastic și reproducînd scene amoroase din «O mie și una de nopți». Dar dacă te deplasezi la Lacul Roșu? Picturile de gang, de prin vitrinele dosnice ale Bucureștiului, sînt nimic pe lângă ce se vinde aici. Cum de nu se îngrijește nimem de cultura oamenilor aflați în vacanță? Acestor uriașe «uzine de odihnă» le lipsește, deocamdată, dimensiunea estetică.

Ne preocupăm de toate problemele, privind condiția oamenilor veniți în asemenea stațiuni, numai de cultura lor nu, și mai ales de cultura lor estetică. Totul este lăsat la voia întîmplării sau, în cel mai bun caz, la discreția unor amatori sau a unor interesați, într-un fel sau altul, în promovarea produselor estetice inferioare. Eu cred că nu se poate vorbi despre o muncă de educație estetică eficientă, atîta timp cît admitem ideea că în cursul anului omul trebuie îndrumat să viziteze diferitele expoziții, să meargă la unele spectacole pe care le considerăm de calitate, să meargă la muzee, să meargă la concerte, iar în timpul vacanței îi oferim, chiar dacă nu vrea, de cele mai multe ori, kitsch.

Gheorghe ACHIȚEI

CONSTANTIN BUGEANU (II)

analfabetismul muzical, o maladie îngrijorătoare

— Ce nu se știe în epoca noastră despre muzică?

— Mi-am aruncat ochii pe foarte multe cărți de estetică și am făcut niște lecturi penibile. Estetica muzicală este greșit explicată prin estetica generală sau literară. După părerea mea nu se poate înțelege estetica generală fără estetica muzicală...

— Există o estetică pur muzicală?

— Există improvizații, glosari pe diverse cărți de estetică.

— Nu m-ați convins; vă rog să detaliați...

— Nu se știe un fapt istoric fundamental: dacă toate artel s-au născut ca Venus din spuma mării, romanul în antichitate a îndepărtat cu Dafnis și Cloe și cu apariția lui Apuleius, și, în esență, el nu s-a schimbat ci s-a amplificat, a căpătat preocupări noi, a sporit tematic, pictura și sculptura la fel, și-au asumat doar modalități noi, apoi cu muzica nu s-a întîmplat la fel...

— Vechii greci ne vorbesc totuși despre muzică...

— Oricît spun vechii greci ditirambe despre muzica lor, oricît de interesantă ar fi etnografic muzica primitivilor, apoi a evului mediu să zicem, asta încă nu înseamnă prea mult. Muzica aceasta pe care o trăim noi s-a născut foarte tîrziu, este creația ultimilor nici trei sute de ani...

— Bazele esteticii generale sînt mult mai vechi decît muzica!

— Muzica nu are propriu-zis vîrstă, ea este dintotdeauna, dar: noi nu mai putem să acceptăm muzica decît sub formă polifonică, sub forma care apare pe la 1100, 1200 și se dezvoltă pe la 1400, 1600. Dar nici aceasta nu a fost de ajuns; a trebuit să se dezvolte treptat mersul muzicii spre instrumental și deci spre simfonism...

— Care sînt, mai exact, «stadiile» consumate de muzică?

— Mai întîi este muzica monodică, întîlnită la toate culturile primare; al doilea stadiu este al polifonismului, cînd muzica își află autonomia și modurile de expresie, și al treilea, îmbinarea limbajului polifonic cu instrumentalul în simfonism înseamnă muzica așa cum o avem astăzi...

— În epoca Renașterii a existat o polifonie instrumentală...

— De-a lungul Renașterii și evului mediu oamenii nu concep muzica instrumentală decît ca o muzică de dans, dar mai ales ca înlocuitoare a muzicii vocale...

— Muzica populară românească în ce stadiu se găsește azi?

— Este foarte contaminată, în sensul bun, de elementul polifonic; oricine își poate da seama ascultînd; sînt grupuri de instrumente, o țesătură armonică adesea ingenioasă...

— Cînd ajunge muzica «așa cum o avem azi» la posibilitățile sale depline?...

— Abia pe la 1700, 1750, cu Bach, cu nașterea simfoniei. Așa cum se spune că nu putem înțelege anatomia maimuței decît prin anatomia omului, tot așa nu putem înțelege muzica de pînă la noi decît prin prisma simfonismului; odată cu simfonismul începe evoluția spectaculoasă a muzicii, muzica a ajuns acum la maturitate; dar, ajunsă aici, muzica nu se mai schimbă, ca specie, așa cum omul, ca specie, nu se schimbă ci evoluează; același fenomen se întîmplă și în muzică...

— Toate acestea pot constitui începutul unei estetici muzicale?

— Eu vorbesc de ceea ce nu se știe: nu se știe mai nimic despre formele muzicale; forma muzicală este o formă de viață, în ea recunoaștem elementele vietii; cine le înțelege înțelege mai mult din gîndirea logică, din dramaturgie, din roman, din pictură, din modul de a gîndi matematic și filozofie, pentru că formele muzicale sînt profund legate de un proces dialectic al gîndirii; mă supără de pildă cînd oameni de cultură,

poetii, prozatori, dramaturgi, pictorii, și mulți alții vorbesc de ritm în loc de tempo, și de tempo în loc de ritm; nu se știe care este latura temporală a artelor (în muzică foarte puternică), deci nu se știu o seamă de noțiuni ale esteticii muzicale...

— Mai sînt și altele care plutesc în necunoscut?

— Am impresia că nu se știe (sau nu se acceptă) că anumite domenii ale muzicii sînt domenii ale umanului: muzica dramatică, simfonia, care nu conferă numai bucurii (ce banalitate!) dar în primul rînd o perspectivă nebănuită. Pentru omenire educația muzicală a fost o problemă uriașă; să nu uităm că vechea societate greacă a incluz muzica printre cele mai importante discipline; în epoca medievală, muzica este una din cele șapte discipline fundamentale. Acum, cînd muzica ajunge la maxima ei expresie, iată analfabetismul muzical, o maladie îngrijorătoare!...

— Frîmțat de atîtea nedumeriri, am credința că ați încercat și unele clarificări spre binele muzicii...

— Muncesc atît de mult încît n-am vreme să mă ocup și de administrarea muncii mele; firește, am încercat; soluții există; știu că totul ar trebui să pornească de la educația muzicală, de la grădiniță; sistemul actual de notare nu este satisfăcător; copilului nu-i place minciuna și i se pare că atunci cînd el pronunță nota *do*, și are lîngă ea un *diez*, asta este pentru el o minciună...

— Cîte sisteme de notare există?

— Nu mai puțin de opt; le cunosc pe toate; am încercat și eu unul după care, sînt convins, se poate învăța muzica mai ușor decît ai învăța o limbă străină. Am pornit de la realitatea că oamenii în general nu acceptă cu seninătate să-și schimbe limbajul (nu schimbă o limbă cu alta prea ușor!). Dar există, prin sistemul meu, o posibilitate. (Este un lucru prea serios ca să-l încerc acum în câteva fraze! Sper să-l pot publica integral.)

— Dați-mi măcar un punct de pornire...

— De pildă, limbajul literar nu este un limbaj natural, ci o contragere a unui limbaj inițial într-unul mai complex. Oamenii acceptă să pornești de la un limbaj existent; asta am făcut eu; vechiul sistem, pe lîngă sistemul meu, rămîne doar un dialect. Se poate învăța muzica într-un timp foarte scurt!

— Am pornit de la bazele esteticii muzicale...

— Le aflăm — continuîndu-mi ideea — la Hegel în *Estetica* sa. Dar el a preluat elementele de la vechii greci. Alceva înțelegeau grecii prin Ritm și Armonie, și alceva înțelegem noi azi. Hegel este contemporan cu marile cuceriri ale muzicii, dar, culmea!, nu l-a cunoscut pe Beethoven! Muzicienii n-au realizat o reconsiderare a lui Hegel, așa cum s-a făcut în alte domenii. De pildă — altă anomalie! — Hegel înțelege timpul muzical ca succesiune; or, orice timp este succesiune, și astfel timpul muzical, în accepția sa, nu se deosebește de timpul poeziei sau al dramei, chiar dacă în muzică el este fixat prin valori, în totalitate: de exemplu, în timpul muzical noi putem percepe două sau trei fenomene, sau chiar mai multe, ceea ce în dramă sau în poezie nu se poate întîmpla. Imaginați-vă trei oameni vorbind deodată! Nu s-ar înțelege nimic și ar fi ridicol. În muzică aceasta se face în mod curent, perceptibil, obligat... De aceea *Boris Godunov* al lui Musorgski este mai puternic decît drama semnată de Pușkin; la Pușkin, poporul este aproape mut, pe cînd la Musorgski el este de-o forță sugestivă și de-o mișcare extraordinară...

Ion TUGUI

(Va urma)

oare ce înseamnă „acasă”?

La Prundul Birgăului (Bistrița), unde munții pozează pentru statui și lutul se face coca în mina copiilor aspirînd la forme și culori, acolo unde sâtenii dau în dar «copiilor problemă» pui de căprioară pentru a întregi chipul și asemănarea muntelui sculptat de ei în grădina școlii, s-au deplasat carele de reportaj ale televiziunii. 800 de copii care nu știu semnificația cuvîntului «acasă» au găsit lumină, căldură și vorbă bună în incinta unei școli pentru copii abandonati sau orfani. Aici, în această mare familie, sufletele lor au găsit reazim în florile și arborii îngrijiiți de ei, în obiecte meșterite de ei, în glasul mamei dulcea al directoarei care atunci cînd arată ceva spune: este făcut de «minuțele lor». Covoarele acestea plușate care se vînd în expoziții sînt făcute de «minuțele lor». Oalele, mobila, sera, întreținerea localului este făcută de «minuțele lor». Au lucrat mult fetele pînă cînd au reușit să înveselească pinza cu «minuțele lor». Iată că acei «copii problemă» au găsit pe cineva care să creadă în «minuțele lor». Și directoarea cu glasul ei de cîntec de leagăn povestește cum odată, venind cu propriul său copil în școală, l-a mîngîiat și l-a sărutat poate prea mult în fața celorlalți copii. Plecînd cu o treabă, unul din «copiii problemă» i-a ars o mamă de bătaie copilului directoarei. De ce? (Îl muștră directoarea.) «Pentru că prea mult l-ați mîngîiat și l-ați sărutat... Să știți și ei ce-i bătaia!» Acum însă acești copii au o «acasă» și atunci cînd ei ajung studenți, sau muncitori, sau ostași scriu aici, «acasă!» Vin în concedii aici, «acasă!» Reporterul (Maria Predu) a prins în cadru, cu sensibilitate, această ambianță, această mare familie posibilă atunci cînd societatea are grijă de fiii ei mai puțin norocoși. (Comentariul cu «răsadul dulce», cu «fetele flori» și «băieții arbuști» putea lipsi!)

De cîteva duminici am suferit lîngă «albumul duminical» și am tăcut! Am tăcut și am ascultat cum vorbe în gura unora dintre prezentatoarele actrițe sună a glas de felină domesticită. Dorind să-și arate în fiecare cuvînt măiestria dobîndită la clasa de actorie, face vocalize de ingenuă anunțînd «fabule din culise...» semnate de cunoscutul fabulist Hary Negrin. Comentează apariția simpaticului, volubilului, inimosului, inteligentului și fermecătorului Trio Ra-Ta-Ta ca și cum ne-ar invita la o plimbare sub clar de lună în parcul Ioanid. Vorbește de-abia stăpînindu-și risul de ce știe ea că va fi în cupletul zilei, sau în antologia umoristică. Ne spune apoi, ca unor copii cuminți, că se apropie «epoca de piatră» etc. De cînd actrițele (cu excepția Adelei Mărculescu) prezintă, am început să-mi dau seama că rolul de prezentatoare nu este chiar la îndemîna oricui. Un zîmbet, o privire, un gest și vorbele, ah, vorbele care ne joacă de atîtea ori feste, trebuie să găsească un reazim în simplitate, firesc și telegenic care le include. Programul începe cu imperturbabilul Trio Ra-Ta-Ta, un fel de «brigadă artistică» de la care ar putea lua lecții instructorii amatori de ce înseamnă concret și punct pe 1. Se improvizează mai departe, «Antologie umoristică», cu un comic de sfîrșituri și cîntăreți de muzică ușoară, cu gaguri fumate încă din epoca de aur și din nou cu Tăpălagă. Duminica după amiază se instalează un plictis de la un număr la altul timp de trei ore, iremediabil. Momentele de scîlpire, cînd aparatul înregistrează reușite, sînt rare. Să înregistrăm unul. Reportajul intitulat «Un aparat de filmat și mai mulți pasionați» convinge că în rîndul cineaștilor amatori sînt revelații. Un film de 18 secunde semnat de un amator poate sta alături de orice film de animație într-un concurs de prestigiu. Un comentariu convingător atrage atenția asupra unor pasiuni nobile.

Coman ȘOVA

scriitori de azi

gellu naum

Gellu Naum văzut de Victor Brauner

Născut la 1 august 1915 în București, este fiul poetului Andrei Naum, mort în luptele de la Mărășești. Urmează cursurile Liceului «Dimitrie Cantemir», iar în anul 1937 își ia licența în filozofie. În perioada 1938-1939 se află la Paris, unde își pregătește doctoratul la Sorbona. Timpul petrecut în capitala Franței îi prilejuiește contactul cu cercurile de avangardă, Gellu Naum cunoscându-i aici, printre alții, pe Benjamin Péret ori André Breton. Acesta din urmă îi solicită chiar colaborarea la *Minotaure*, tânărul poet trebuind să scrie un eseu intitulat *Despre deminialitatea obiectului* care urma să apară însoțit de ilustrații semnate de Victor Brauner. Dar precipitarea evenimentelor, suflul tot mai puternic al războiului îl silește pe Gellu Naum să revină în țară. Aici îl cunoscuse în 1934, cu ocazia unei expoziții personale, pe Victor Brauner de care-l va lega o strânsă prietenie. De altfel, Victor Brauner avea să-i illustreze și primele două volume: *Drumețul incendiar* și *Libertatea de a dormi pe o frunte*. Pentru perioada interbelică ar mai fi de reținut intrarea în rândurile Uniunii tineretului comunist (1933) și scurta perioadă redacțională la gazeta antifascistă *Tânăr generație*, publicație suprimată încă de la al doilea număr de către Siguranța. Spre deosebire de alți suprarealiști, Gellu Naum evită să se afilieze vreunei grupări strînse în jurul uneia sau alteia din revistele de avangardă. În felul acesta poetul își păstrează o independență totală. Publică sporadic în reviste și de aceea adevăratul său debut trebuie considerat volumul de poeme *Drumețul incendiar* apărut în 1936.

Opere. *Drumețul incendiar* (1936), *Libertatea de a dormi pe o frunte* (1937), *Vasco da Gama* (1940), *Culoarea somnului* (1944, de remarcat că este prima carte de poezie apărută în România de după război), *Medium* (1945), *Teribilul interzis* (1945, colecția Suprarealistă), *Critica mizeriei* (1945, în colaborare cu Virgil Teodorescu și Paul Păun), *Castelul orbilor* (1946, colecția suprarealistă), *Spectrul longevității* — 122 de cadavre (1946, colecția suprarealistă, în colaborare cu Virgil Teodorescu), *Filonul* (1952), *Tabăra din munți* (1953), *Așa-i Sănda* (1956), *Cel mai mare Gulliver* (1958), *Cartea cu Apolodor* (1959), *Poem despre tinerețea noastră* (1960), *Soarele calm* (1961), *A doua carte cu Apolodor* (1964, Premiul Uniunii Scriitorilor), *Athenor* (1968, tradusă în 1972 în R.S.F. Iugoslavia), *Poeme alese* (1970, colecția Cele mai frumoase poezii), *Poetizați, poetizați...* (1970), *Copacul-animat* (1971), *Tatăl meu obosit* (1972), *Insula* (în revista «Teatru»), *Ceasornicaria Taus* (în revistele «Teatru», «Revue Roumaine», «ll dramma»).

A tradus din: Diderot, Balzac, Beckett, Char, Gautier, Gracq, Hugo, Prévert, Șolohov, Stendhal, Kafka, Kataev, Andrič, Benoît, David, Disney, Fabre, Gillés, Fedin, Dumas, Alejo Carpentier, Bengt Danielsson, Gorbato, Miroslav Krleža, S. Marșak, Edouard Mayniol, Jules Verne, Pierre Naidin, Vaclav Rezac și alții.

Debutul poetului este de un nonconformism vitriolant («voi ști să-mi scot ventuzele de pe creier/ să se scurgă zeama puturoasă a versului dulceag») sau «camarazi poeți ajunge/ destul am gădilat pământul pe burtă»), poezia reprezentând pentru Gellu Naum chiar un mod de viață («N-am fost niciodată poet de avangardă și am privit totdeauna poezia ca pe un mod de viață. Nu știu, poate din cauza asta pare că sînt un poet de avangardă»). Gellu Naum este un poet revoltat împotriva dresajului permanent la care a fost supusă omenirea până și pe planurile ei cele mai intime.» («Adeptii ai unei supraviețuiri aliniate/ ei treceau pe lângă mine giganti surzi analfabeți/ treceau în rînd ca într-o excursie școlară/ dădeau din mâini făceau gesturi fără nici o semnificație/ treceau până la capătul pământului și înapoi/ nu mă vedeau treceau ca printr-o sală goală»). Imposibilitatea comunicării îl terorizează («Cei fără de somn băteau la porți Începea/ amețea de loess convorbirea/ cu gura nituită»), poetul vede cu tristețe că singura cale de a supraviețui este aceea de a vorbi semenilor tăi numai despre lucruri arhicunoscute («despre altceva să ne spunem ceva ce știm foarte bine /... / ei așteptau să le spun ce știau și reclamau certitudinile mă palmuiaș pă/ rîntește»). Poetul refuză această șansă umilă și scrie o dramatică poezie despre condiția poetului și a poeziei («eu îmi declamam poemele pe un teren de rugby gîfîind la grămadă /.../ ține-mi un moment servieta vreau să exprim/ o stare sufltească binecunoscută să-i li/niștesc»). Meditînd asupra condiției poeziei Gellu Naum a scris uneorii o poezie de o tristețe atroce: «fii și tu holderlina cu ei du-i la subsol plimbă-i pe țărnuiri ești/ a/ vocată ai datoria să-i aperi pune-ți eșarfa/ să intrăm singuri în labirintul Încuie ușa/ e o ambianță plăcută ei ne sfătuesc pă/ rîntește». Substituindu-se conștiinței acelei poezii care nu trebuie să fie atînsă de pericolul clasicizării, Gellu Naum se ridică în numele acestei conștiințe, împotriva noii poezii leneșe: «La început fuseserăm mai mulți Apoi/ am mai rămas cîțiva Ceilalți au șters-o/ prin țîrguri ca să-și vindă ranițele cu săpun/ unii și-au îngropat obrăjii în minunea claviculelor de spumă/ alții s-au lungit pe pavaj Credeau că au ajuns/ credeau că se poate ajunge vreodată Credeau că acolo e capătul/ în hibernarea aceea maternă/ (firește veneam de departe Pe drum/ luasem numele de rîu de nor de ceață și de ploaie/ și asta istovește). Aparent nepretențios, universal poetic al lui Gellu Naum, «Între bine și rece între negru și clar între opac și lichid/ între incert și salubru», se încheagă într-o poezie a marii demnități: poezia respectării, fără ezitări, a condiției de artist. Poetul, adeseori mîhnit de moarte — «și mă doare încă o dată mîhnita mea șiră a spinării» — află totdeauna nebanuite resurse de a se regăsi demn și pur: «domn al erorilor mele ieșeam atunci pe stradă».

Autor al unor excelente cărți pentru copii, traducător de elită, Gellu Naum ne-a dat — în «Medium», «Poetizați, poetizați...» ș.a. — o proză de mari afinități structurale cu poezia sa. Dealtfel, Gellu Naum își consideră proza mai mult ca pe o addenda a poemelor sale.

Personalitate artistică de mare originalitate, conștiință profesională de excepție, Gellu Naum este prezent în cele mai cunoscute reviste de cultură ale lumii, lucrările sale fiind antologate începînd cu prestigioasa «Antologie suprarealistă», *Cahiers du Sud*, 1946, pînă la cele mai recente. Dintre aprecierile date poeziei lui Gellu Naum o reținem, pentru finețea ei, pe cea a lui Ov. S. Crohmalniceanu, din care cităm: «Avem de-a face cu o poezie prospectivă în cîmpul necunoscutului și insolitului. Ea ar trebui să devină o lectură obligatorie, de antrenament, pentru toți acei care sînt pregătiți spre a fi trimiși să viziteze alte lumi».

Dorin TUDORAN

cronică literară

ceasornicul de nisip

Ar fi ostentativ să încercăm a sublinia din nou utilitatea colecției *Restituiri*, publicată de Editura Dacia. Operația s-a făcut la timpul potrivit, dîndu-se cezarului ceea ce este al cezarului, evidențindu-se contribuția profesorului clujean Mircea Zăciu, sub îngrijirea căruia apare întreaga serie. De curînd, mai tânărul cercetător Mircea Popa a adunat într-un «volum compact» cele mai multe din articolele risipite de Lucian Blaga prin revistele culturale din provincie, în perioada de pînă la cel de-al doilea război, texte mai puțin cunoscute, avînd un registru foarte larg al expresiei, mergînd de la discuția doctorală, pe teme de filozofie a culturii, pînă la pamfletul violent. Această culegere ne apropie de un Blaga în tradiția «luminătorilor» ardeleni, preocupat de nivelul general, doritor să contribuie la creșterea interesului pentru cultură și la ascuțirea mijloacelor de creație intelectuală. Citînd articolele sale îți dai seama cît de intensă era viața provinciei ardeline, după cel dintîi război mondial, ce energie se punea în slujba ridicării noastre în rîndul națiunilor mîndre ale Europei. Ziarele de la Cluj, de la Arad, de la Timișoara sau chiar de la Turda și de la Alba Iulia nu ezitau să discute probleme de ideologie culturală foarte noi, să informeze publicul lor despre Wundt și Lavisse, despre ipotezele lui Einstein, sprîjinînd avangarda artistică și mai tot ceea ce era cu adevărat important. «E pretutindeni un dor după o lume mai bună, mai frumoasă. O sete de a scăpa de monotonia crudă a zilelor. Pătrunsă de acest romanticism, mulțimea aleargă la cinematografe, la teatru sau cîtește romane, care iau foarte mult în considerație slăbiciunile genului uman», scrie Blaga într-un text intitulat foarte semnificativ *Romantisul viitorului*. Tineretul ardelenilor epocii era animat de conștiința datoriei sale în țara de curînd unită, se aduna în jurul universității de la Cluj sau refăcea vechile societăți culturale, întărea școlile secundare, citea și discuta cu aprindere, transformînd ideile în faptă vie.

În al doilea rînd, *Ceasornicul de nisip* dă o imagine mai limpede a felului cum s-au născut o seamă de ipoteze blagiene în artă și filozofie. Interesul său cuprinde subiecte variate, cu predilecție cele care vizează folclorul, creația colectivă. Un ochi atent urmărește tot ce apare în domeniu, culegerile etnografice, speculațiile unor gînditori occidentali, traducerile poeziei populare românești în limbi de circulație etc. *Simboluri spațiale*, din 1930, fixează deja punctul de pornire al teoriei dezvoltate apoi în *Spațiul mioritic*: «Sufletul românesc, acasă la el numai pe plai, are un mers care aparține și-l diferențiază. Mersul acesta e un ritmic suis și coborîș. (Nu în zadar cuvîntul «mergere» a însemnat în latină «cufundare»)). Publicistica luminează, mai bine decît orice supoziții, procesul evolutiv al scriitorului și gînditorului Blaga, iar studiul textelor din *Ceasornicul de nisip* va ajuta mult pe un viitor monografist.

Sînt interesante preferințele literare ale lui Blaga. Multe articole au fost scrise în proximitatea clasicilor noștri din generația eminesciană sau imediat post-eminesciană. Se împlineau zece ani de la moartea lui Caragiale, amintirea lui era atît de vie, «încît avem iluzia că el trăiește încă între noi», spune poetul *Nebănuitelor trepte*, evocînd «Cum luptase, cum hulis de unii, ne luat în serios de alții, pus la o parte de toți oamenii influenți, în fine tot ajunsese. Cum odată celebru, tot nimeni nu lua cuvîntul lui în seamă». Montajul făcut de Mircea Popa din textele consacrate lui Eminescu aduce surprinzător cu tipul de «descriere» a opereii practicei mai tîrziu de Călinescu, trecînd în revistă motivele opereii și presărînd ici-colo scurte comentarii lămuritoare. Mi se pare a fi singura pagină cu adevărat «critică», de comentariu pur literar. Restul este scris în stil de medalion, fără pasiune analitică, căutîndu-se îndreptățirea unui

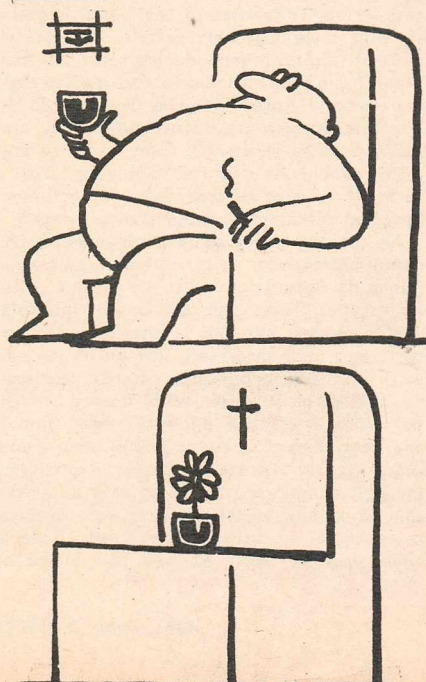
punct de vedere mai amplu, care depășește o personalitate sau alta. Amintirea lui Bolintineanu, de pildă, evocarea poeziei lui de «nestatornice culori» îl duce la concluzia: «Temeliile, poetul Bolintineanu a căutat să fie moderne. Și modernul se învechește totdeauna mai repede». Cine are urechi de auzit să audă!

Un scurt comentariu la *Antologia poezilor de azi*, întocmită cum se știe de Pillat și de Perpessiciuș, dezvăluie preferințele lui Blaga în propria sa generație literară. Dacă ne gîndim că este vorba de anul 1926 și că la acea dată el însuși era o personalitate constituită, cu o structură atît de diferită de a contemporanilor săi, vom înțelege siguranța gustului și acuitatea diagnosticului apărut în revista *Banatul*. Din mulțimea poezilor antologate el alege pe Arghezi, pe Bacovia și pe Ion Barbu, citîndu-i cu versuri definitive. Referințele severe la adresa criticii din deceniul al treilea întregesc tabloul opiniilor sale cu o notă polemică, estompată în volumele sale doctrinare.

Sînt prea numeroase problemele de mare actualitate din *Ceasornicul de nisip*. Lectura volumului este plină de sugestii și pentru intelectualul de azi, detașat și cu opinie proprie. Blaga a căutat în personalitatea artistului și în sufletul colectiv mai ales sursa de lirism, caracterul inalienabil al personalității. În *Revolta fondului nostru nelatin* și în *Echivalența culturilor* el pledează convingător. «Iubind măsura, visul frumos, rotundimea plastică, ideea clară, n-am putea să iubim în același timp și extazul, beția infinitului și iraționalului de esență muzicală». Este vorba aici de expresia poetică, desigur, și nu de acel irațional ce duce la animalitate. În alt loc se discută *Apologia influenței*. Regretăm că nu putem supune încă o dată textul atenției cititorilor noștri. El se referă la propensiunea marilor personalități către un ideal de umanitate, determinat prin cultură, fugînd de orice particularism: «...cei mai mulți oameni mari nu s-au ferit de influențele altora asupra lor. Dimpotrivă: și-au deschis larg ferestrele ca să intre în camera lor cît mai mult aer cu miresme din toate vînturile. Aceasta a fost singura cale ce-i ducea la eul lor profund: înrîurirea suferită». Cînd vezi spaima de «eclectism» a cutărui critic literar ce n-a mai citit în întregime nici o carte, cuvintele lui Blaga și se par scrise în imediata noastră apropiere.

Aurel-Dragoș MUNTEANU

UMOR de V. TIMOC

cum cităm...?

Uneori, chiar și bunul Homer așipește, și ca atare Mazilu însuși se poate înșela, sau, în orice caz, poate fi înșelat de propria memorie, cum se întâmplă în articolul său **M'agăț de tine, poezie**, publicat în revista **Lucașul**, an XVI, nr. 20 (577), sâmbătă 19 mai 1973, p. 9, când citează inexact, cu aproximație atât de originală, celebrele versuri ale lui Al Philippide, din: **M'atîm de tine, Poezie**, tipărite în 1939, în volumul **Visuri în vuetul vremii**. Philippide a scris cum se poate citi în toate edițiile:

M'atîm de tine, Poezie,
ca un copil de poala mummii,

iar Mazilu a reținut:

M'agăț de tine, poezie
Ca un copil de fusta mamii...

Să fie oare vorba de vocația umoristică și parodistică a talentatului scriitor, sau de o gafă în toată regula?

(Patru înlocuiri, destul de substanțiale în numai două versuri e totuși o performanță). Dar, la urma urmei, pe cine nu-l înșală memoria? Nu contribuim cu toții la perpetuarea unor erori de informație fiindcă ne încredem prea mult în memoria noastră și nu mai facem apel la surse, la textele scrise? Nu e citat mereu greșit cunoscutul vers al lui Coșbuc **Sînt suflet în sufletul neamului meu**, care devine sub pana cutărilor recenziat sau critic **Sînt suflet din sufletul neamului meu**, și care e, parcă, mai ales într-o poezie, cu totul altceva?

Citind articolul lui Mazilu — sprintar ca tot ce scrie el — m-a izbit consecvența erorii, prezentă de la titlu pînă la ultima coloană, și-am lăsat revista jos cu sfioasă amărăciune. Or, cu inteligența și vervea-i bine cunoscută, Teodor Mazilu vorbea tocmai despre identificarea destinului poetului cu acela al cuvintelor, subliniind faptul că «ființe fragile și mărețe, incapabile să-și ducă singure povara intensității lor sufletești» (cum și mie memoria îmi face uneori feste, nu-mi amintesc cine a zis că cea mai grea povară de suportat este aceea a castității), poezii puneau o parte din această povară pe umerii cuvintelor». O asemenea despovărare lirică va fi realizat și marele poet Al. Philippide cînd a exprimat cea speranță amară în virtutea căreia poezia ne întregărează nemuririi, ne salvează de nimicnicie și de dinte vremii:

M'atîm de tine, Poezie,
Ca un copil de poala mummii,
Să trec cu tine puntea humii
Spre insula de veșnicie
La capătul de dincolo al lumii.

Are dreptate distinsul scriitor Teodor Mazilu cînd scrie: «În poezie cuvintele se nasc atunci, spontan, nu există aprioric, de aici puterea magică a poetului de a înnobilă cele mai folosite și posace cuvinte». Repet un truism cînd spun că vorbele într-o poezie nu pot fi schimbate oricum fără ca edificiul ei să se prăbușească. Și mai mare dreptate are Mazilu atunci cînd afirmă că «Citirea și înțelegerea unei poezii este, de asemenea un act de creație». Pentru cititori, să ne permită confratele Teodor Mazilu să adăugăm că citirea corectă a unei poezii nu trebuie să fie un act de creație, ci de exactitate. Altfel despovărea poetului prin cuvinte nu se mai produce și noi colaborăm atât de mult cu el încît îl anihilăm, căci nimeni nu va recunoaște în:

M'agăț de tine, poezie
Ca un copil de fusta mamii

versurile de gravă rezonanță spirituală și «impovărate» de atîta nobilă gîndire ale lui Philippide. Ele capătă involuntar ceva din umorul suculent al prozei maziliene, ceea ce cred că nu și-au dorit niciodată și trebuie să recunoaștem, e cu totul altceva.

Ion Dodu BĂLAN

P.S. Am așteptat atîtea săptămîni, doar se va găsi cineva care să-și amintească forma exactă a versurilor maestrului Philippide. În fond, mi s-a părut un gest de neatenție față de personalitatea a doi scriitori și de aceea mi-am îngăduit cu un firesc reflex de prețuire să scriu aceste rânduri.

cronica teatrală

estival-boema

Pentru spectatorii care mai stau și prin București vara, dar și pentru cei care tot vara vizitează Bucureștiul, Teatrul Tânase face ce face și pune în mișcare, an de an, la grădină, o revistă agrementată cu câteva numere în reprezentare, încropită cu ce a mai rămas din baletul aflat nu știu unde, cu doi-trei invitați de peste hotare, cu câței sau fără, cu două-trei melodii care mai nu se rețin, în sfîrșit, se umplu aproape trei ore, și pe căldură, seara, sub cerul liber, timpul trece ușor.

Nu spun că e ușor de făcut o revistă estivală, nu, Doamne ferește, dovadă chiar acest **Estival-Boema** care demonstrează tocmai, dimpotrivă, că e foarte greu dacă îți cu tot dinadinsul la obrazul firmei.

Avantajul acestei scene — de la Tânase — este că mai toți cronicarii o ocolesc dintr-o prejudecată tristă, sau dacă nu o ocolesc fizic, nu scriu despre ea decît prea rar. Iar publicul — știu cei de la Tânase — și cu cronicari și cronici și fără, tot vine.

Estival-Boema este o reprezentare mediocră, vizibil improvizată, deși semnată de nume mari ale genului, ca Nicușor Constantinescu și H. Mălineanu, cu concursul personal al directorului N. Dinescu. Sub termenul sau în termenul de **Spectacol de music-hall**, altfel impropriu la grădină, încap aproape orice. Așa și în cazul de față. Baletul, de o pestrițarie fizică bizară, e și de o profesionalitate fragilă, cu o excepție sau două, una fiind Viorica Chiș. Orchestra, deși sub bagheta unui artist ca H. Mălineanu, sună funcționarește. Cîntăreții, modesti ca și cîntecele: Jean Păunescu, Trio Caban — bătrîni ca să mai facă pe tinerii — Anca Liana, cu un text, «*Salutti*», ridicol. O mare artistă, Ioana Radu, în loc să fie lăsată să cînte acele cîntece care au făcut-o celebră, e pusă să improvizeze pe un text melodramatic despre un divorț, muzica lui Mălineanu fiind absolut comună. Mare păcat, căci artista se bucură de o uriașă popularitate.

Dintre mai vechii comedieni de la Tânase apar Horia Căciulescu, cu texte penibile și deci și interpretarea... și Ovid Teodorescu...

Tot stau și mă gîndesc cine poate să aprobe și să pună în circulație asemenea **monoloage**—**dialoge**—**trialoge** etc. de o abia voalată vulgaritate, făcînd spre pildă comparații între cum se încurcă românecul cu străinii pe vremea bunicii, și astăzi.

Și totuși, în acest spectacol există câteva motive de satisfacție și chiar de optimism pentru viitor. Există un grup de trei actori, **Trio Mihai Perșa, Emil Iencec, Gelu Colceag**, care, profesioniști fiind, absolvenți ai Institutului de teatru, practică un umor subțire și inteligent, pun în lumină o fantezie bogată și inspirată, sînt, cum s-ar zice, moderni, sînt, cum s-ar zice, intelectuali — și nițică intelectualitate lipsea estradei noastre — sînt plini de inventivitate și aplicați unei modalități satirice în care ironia fină joacă un rol important. Alături de ei, și din aceeași nouă generație de comedieni, talentata actriță **Cristina Stamate** ilustrează fericit o autentică vocație estradistică în buna tradiție a genului la noi, cu farmec personal, cu autoritate și dezinvoltură scenică. Iată și motivul optimismului meu: la estradă își face debutul o generație nouă, foarte înzestrată, capabilă să redimensioneze artistic genul, să-l facă modern, să-l pună în și de acord cu sensibilitatea publicului actual.

Iar cînd în final apare N. Stroe își dai seama că tinerii de care vorbesc continuă inspirat o mare tradiție. În sfîrșit, frumoasă scenografia lui Puiu Ganea, care bănuiesc că semnează și numeroasele și splendidele costume pe care le schimbă rapid, purtîndu-le cu o rară eleganță și cu o explozivă feminitate, Paula Rădulescu — prezentatoare.

Dinu SĂRARU

Confidențial

AJAX—ȘTEFAN COVACI

«nu mi-am făcut decît datoria»

— Dintre iubitorii fotbalului din țara noastră, cei care se consideră, într-un fel, pro-Covaci — și nu sînt puțini — leagă direct, causal, rezultatele cu totul remarcabile obținute de Ajax în ultimii doi ani de activitatea dumneavoastră la cîrma prestigioasei echipe olandeze. Există însă și voci — mai rare, este adevărat, dar există totuși — care susțin că orice antrenor sau, mă rog, aproape orice antrenor, ar fi obținut și el aceleași rezultate cu o asemenea selecție trupă de fotbaliști. Ce părere aveți despre aceste două raționamente?

Am să vă dau un răspuns pe care nu o dată l-a dat — și îl dă — viața, nu numai cea fotbalistică, ci viața de toate zilele, în diversele ei sectoare. S-a mai întîmplat — și se mai întîmplă uneori, rar — ca în fruntea unei întreprinderi să ajungă un om «fără legătură cu ea», nepregătît pentru a o conduce. Asemenea oameni sînt purtați pe sus, o vreme, de forța colectivului. După un timp însă, este imposibil ca activitatea (sau non-activitatea) lor să nu prejudicieze întreprinderii. Și atunci unitatea respectivă îl debarcă. În interesul ambelor părți. Povestea mea la Ajax — o frumoasă poveste de viață — a fost alta. «Întreprinderea» a avut un șir neîntrerupt de succese vreme de doi ani, cu mine la cîrma ei. Motiv pentru care nu a avut nici un interes să mă debarce, ba dimpotrivă. Aceeași concluzie se poate desprinde, cred eu, și din declarațiile unor personalități olandeze. **Joop Den Uyl** (prim-ministru) — «Datoriți muncii antrenorului român Ștefan Covaci, Ajax a ajuns să fie unanim recunoscută în lume»; **Van Praag** (președintele clubului Ajax) — «E greu să ajungi sus, dar e mai greu să te menții acolo. Covaci a condus excelent super-nava Ajax»; **Ernst Happel** (antrenor la Feyenoord) — «Nu știu cum a lucrat Covaci zi de zi, dar știu că Ajax joacă azi altfel, mai modern și mai eficient».

— Vă considerați ceea ce se cheamă «un antrenor mare»?

— Nu! Mă consider un tehnician bun, cu o bază temeinică de pregătire. Aflîndu-ne în plină epocă a clasamentelor, cred, de pildă, că sînt sigur între primii... 100 de antrenori ai Europei. Rămîne ca fiecare — după priceperea și preferințele sale — să mă așeze pe una din aceste 100 de trepte, mai jos sau mai sus...

— Care este, după părerea dumneavoastră, prima calitate pe care trebuie s-o aibă un antrenor?

— Gradul de cultură. Cu ea, adăugată pîrghiilor obișnuite și binecunoscute ale meseriei, își domină elevii.

— Care este cel mai mare defect al unui antrenor?

— Manifestarea fătîșă a simpatiei sau a admirației pentru unii dintre jucătorii echipei. «Să-ți sîruți copilul noaptea, în somn» are aplicație și în fotbal. Copiii și fotbaliștii rîi îi croim noi, educatorii, pedagogii.

— Pe care dintre antrenorii noștri îi apreciați mai mult?

— Pe Angelo Niculescu, Ilie Oană și doctor Constantin Rădulescu. Primul are, printre altele, meritul de a fi creat un puternic și sănătos climat de seriozitate la lot, al doilea este un meseriaș «de aur», cum sînt puțini în fotbal, al treilea a reușit performanța de a face dintr-un taraf o orchestră...

— Înclocuind un singur cuvînt din întrebarea precedentă, «antrenori» cu «jucători», ce răspuns îmi puteți da?

— Dobrin, Dinu, Dumitru. Dobrin are «culoarea» marii vedete, Dinu are fanatismul ei, iar Dumitru are, cred, totul.

— Ați condus, o bună perioadă de timp, destinele echipei naționale împreună cu unul dintre antrenorii pe care i-ați citat mai sus, Ilie Oană. Ce amintire păstrați despre această importantă etapă din activitatea dumneavoastră profesională?

— O amintire frumoasă, în general. A fost o perioadă bună atît pentru echipa reprezentativă — care, să nu uităm, cam atunci a «ridicat capul» în fotbalul european — cît și pentru noi, antrenorii.

— Am citit în numeroase publicații străine că ați avut parte — în «perioada Ajax» — de o lungă serie de articole foarte elogioase. Care sînt cele pe care le-ați apreciat și care sînt cele care nu v-au plăcut, plecînd de la ideea că nu orice laudă îți face plăcere?

— Nu mi-au plăcut, de pildă, articolele bombă care făceau din mine un antrenor-oracol, un antrenor-profet, cum nu mi-au plăcut nici articolele care-ți șterg praful de pe rever, articole amabile, dar goale pe dinăuntru, ca și autorii lor, dealtfel. M-au interesat întotdeauna analizele care reușeau să desfacă «în bucăți» atît succesele cît și înfrîngerile, articole care-mi umpleau, cum se spune, capul de gînduri.

— Ați avut șansa să lucrați cu jucători de talie mondială, cum sînt Cruyff sau Keizer. Le găsiți corespondenți — măcar pe planul devenirii — în fotbalul românesc?

— La vîrsta junioratului am avut și noi jucători din familia valorică a unui Cruyff sau Keizer. Au dispărut însă tocmai cînd trebuiau să înflorească. Problema aceasta cred că rămîne deschisă și acum pentru fotbalul românesc.

— Ce părere aveți de victoria dinamoviștilor într-un campionat dominat mai ales de Universitatea Craiova?

— Deși am mai mulți prieteni la Dinamo decît la Universitatea Craiova, m-aș fi bucurat să cîștige oltenii, meritau premiul acesta pentru extraordinarul lor entuziasm. E de-a dreptul impresionant ca acum, cînd tribunele stadioanelor din Europa suportă un accentuat reflux de afuență de public, cel craiovean să aibă cu regularitate peste 30 000 de spectatori la meciurile echipei sale. Vă repet, foarte rar se vede astăzi așa ceva.

— O întrebare care privește una din laturile mai puțin obișnuite (unii au considerat-o chiar bizară, de neînțeles) privind concepția dumneavoastră față de deplasările echipei Ajax la meciurile internaționale. Am aflat — scria dealtfel și în «L'Express», după finala de la Belgrad — că la aceste partide se deplasează și soțiile jucătorilor, spre a urmări la fața locului evoluția formației și a soților lor. Cum și de ce ați ajuns la această inițiativă?

— Mari orgolioși — nu mi-a fost prea greu să-mi dau seama de acest lucru — fotbaliștii de la Ajax joacă de două ori mai bine în fața soțiilor lor. Sau, în orice caz, dau tot ce pot pe teren, luptă pînă la ultima picătură de energie în prezența lor. Soluția a venit apoi de la sine.

— Care este cea mai neplăcută amintire din viața dumneavoastră de antrenor?

— După înfrîngerea-accident de la Zürich, toate reușitele echipei reprezentative din perioada Oană-Covaci au fost șterse cu buretele. Un burete pe care nu ți-e ușor să-l uiți.

— Dar cea mai plăcută?

— Ajax-Internaționale 2-0, în finala Cupei Campionilor Europeni.

— Care este cea mai tristă amintire din viața omului Ștefan Covaci?

— Jucător fiind, în Belgia, la Olympique Charleroi, am aflat, în mijlocul unui antrenament, că a început al doilea război mondial.

— Și amintirea cea mai fericită?

— Un banchet unic în viața mea, la hotelul «Amsteel» din Amsterdam. Acolo, în prezența reginei Iuliana și a familiei regale olandeze, șeful statului nostru, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, mi-a spus cîteva cuvinte de neuitat: «Te felicit pentru tot ce-ai făcut în Olanda pentru țara ta.» Foarte emoționat, firește, am răspuns doar atît: «Nu mi-am făcut decît datoria.»

— Ultima întrebare a dialogului nostru: ce gînduri și proiecte aveți pentru viitor?

— Aș putea să vă dau multe răspunsuri, bogate în fraze și în idei. Vi-l dau pe acesta, care spune cît toate la un loc:

— Să-mi fac, mai departe, datoria.

Marius POPESCU

angelo niculescu, pe scurt, despre complexul «sport și sănătate»

Să evadăm cât mai des din aerul îmbăcșit al centrelor aglomerate, să ne destindem pe o plajă sau pe marginea unui riu neinfecțat încă, să urcăm pe piscurile unde nu ajung fumul și praful de ciment sau să facem numai câteva exerciții fizice în curtea instituției, într-un parc sau pe un stadion unde pomii, florile și gazonul filtrează și împăspătează atmosfera. Toate aceste evadări pot fi organizate, potențate pe scară mare și cu sollicitări pecuniare insignifiante, deci puse la îndemina oricărui om al muncii. Acesta este și rostul marilor, amplelor acțiuni întreprinse și codificate în cele două inițiative salutare: complexul «Sport și sănătate» și ofensiva de uriașă proporții a competițiilor de masă. Deși paralelismul lor ar nega, aparent, convergența, totuși ambele acțiuni nu urmăresc decât o singură finalitate: angrenarea întregului popor, fără deosebire de vîrstă și de profesie, în procesul de revigorare a nației, pentru înlăturarea a tot ceea ce este nociv pe plan fizic și psihic dar și a tot ceea ce minează etica și echitatea socialistă, ferm instaurate de conducerea partidului și statului nostru.

Mă gîndesc că, poate, cea mai bună formă este ca instituțiile centrale să inițieze constituirea de comitete locale — pe străzi, pe cartiere, pe nuclee de sate — care să fie

izvor de sugestii și să mobilizeze apoi, pentru realizarea acestora, toate forțele cetățenești din locurile respective. Cluburile și asociațiile sportive să fie grefate în primul rînd pe întreprinderi, iar toate centrele să fie la rîndul lor alcătuite în organizații puse sub oblăduirea consiliilor populare, singurele care pot să pună la dispoziție și terenuri și mijloace financiare, care să transforme orașele și satele în minunate oaze de sănătate.

Și mai este ceva: în anumite centre și regiuni să se respecte «culoarea locală», care nu numai că diversifică, îmbogățește paleta acțiunilor generatoare de sănătate, dar valorifică și anumite ramuri sportive bine înfipte în tradiția locurilor: sporturi de iarnă și turism în frumoasele stațiuni montane, hochei și patinaj la Miercurea Ciuc, natație pe malurile Dunării, ale multor riuri și lacuri, fotbalul ripensist la Timișoara (și, dacă-i vorba de fotbal, peste tot), automobilism pe Dealul Feleacului, oina în toate satele, «Turul României» la ciclism, trîntă dreaptă românească în Oltenia lui Brâncuși etc., etc.

Să fie numai un simplu vis? Nu, pentru că ne-am învățat ca în țara noastră visele să prindă contur tot mai puternic, cu fiecare zi care ne apropie de obiectivele finale ale societății socialiste.

cronica ringului

unu, doi, trei...

● Între 6 și 12 august va avea loc la Galați tradiționala întrecere pugilistică «Turneul prieteniei», la care vor participa speranțele olimpice din 11 țări: Bulgaria, Cehoslovacia, Cuba, R.P.D. Coreeană, R.D. Germană, Iugoslavia, R.P. Mongolă, Polonia, Ungaria, Uniunea Sovietică și România. Prima ediție a acestei competiții a avut loc în anul 1965, în țara noastră. După... încălzirea făcută în compania sportivilor americani, tinerii boxeri români vor intra acum într-un examen deosebit de dificil. Pentru ei această mult așteptată vacanță mare va fi deosebit de fierbinte.

● Există în boxul nostru cîțiva bărbați cu tîmple argintii în fața cărora iubitorii întrecerilor din «careul magic» ar trebui, cum se spune, să-și scoată pălăria. Mă gîndesc la acei antrenori care trudesc cu modestie prin sălile de box din provincie, alimentînd loturile naționale cu pugiliști de certă valoare. Mai mult sau mai puțin, mulți dintre antrenorii bucureșteni își datorează fama acestor pasionați de la care primesc adevărate comori de aur. Și tocmai de acești maeștri ne amintim foarte rar. Uitam că tinărul campion, în colțul căruia stă acum un antrenor din București, a fost descoperit

și crescut cu o răbdare de grădinar de un om modest, într-o sală din provincie. Unul dintre acești făuritori de boxeri este antrenorul Gheorghe Bobinaru din Brăila. Considerăm că Federația română de box ar îndeplini un act de dreptate acordîndu-i înaltul titlu de antrenor emerit. Pentru băieții pe care i-a dat echipelor naționale de seniori și juniori, maestrul brăilean merită din plin această distincție, această recompensă morală. Fără munca lui nu se știe dacă frații Calistrat și Simion Cuțov ar fi ajuns vreodată campioni europeni...

● Vestea înfrîngerii suferite de către valorosul «greu» cubanez, Teofilo Stevenson, chiar pe ringul propriu, la Havana, a uimit lumea boxului amator. După cum se știe, în recentul turneu internațional din Cuba, campionul olimpic de la München a cedat la puncte, după ce a fost expedit și la podea, în fața pugilistului sovietic Igor Visolski. Abia acum înțelegem că anul trecut, în turneul internațional de la Katowice, campionul român Ion Alexe nu a fost învins de un boxer oarecare. Învingătorul său se numea... Igor Visolski.

Petre HENT

Printre promisiunile desprinse din recenta întrecere balcanică a atleților juniori consemnăm numele lui Gheorghe Ghipu: 3'52"1/10 în cursa de 1500 m plat și o participare valoroasă la ștafeta 4x400 m.

Fotografie de Ion MIHĂICĂ

tenis

atenție! neliniștea tribunelor se transmite jucătorilor

Ce înseamnă de fapt pentru un jucător de tenis publicul? Pe teren neutru, publicul reprezintă o masă de oameni ce îndrăgesc spectacolul tenisistic, pe care îi poți atrage de partea ta prin măiestria jocului, printr-un gest sau o vorbă, dar care pot trece, cu aceeași ușurință, de partea cealaltă. În deplăsare, publicul este prietenul adversarului tău, pe care trebuie să-l respecti și să-l eviți cu grijă pentru a nu-ți face din el un dușman periculos. În sfîrșit, acasă, publicul îți este prieten, te așteptă să fie așa și fără să vrei îți pui speranțe în el.

În dublu de astăzi, care poate fi decisiv pentru soarta întîlnirii cu sovieticii, reacția publicului față de proaspătul nostru cuplu mi se pare hotărîtoare. Ilie Năstase prezintă, după 7 ani, vechilor săi rivali un nou partener. Principalul handicap al lui Santei constă în necunoașterea jocului redutabilului cuplu sovietic, dar, la rîndul său, stilul lui Santei poate constitui tocmai surpriza necesară victoriei. Nu este greu de anticipat că mingile adversarilor îl vor căuta pe Santei și că, în consecință, de comportarea sa depinde în bună măsură rezultatul meciului. Dincolo de eficacitatea serviciilor, retururilor și

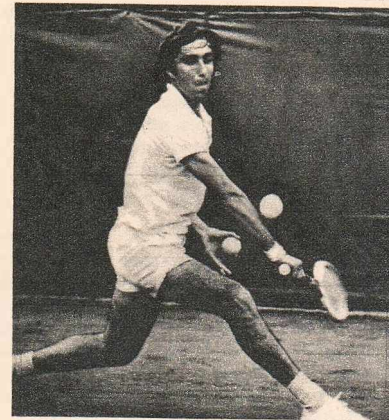
voleurilor, perechea noastră va trebui să înfrunte omogenitatea unei echipe de mult consacrate și asta mărește considerabil dificultatea luptei. Santei va găsi desigur la Năstase același nelimitat sprijin, dar în dorința de a nu decepționa pe cei ce și-au pus speranțe în el, va rămîne sensibil cu siguranță și la reacțiile noastre. Vor exista fără îndoială momente grele și eșecuri inerente, ce nu trebuie însă amplificate de lamentările unora dintre noi. Adesea, dorința prea mare de victorie a spectatorilor, neliniștea lor, se transmite pe nesimțite jucătorilor, aducînd imense deservicii. Umerii lui Santei trebuie feriți de febra și ambițiile noastre, fiindcă numai astfel el va avea degajarea necesară jocului. Va trebui să lăsăm în grija căpitanului de echipă rezolvarea litigiilor de arbitraj, pentru a nu contribui la mărirea tensiunii, deja existente, într-un meci cu asemenea miză. De aceea, eu cred că singurele întăritoare ce le putem oferi jucătorilor noștri sînt încurajările bărbătești, calmul și răbdarea noastră.

Ștefan GEORGESCU

adversarii lui năstase alexandr metreveli

Recentul finalist al concursului de la Wimbledon s-a născut la 2 noiembrie 1944 la Tbilisi și este absolvent al Facultății de ziaristică din cadrul Universității gruzine. Campion de juniori al Uniunii Sovietice la 16 ani, el este introdus în echipă pentru Cupa Galea, echipă cu care în anii următori avea să obțină remarcabile succese clasîndu-se pe locuri fruntașe în ierarhia tinerilor jucători europeni. În 1963, Metreveli este selecționat în echipa pentru Cupa Davis, dar el începe să se impună printre seniori abia în 1966, cînd ajunge în sferurile de finală ale concursului de la Roland Garros și cîștigă Baastad-ul, învingîndu-l în finală pe celebrul Manolo Santana. Cîștigă circuitul indian, fiind campion al Asiei în 1967 la Calcutta, Este de două ori semifinalist la Roma (1968-1970) și finalist în mixt la Wimbledon, împreună cu Morozova. Din anul 1970 participă la circuitul australian, învingînd de trei ori consecutiv la Adelaide. Cele mai eficiente lovituri ale sale sînt serviciile și voleurile. Despre Metreveli, Năstase afirmă:

«Alec este un sportiv complet, care joacă la fel de bine pe fundul terenului ca și în apropierea plasei. Jocul său se adaptează ușor la toate suprafețele de teren. Alec fiind un excelent jucător pe iarbă.» S.G.

fitofagul și pescarul sportiv bucureștean

Nu am nimic împotriva fitofagului, un pește ca oricare pește, care a devenit însă un fel de jucător obstrucționist, cotonogar și tot ce poate fi mai de spaimă pentru adversar (pescar, n.n.), de-au devenit pescarii sportivi ai Capitalei un fel de fotbaliști cu picioarele veșnic în ghips.

...Și toate acestea, și altele și mai rele, fiindcă mai marii și mai măriceii fitofagilor de la I.C.A.B. — născuți desigur în zodia peștilor fitofagi, adică sub constelația Hipotalmictys molitrix — au declarat bălțile, în care au azvîrlit cîțiva astfel de peștișori, crescătorii. Nu știm ce fel de crescătorii pot fi acestea, fără a fi furajate, căci dacă sînt e cu atît mai grav, dat fiind faptul că pe malurile bălților devenite peste noapte crescătorii (Tei, Băneasa, Floreasca, Pantelimon) sînt amplasate atîtea stranduri.

Nu i-a rămas pescarului bucureștean decât să-și ia rucsacul în spinare cu cele peste 10 kilograme (are doar ce să pună în el, s-a dezvoltat o întregă industrie să-i vină în ajutor), și cu undițele în mină să facă marșuri de zeci de kilometri. Antrenat astfel, poate ajunge campion olimpic dacă, după

cum se aude, această probă n-ar fi scoasă din întrecerile olimpice, n-ar fi lăsată baltă, precum a fost lăsată fără baltă pescarul sportiv bucureștean, fiindcă și cu cele cîteva bălți, de la zeci de kilometri, scăpate de a fi declarate crescătorii e o poveste din cele mai ciudate: plini de idei și inițiative, și cei de la A.G.V.P.S. au împărțit cele cîteva bălți la cinci (cite filiale are Capitala), să creadă lumea că au ceva de făcut, că de făcut nu s-a făcut nimic, nici cel puțin un calcul care ține de aritmetica primară: 7 000 (a se citi mii) x 5 metri (distanța minimă prevăzută în regulamentul dintre doi pescari) = 35 000 metri = 35 kilometri perimetru fără stuf și fără distanțele (prevăzute în același regulament) de 50 metri față de baraje, ecluze, stăvilare și poduri.

După complicatul calcul de mai sus și după ce informăm că perimetrul bălților unei filiale e cu mult mai mic, nu știm ce vor face și zice cei cu ideea de a născoci crescătorii, dar oricum trebuie să spună ceva, că doar n-or fi devenit fitofagi...

Ilie TUDORA

repriza a treia...

se apropie ora echipei naționale

Plictisitor, cenușiu sau chiar deceptivant, campionatul nostru din ultimii ani a avut mai mereu o «carte» salvatoare, care a apărut la timp pe masa soccerului românesc spre a ne împăca. Această carte este echipa nr. 1 a României, cea reprezentativă. Deși, nu o dată, în formațiile lor de club erau aproape de nerecunoscut, Dumitru sau Nunweiller, Sătmăreanu sau Dumitrache erau alții — excelenți adeseori — în «11»-le național. Rezultatele se știu, echipa țării reușind în Campionatul mondial și în cel european performanțe unice, pînă la această oră, în istoria fotbalului românesc.

Iată-ne în pragul C.M. — ediția 1974. Deși a pierdut startul la Helsinki, lăsînd pe teren un punct care poate conta la adunarea finală, echipa noastră a redus din handicap în meciul de la București cu adversarul direct, formația R.D. Germane, și se pregătește să țîșnească în învingătoare a seriei tocmai pe terenul lui Vogel, Pommerenke et comp. «Se pregătește» nu este însă un simplu termen de rutină — în fond, ar fi firescul cel mai banal să se pregătească — el dovedindu-se, deocamdată, și corespondentul unei stări de emulație deosebite care domnește în sinul lotului reprezentativ. Argumente? 1) La Poiana Brașov s-a muncit — după cite știm — «pe brînci» pentru dobîndirea unei condiții fizice optime. 2) În convorbirea telefonică pe care am avut-o cu antrenorul

Robert Cosmoc după partida de la Nancy, secundul naționalei — om ponderat, care nu se aruncă în «bombe și tiribombe verbale» — îmi spunea că reprezentanții noștri au evoluat așa cum nu i-a văzut de multă vreme, toată echipa arătîndu-se într-o formă și poftă de joc remarcabile, piesele majore Dumitru, Dobrin și Dinu vădînd chiar o cotă valorică de vîrf.

Așadar, băieții au luat treaba foarte în serios. Să sperăm că o să-i țină. Șansa noastră depinde de noi în mare măsură și ea va fi cu siguranță direct proporțională cu investițiile de muncă și angajament premergătoare partidei de la Leipzig.

La toate acestea, o singură (deocamdată) idee critică: nu înțeleg (și aici mă raliez punctului de vedere exprimat repetat de Valeriu Mironescu) de ce au fost abandonată Beldeanu și Băblăni? Două dintre talentele autentice (ambii jucători tineri, în plină afirmare) ale fotbalului nostru. Îmi mai amintesc și faptul că în turneul de iarnă franco-spaniol Beldeanu a fost unanim considerat o revelație. După ce descoperim așa greu valorile, ne permitem luxul să fim și risipitori?!?...

Marius POPESCU

P.S. Enigmatic și supărător acel 0-3 cu Lens. O lecție...

fotbalul nu poate fi asemuit decît cu fotbalul!

Mă folosesc de faptul că m-am numărat printre participanții la cursul antrenorilor englezi pentru a trata mai la obiect o problemă de pură specialitate: antrenamentul fotbalistilor.

Este binecunoscut vastul efort de căutare în domeniul biologiei, fiziologiei, apelul făcut la științele umane și de educație contemporane, de intervenția mereu crescută a psihologiei, psihofiziologiei, sociologiei ș.a. pentru a lumina, a clarifica comportamentul jucătorilor și echipelor. De aceea antrenorii noștri de fotbal trebuie să-și înzecească eforturile, să-și reconsidere punctele de vedere, dar mai ales să gîndească dacă nu cumva nu sînt străini de faptul că echipele noastre de fotbal joacă un fotbal întîmplător, n-au personalitate în întîlnirile cu competitori străini și, mai ales, nu pot oferi spectacole pe măsura interesului manifestat de opinia publică.

De la început trebuie subliniat că tratarea antrenamentului pe factori a rupt instruirea de jocul propriu-zis. Sistemul de a pune jucătorii de performanță în condiții de a face, de exemplu, pase în doi sau trei, fără adversar, fără conținut tactic și mai ales fără viteză, rezistență și forță necesară a format niște fotbalști oarecare. De asemenea, lucrînd la pregătirea fizică generală separat și pe durată scurtă, limitată mai ales la perioada pregătitoare, nu s-a putut obține intensitatea specifică solicitată de jocuri, uneori întregi cicluri săptămînale miercurea-duminică. Mai trebuie adăugat că aproape toți antrenorii români au fost învățați să apeleze numai la mijloace din alte discipline sportive, uitînd de experiența proprie, dar mai ales că nici asemănarea cea mai izbitoare cu alte exerciții din alte discipline nu poate constitui «de drept» un criteriu riguros valabil în selecționarea celor mai eficiente mijloace pentru specializarea fotbalistilor.

Antrenamentul modern înseamnă cu totul

altceva: el trebuie conceput după modelul jocului. Pentru acest motiv se cere a fi cunoscut conținutul real al jocului competițional. Studiul atent, observarea notată, statistici, înregistrări etc., etc. dau răspunsul la modul cum va trebui conceput ciclul săptămînă, ciclul concepțional, de organizare, sistem, tactică ș.a.m.d. Personal, sint convins că nu mai este important să-i învățăm, de exemplu, pe jucătorii pasele în sine, ci preocuparea că — înainte de orice — să se asigure utilizarea lor și aceasta depinde de percepție, de analiză, de informațiile primite. Vorbînd de tactică, de sisteme etc., preocuparea trebuie îndreptată exclusiv spre antrenarea pentru adeziunea la principii, la înțelegerea lor de către toți jucătorii pentru ca sprijinindu-se pe concepție de organizare solidă să poată răspunde permanent la condițiile mereu schimbătoare. Se impune deci a crește personalități autorizate deoarece mai ales ele pricep repede principiile de comportament și atitudinea concepțională în măsură să asigure rapid succesul în competiții.

Cu alte cuvinte, antrenamentul să fabrice jocul, căci fotbalul nu se mai poate perfecționa decît lucrînd concomitent atacul și apărarea, ofensiva-defensivă. Pe de o parte pentru că prin opoziție densă și agresivă (așa cum se prezintă astăzi marile echipe) se dezvoltă o dată toți jucătorii, iar pe de altă parte pentru că se modifică (chiar ca obiectiv al pregătirii fizice) raportul dintre formarea calităților fizice și formarea deprinderilor motrice în folosul celor dintîi. Iar rolul teoretic al antrenorului — țînînd cont că fotbalul este și rămîne o competiție — este de a furniza propriei echipe armele cele mai bune ca să poată concura în condiții de luptă și primejdie săptămînă de săptămînă, an de an...

Constantin TEAȘCĂ

cronica de fotbal

sardeaua

Totul e minunat în fotbal, fără nici o exagerare...

Iată, chiar înfrîngerea neașteptată a echipei naționale la Lens, acest 0-3 mi se pare o victorie morală asupra noastră înșine, cum scrie Ioan Chirilă. Sprințarul coleg găsește că am început să avem chiar o tradiție în materie de înfrîngeri și ne amintește onest că asemenea rezultate ferice am mai obținut cu patru ani în urmă la Reims (ce-i drept numai un 0-2), fapt ce a contribuit la calificarea pentru Mexic. Cu un an înainte de Reims, primisem iar o binecuvîntată înfrîngere, un alt rezultat de performanță, un 0-5 în Belgia, la Liège, din partea lui Standard, care avea să ne ducă la Hiroshima Angliei de la Wembley, acel 1-1 ce ni s-a urcat la cap și nu ne mai iese de acolo...

Într-un cuvînt, este minunat că o echipă franceză (ce-i cu fotbalul francez știm cu toții: el este sublim, dar lipsește cu desăvîrșire, vorba lui conu lancu), abia promovată în prima divizie, ne administrează un scor de forfait! Este splendid, zicem noi împreună cu Chirilă: să vedeți dumneavoastră ce o să fie la Leipzig și asta numai pentru că o să ne trezim din vreme, că prea ne-o luasem în cap după primul meci al turneului francez! Îmi plac băieții optimiști, îmi plac sprinteneala de stil, dar mai drag îmi este adevărul...

Foarte frumos mai mi se pare în fotbalul nostru că există o pace și o liniște ca înaintea marilor cutremure. Se zice că Iordănescu s-ar fi dus la Craiova și ar fi dat examenul de admitere la facultate, pe care l-ar fi și obținut. Și nu era singur, mai era cu dînsul un coleg tot de la Steaua, Ștefănescu, și el dornic de învățatură, și el dornic să ajungă profesor pe undeva. Și ca în orice basm, totul a avut un sfîrșit. Treziți din frumoasele lor vise universitare, cei doi băieți puși pe învățatură s-au trezit în paturile din Calea Plevnei, unul fiind declarat indisponibil pe tot turul campionatului, desigur după o minuțioasă cercetare medicală și puțină meditație prin consemn. Și mai frumos a fost basmul pentru ei, cînd au aflat că după ce s-au trezit tot acasă că vor avea un

coleg nou de echipă, ghiciți pe cine? Pe Sameș! De unde? De la Universitatea Craiova! Se realizează astfel o frumoasă doleanță a celor doi evadați: dacă nu s-a dus Mahomed la Craiova, a venit muntele la Steaua, sau cum dracu' mai vine cu proverbele astea...

Foarte frumoasă este în fotbalul nostru și povestea lui Dinu. Acum, Dinu studii avea: studii de drept, el cel puțin știa cum stăm cu regulamentul de transferi care atît s-a îmbunătățit, cum era și firesc, încît de la o perioadă de 6 luni de carantină s-a ajuns la una de doi ani. Splendid, zic, iată ce perfect se realizează fidelitatea dintre club și jucător. Vrei matală, Icsulescule, să mai schimbi aerul puțin, să pleci la Sovata sau la Piatra Neamț? Foarte bine, dar înainte de asta trebuie să te gîndești profund: cine te ia să te țină pe casă, masă și alte prime timp de mai bine de 700 de zile? Unde mai pui că în acest răstimp trebuie să faci orice: popice, carting, ping-pong, oină, numai fotbal nu! De ce să te zdruncini, de ce să te mai alegi cu vreo suspendare? Nici măcar la tineret nu se poate intra în echipă! Ajungi cu alte cuvinte o mătușică bună de împletit pulovere pînă sosește șorocul. Și cînd sosește șorocul se constată că ai 30 de ani și ești numai bun pentru echipele de bătrîni... Nu e frumos? Jucătorul nostru trebuie să fie ca sardeaua: a intrat în cutia clubului său, are marcă depusă, este uns, gata, adio, pînă la poarta cimitirului tot culorile acelea sînt servite, cu alte cuvinte: vrei, nu vrei, bea Grigore agheasună! Este minunat, este incîntător, numai că iată unii, ca Ion Constantin, au reușit să se desprindă din cuiburile prea strîngătoare ale unor cluburi și joacă, sub ce culori credeți? Ale Sportului studentesc! Ei, dacă era și Dinu aici, dacă mai veneau vreo cîțiva pe care-i știm noi, ce mai derbiuri bucureștene se încingeau! Dar nici așa nu e rău. O să aflăm în curînd și bombele. Eu scriu luni, marți se adună cardinalii și vor hotărî. Ce-o să mai rîdem, ce-o să mai batem din palme...

Cum spuneam, totul este minunat în fotbalul nostru...

Eugen BARBU

cititori-comentatori

să fim exigenți

Vacanța fotbalistică s-a sfîrșit. Rînd pe rînd, echipele din toate eșaloanele soccerului nostru și-au reluat pregătirile. Începe perioada întîlnirilor amicale. Prin grija federației de specialitate sau a altor organisme — ca C.J.E.F.S., cluburi, asociații — unor formații le sînt asigurate întîlniri cu caracter de pregătire cu adversari de peste hotare. De cele mai multe ori echipele care vin sînt de o valoare discutabilă și fac drumul în frumoasa noastră țară mai mult în scop turistic. Nimeni n-ar fi împotriva dacă măcar o parte din cheltuieli, care se ridică obișnuit la o importanță sumă, ar fi suportate de acestea. Dar aproape în toate cazurile grosul cheltuielilor cade în sarcina echipei organizatoare.

Să nu înțeleagă nimeni că vrem numai

echipe campioane sau de valoarea lui «Milan» sau «Partizan» Belgrad (exemplele sînt absolut întîmplătoare), dar cînd sîntem «serviți» cu cîte o echipă străină mediocră (din liga a II-a sau a III-a și chiar din district) de care n-a auzit nici cel mai mare amator de statistici, fotbalul nu mai e fotbal.

Valoarea actuală a fotbalului românesc impune stimă și apreciere pe mai toate stadioanele din lume, de aceea cînd invităm o echipă de peste hotare sau cînd trimitem noi, trebuie să fim mai exigenți, exigență cerută, așa după cum arătam mai sus, de însăși valoarea fotbalului nostru.

Ion Hatos, Sfîntu Gheorghe

poluarea folclorului (XXII)

vânătorii de sunete

Reiau cu plăcere relatarea în continuare a unei emoționante manifestări față de România.

Este vorba de o întâlnire amicală a grupului de participanți elvețieni la «Turul folcloric al Carpaților». Cu acest prilej s-a prezentat un film realizat de către unul dintre excursioniști, care a prins pe peliculă toate câte l-au impresionat, străbătând de-a lungul și de-a latul țării noastre. Filmul color pe care l-am admirat vreme de o oră și jumătate a fost sonorizat cu documente muzicale înregistrate în timpul voiajului de unii dintre tovarășii lui de drum.

Aceștia fac parte din categoria așa-numiților «chasseurs de sons» (vânători de sunete), preocupările lor constituind unul dintre cele mai moderne mijloace de a întrebuița plăcut și cu folos timpul liber. Înarmați cu un magnetofon, vânătorii de sunete înregistrează permanent tot ce norocul le scoate în cale. Ca și la colecționarii de timbre sau alți colecționari, în fonotecile lor poți afla documente prețioase de interes științific și de mare valoare artistică. Realizatorul a jertfit cam 500 de ore pentru finisarea filmului. Cu câteva zile înainte, acest film fusese prezentat, cu un succes desăvârșit, clubului cineaștilor amatori din Geneva.

Mi-au plăcut imaginile. Am apreciat calitatea materialului ales, care reușește să redea o sugestivă imagine a României contemporane.

Domnul Crausaz din Montreux a știut să înfățișeze scene din munca țaranului pe ogoare, sau din orașe în plină dezvoltare. Viața dinamică, plină de animație de pe străzile Capitalei, alături de scene folclorice pline de pitoresc, foarte bine sincronizate muzical, acordă acestui film calitatea unui convingător documentar. Asistența își manifesta plăcerea—bucuria de a revedea unele din scenele atât de îndrăgite, bucuria de a se vedea actorii ai filmului—prin puternice aplauze și vesele comentarii. Dar, mai cu seamă, mi-au dat de gândit reflecțiile juste ale unuia sau altuia, tocmai pentru că, așa cum am mai spus, grupul participanților era foarte amestecat, compus din oameni de categorii sociale diferite. Iată, de pildă, o voce care își exprimă nedumerirea existenței unei melodii caracteristice, să spunem, Maramureșului într-un peisaj oltenesc. O atât de serioasă documentare a unor persoane care nu au nici o pregătire de specialitate m-a uluit. Și când te gîndești că filmul pe care îl vedeam nu constituia decât rezultatul unor simple impresii ale unui simplu participant într-o excursie colectivă. Un simplu joc de vacanță. Fără nici o altă pretenție.

Prin urmare, în seara unei zile de lucru prietenii mei de câteva ore au străbătut cu mașina sute de kilometri, înfruntând nenumărate peripecii, din pricina unei ploi torențiale ce se dezlănțuise, de dragul depășirii amintirilor românești. Celebrul vin St. Saphorin din viile unuia dintre excursioniști a avut darul de a dezlega limbile și a aduce voie bună. Fiecare ținea să reamintească altă întâmplare hazlie din timpul călătoriei. Fiecare nu știa cum să-și manifeste mai cordial satisfacția pentru faptul că printre ei se afla și un român.

Hari BRAUNER
Geneva, iulie 1973

MESERIA NOASTRĂ NU-I UN MEȘTEȘUG OARE CARE

Or fi fost oare dealurile Vâlcei mai fericite ca altele, de-au dat pământ așa de bun oamenilor? Probabil că da. Numai că trebuie să recunoaștem că și oamenii au știut să-l folosească cu înțelepciune. Centrele de olari de la Horezu, Slătioarele, Vlădești și Buda stau mărturie pentru acest lucru. La Horezu s-a lucrat încă din secolul al XVII-lea o ceramică fină care are căldura coloritului propriu celei orientale și finețea celui occidental latin» (Barbu Slătineanu — «Studii de artă populară»).

Astăzi la Horezu ființează o Asociație a creatorilor de artă populară (președinte este meșterul Ogzeanu) și o cooperativă de artizanat a Centrocoopului. În atelierelor meșterilor se găsesc multe piese ceramice, cu smalț bun, cu decorație fină, realizate în linii concentrice, pe tonuri variate de bej, verde, cărămiziu și brun. Modelul e însă cam același, repetat la nesfârșit, în serie; decorația — cam sărăcită, simplificată și uniformizată, foarte departe de cea cunoscută din muzee și albume. De ce oare?

Doă din piesele lucrate de mîinile măiestre ale meșterului Vișoreanu, așa cum arată ele înainte de a fi arse în cuptor.

Ceramică de Oboga.

— Meseria noastră nu-i un meșteșug oar care. Ea e o artă și trebuie făcută cu mig, în tihnă, fără grabă, ca să iasă frumoasă să-ți bucure inima—spune meșterul Vișoreanu.

Ceramica lui încintă într-adevăr ochiul inimii. Regăsim teme decorative realizate din îmbinarea unor vechi motive geometrice caracteristice, motive animaliere artice stilizate, motive florale: steaua, barba caprei, cocoșii, crengile cu flori. O ceramică fină, plină de fantezie și originalitate, izvorînd din filonul de aur al vechilor motive și tradiționale olteneste.

— Eu m-am născut olar și olar a fost tata și bunicul și tatăl bunicului meu. Că 33 de ani lucrez neîntrerupt olărie. Acum mi-e greu pentru că sînt tare bolnav (a fost operat de două ori de ulcer; are și o nefrită gravă—n.n.). Am fi mulțumiți, noi, toți olarii din Horezu, dacă ni s-ar da voie să folosim lutul cel bun și dacă am putea să ne aprovizionăm mai ușor cu lemne și smalț. Lemnul e foarte scump; aprobarea pentru ocolul silvic, greu de obținut. Pămîntul cel bun s-a aflat în locurile dinspre mănăstire și pentru a-l folosi trebuie să-l furăm. Deunăzi au fost prinși și puși la grea amendă Gheorghiu Mischiu și Mihai Bușcu.

— Bine, dar asociația? Am auzit că ați făcut o asociație.

— Da, dar asociația e de fapt una cu cooperativa de artizanat și cooperativa vrea să lucreze numai pentru ea.

— Totuși, fiind membru al ei n-ați mai avut nici o greutate cu obținerea materiei prime nici cu lemnele... Ați avea asigurată și vânzarea produselor.

— Am lucrat 6 ani la cooperativa Centrocoop sperînd ca rezultatele muncii mele să fie bune. A trebuit să părăsesc cooperativa care mă obliga să lucrez în serie. Asta eu nu pot. Mie îmi vin în minte mereu alte modele și de fiecare dată încerc să fac ceva mai bun, mai frumos, care să mă mulțumească. Sigur că lucrez și pentru a câștiga bani. Din asta trăiesc. Am copii pe care trebuie să-i cresc dar nu pot face un lucru care să nu fie pe placul inimii mele.

Cooperativa face acum, jos în sat, niște ateliere, în casele lui Marcea, dar localul nu-i sănătos. A fost magazia circiumii lui Marcea și grajd acum 70 de ani. Casa e zidită din piatră în care a pătruns umezeala. Și încă ar fi fost bine dacă s-ar fi construit niște cupatoare moderne, dar s-au construit două cupatoare primitive care, după coacere, dau 40% rebuturi.

În situația aceasta înțelegeți ce puțin câștig am avea. Cu boala mea nu mai apuc 60 de ani dacă voi fi silit să lucrez în asemenea condiții.

Noi, toți olarii, am vorbit că am merge să lucrăm și la cooperativă dacă ar fi bine organizată, dacă s-ar face ateliere într-un local sănătos, cu cupatoare moderne și valțuri pentru pregătirea smalțului și a culorilor, și mai ales dacă ni s-ar lăsa zilnic timp și pentru creația liberă—ne spune în continuare meșterul.

Să fie clar un lucru: nimeni nu are nimic cu forma instituționalizată a cooperativei. S-ar putea găsi însă soluții simple care ar putea mulțumi și pe unii și pe alții. Am coborît în sat și am mers la casele lui Marcea (cele de acum 70 de ani), unde se desfășoară lucrările pentru organizarea atelierelor Centrocoop și am verificat punct cu punct, adevărul observațiilor lui Vișoreanu și judecata lui sănătoasă, de care nu înțelegem de ce nu se ține seama. Nu am reușit să stăm de vorbă cu oficialitățile comunei Horezu (erau într-o ședință de lucru la județ) așa că nu știm care este părerea lor.

Cooperativele de artizanat dacă ar crea condiții optime de desfășurare a muncii (prin realizarea unor ateliere moderne într-un local sănătos), ar putea folosi meșterii locali cu rezultate multumitoare pentru toată lumea. Trebuie însă să se înțeleagă că producția artizanală a cooperativei nu poate și nu trebuie să fie confundată cu creația artistică populară. Centrocoop este, și e bine să rămînă, o instituție de producție și comerț a cărei dezvoltare și înflorire trebuie să-și găsească rădăcinile în izvorul creator. Centrocoop nu trebuie să se considere totuși nici îndrumătorul, nici monopolizatorul creației artistice populare.

Arta populară, din fericire, este încă vie. Trebuie puțină grijă să nu fie strivită.

Marga BENGULESCU

RĂZBOIUL SANATAȚII

plantele medicinale și principiile lor active (II)

Continuu preocupat de a da o reală explicație virtuților medicamentoase ale plantelor, Paracelsus mai susținea că fiecărei boli îi corespunde în natură un remediu diferit cu caracteristici distinctivă, ceea ce permite să-l recunoască ușor. Astfel, după Paracelsus, aspectul, culoarea, gustul și mirosul fiecărei plante indică proprietățile sale medicinale: rostopasca (*Chelidonium majus*), datorită sucului galben pe care-l conține, care amintește prin culoarea sa de cea a bilei, constituie remediu bolilor hepatice; plămînărica (*Pulmonaria officinalis*), din cauza frunzelor sale presărate cu pete albe asemănătoare unui țesut pulmonar dă rezultate bune în bolile de plămîni. Această concepție a lui Paracelsus este cunoscută ca știință sub denumirea de «Signatura».

La sfîrșitul secolului al XVIII-lea, un alt chimist, Scheele, obține, prin încălzirea în anumite condiții a plantelor și a produselor din plante, primii acizi organici în stare cristalizată, și anume acizii oxalic, tartric și benzoic.

Trebuie recunoscut că rezultatele lui Scheele constituie cheia de boltă care a deschis drumul cercetărilor efectuate de la începutul secolului al XIX-lea și pînă în

prezent, prin care se demonstrează, convingător și pe scară largă, că activitatea terapeutică a plantelor nu se datorează unor forțe divine, nici forme, culorii sau gustului, ci unor produși chimici elaborați de celula vegetală și cunoscuți sub denumirea de «principii active».

Cercetările în această direcție iau avînt în secolul al XIX-lea și datorită remarcabilelor studii făcute de marele savant francez Claude Bernard. Acesta a inițiat și dezvoltat experimentările pe animalele vii, ceea ce a permis verificarea activității a numeroase plante întrebuințate de mult timp în medicina populară...

Paralel cu izolarea principiilor active din plante, oamenii de știință au reușit să le stabilească structura lor chimică și să demonstreze cît este de diferită și cum variază în funcție de activitatea ei terapeutică. De asemenea, s-au precizat proprietățile fizice și chimice ale acestor prin-

cipii active, proprietăți de care industria ține seama cînd prepară medicamente pornind de la plante medicinale.

Cu siguranță, mulți cititori se vor întreba: dacă noi cunoaștem care sînt principiile active din plantele medicinale și putem să le extragem din ele, pentru ce nu folosim numai aceste principii active și de cele mai multe ori folosim planta ca atare?

Nu folosim aceste principii active în toate cazurile deoarece obținerea lor, din unele plante, este foarte anevoioasă și costisitoare, ceea ce le-ar face inaccesibile bolnavilor, iar în alte cazuri în celula vegetală nu există numai un principiu activ, ci două sau mai multe, care concurează toate la activitatea terapeutică a plantei, lucru greu de realizat cu substanțe pure.

Din această sumară prezentare ne putem da seama că, într-adevăr, a fost lung drumul și anevoioasă a fost munca oamenilor de știință pentru cunoașterea factorilor răspunzători de activitatea terapeutică a plantelor medicinale.

Profesor doctor docent
D. Gr. CONSTANTINESCU

lumea vorbește despre chefir... (I)

Niciodată nu s-a vorbit despre o ciupercă mai mult și lumea nu și-a pus atîtea speranțe în virtuțile ei tămăduitoare. Dar ce este ciuperca de chefir? Ciuperca de chefir are aspectul unei conopide. E formată din bulgărași compacți de formă neregulată, de culoare galben-aurie, compuși din caseină și microorganisme. Ea este folosită de foarte multă vreme la producerea unei băuturi lactate care s-a numit, la rîndul ei, chefir. Ce conține ciuperca de chefir? În primul rînd streptococi lactici care determină fermentarea zahărului lactic conținut în lapte, cu formarea de acid lactic, apoi bacili lactici, în sfîrșit drojdie, conținută în ciupercile neevoluate care provoacă fermentarea lactozei cu formare de alcool etilic. S-a încercat să se obțină ciuperci de chefir pe cale artificială, dar experiența nu a reușit.

Chefirul este deci o băutură dietetică, plăcută la gust, care se prepară din lapte de vacă, prin fermentație lactică și alcoolică. Fermentul folosit este ciuperca de chefir. Există chefir «gras», din lapte integral, și chefir «slab», din lapte degresat. Pentru că el poate avea diferite grade de fermenta-

ție, el se poate împărți în: «slab» (de 24 de ore), «mediu» (de 48 de ore) și «tare» (de 72 de ore). Cum se prepară chefirul? Laptele se pasteurizează prin încălzire pînă la 85°-95° și se menține la această temperatură cel puțin 10-15 minute. Cînd laptele s-a răcit (vara pînă la 16°-20°, iar iarna pînă la 23°-25°), i se adaugă — mestecînd continuu — fermentul în proporție de 5-8 la sută. Imediat după ce fermentează, laptele se toarnă în sticle și se bagă în termostate, unde la temperaturi de 16°-20° se încheie procesul de fermentație a laptelui. Preparat în acest mod, chefirul se păstrează în frigider la temperaturi de 8°-10°, timp de 1-3 zile, în funcție de tăria pe care o dorim s-o obținem. Chefirul se recomandă ca băutură răcoritoare, nutritivă, dar și ca băutură medicinală, în cazul unor afecțiuni ale tubului digestiv. Dar despre toate acestea în numerele viitoare.

ce este nou ?

PENTRU DEPISTAREA MAI RAPIDĂ A ALERGIILOR. Un colectiv al Institutului de medicină internă «N. Gh. Lupu» lucrează la o hartă parțială a astmului bronșic din R.S.R. S-au găsit două tipuri mai,

frecvente de astm: astmul cu precipitine (cu infecție fungică mai ales cu *aspergillus*) și astmul bronșic prin alergizare la praful de casă (mai exact la alergenul principal din praful de casă: acarieni — dermatofagoide). Cauzele alergiilor sînt determinate de specificul diferitelor regiuni. Acolo unde se cultivă ricinul — acesta e cauza, în regiunile de deal — polenul, în silozuri — praful, pentru cei care lucrează în industria lemnului — mușgaii etc.

«MODIFICĂRI MACROMOLECULARE ÎN ATEROSCLEROZĂ».

Acesta este titlul cărții care va apărea în cursul lunii martie, anul viitor, la Stuttgart (R.F.G.). Numărînd aproximativ 700 de pagini, va fi prima lucrare pe plan mondial în care apariția unei boli este analizată la nivel molecular, oferind noi aspecte ale modului cum apare boala și de detectare a celor mai eficiente metode de prevenire. Autorul ei este C. Velican, cercetător al Institutului de medicină internă «N. Gh. Lupu» din București.

MICROPROTEZE DIN ALIAJUL «ROMDECOS».

Acest nou tip de microproteze este datorat profesorului doctor Costa — șeful clinicii de ortopedie stomatologică. Este vorba de turnarea de mici piese protetice dentare dintr-o bucată din acest aliaj — care este mai ieftin și conferă calități deosebite lucrărilor respective.

sfaturi pentru tinerele mame rahitismul (III)

Localizările cele mai vizibile ale rahitismului sînt la nivelul oaselor. Rahitismul poate duce la deformări ale tuturor părților scheletului, inclusiv ale craniului. Iată cîteva exemple:

Se produce întîrzierea închiderii fontaneli anterioare (moalele capului), care rămîne deschisă pînă după un an și jumătate. Apar zone de înmuiere ale oaselor craniene (cranio-tabes) și deformări în formă de bose. Capul se turtește de obicei pe partea pe care stă mai mult. Toracele se turtește și el, iar la mișcarea lui apare o infundare sub formă de saș. Pot avea loc și deformări în X sau în O ale oaselor membrelor inferioare dar și ale membrelor superioare. Mai semnalăm deformările coloanei vertebrale (cifoză, scolioză). Foarte grave sînt hipotoniile musculo-ligamentare, care produc întîrzieri în dezvoltarea motorie și posturală.

Primăvara, mai ales, sau în timpul stărilor febrile, cînd scade calciul din sînge brusc, copiii rahitici pot face manifestări grave și anume convulsii; ele constau în contractura generalizată a tuturor mușchilor, care survine în valuri ce se succed la intervale foarte scurte, uneori chiar și fără interval liber, însoțite de pierderea conștiinței. Tratamentul care trebuie aplicat de urgență, numai de cadre medicale, necesitînd întotdeauna și internarea copilului în spital, constă din administrarea de calciu și sedative ale sistemului nervos de tipul luminului, iar în caz de febră mare și de antiter-

mice. Tratamentul rahitismului în general constă în primul rînd în expuneri la aer și la soare atît a viitoarei mame în timpul gravidității cît și a copilului după naștere.

Tratamentul curativ cel mai important este administrarea, chiar din primele 10 zile de viață, de vitamină D, injectabil sau pe cale bucală, repetînd apoi administrarea injectabilă la două luni, la patru luni, la 6 luni, la 9 luni și la 1 an. De asemenea, dacă este necesar, tratamentul poate continua pînă la 7-8 ani.

Foarte eficiente este zeama de citrice, care se va administra copilului de la o lună de zile pînă la un an, în fiecare zi.

Bineînțeles că la toate acestea se adaugă o alimentație rațională, adecvată vârstei și stării de sănătate a copilului, alimentație bogată în vitamine, variată și calorică.

Doctor Ioana BOJINCĂ
medic primar pediatru —
maternitatea Spitalului Brîncovenesc

întrebări și răspunsuri

Un cititor al revistei noastre, Adrian Popescu din comuna Ciuperceni Noi, județul Dolj, ne roagă să ne adresăm «celui mai bun specialist al nostru» care să prezinte cititorilor cauzele și tratamentul bolilor părului (alopecia și pelada). Credeți că într-adevăr problema căderii părului — la bărbați în special — este una rezolvabilă?

Răspunde conferențiar doctor Alexandru Colțoiu, șeful secției dermatologie de la Spitalul Colentina.

— Cauzele bolilor părului sînt multiple și unele situații mai puțin cunoscute. Alopecia seboreică apare pe un teren moștenit și este favorizată și de hiperproducția de sebo. Ea se manifestă mai intens la bărbați, începînd după 30 de ani. Pelada apare pe un teren cu tulburări neurovegetative, cu nevroză, uneori cu disfuncții glandulare. În ce privește unele alopecii, precum cea seboreică, ea poate fi ameliorată printr-o seamă de tratamente locale cu antiseboreice (loțiuni de sulf, preparate revulsive). Ea poate fi influențată favorabil de vitamine din grupul B (pantotol sau pantotenat). În S.U.A. s-au încercat plastii cu scalp (operații de transplantare a părului de pe ceafă spre frunte) fără rezultat însă. Alopecia poate fi îngrijită, influențată favorabil, dar nu poate fi vindecată complet. Unele forme de peladă pot fi tratate cu succes (cele ușoare și mijlocii), cu aplicații de zăpadă carbonică, azot lichid, cu preparate de hidrocortizon. În cazuri grave, cînd pelada se întinde nu pe o zonă sau alta, ci pe tot corpul, nu se mai poate face nimic.

«Ar fi interesant de știut, ne scrie în continuare Adrian Popescu, dacă chefirul ar putea fi adevăratul leac al acestor boli».

— Nu cunosc ce influență ar avea chefirul asupra alopeciilor. În orice caz, dacă tovarășul Adrian Popescu suferă de această maladie, îl rog să se prezinte la clinică.

Iulia MOLDOVEANU

urgente rezolvate de miercuri pînă miercuri

UN CAZ EXTREM DE RAR la Spitalul de obstetrică și ginecologie Filantropia. Popa Natalia, 32 de ani, din comuna Rusănești de Jos, județul Olt este adusă cu o sarcină în nouă luni, dezvoltată în abdomen și nu în uter! Problema greu de rezolvat, nu atît pentru scoaterea copilului, mort de altfel de cîteva zile, dar mai ales pentru scoaterea placentei. Sosită seara tîrziu, bolnava trebuia operată urgent, mai ales că se generaliza și o peritonită. S-a apelat grabnic la sfaturile profesorului doctor Aburel. Și un colectiv de medici — Stan Irina, Coțeață Viorica, Lemnete Ion — sub direcția îndrumare a profesorului, au salvat viața femeii.

DUPĂ DOUĂ CURE. Într-o zi, la cabinetul meu — relatează dr. Florea Atanasiu de la Băile Felix — s-a prezentat cîtăteana Măria Herman din Sibiu. Diagnosticul său, lombosciatică bilaterală prin discopatie (hernie de disc). A fost adusă pe targă și lat-o acum, după două cure, merge pe picioarele ei. Încă un candidat sigur pentru masa de operație a fost vindecat.

UN CAZ DEOSEBIT l-am consemnat la pacienta Maria Dumitracu din comuna Racovița, județul Timiș. În urma unui accident a suferit un grav traumatism vertebro-medular care i-a provocat o paralizie totală a ambelor picioare. Luni de zile a stat paralizată, nu-și putea mișca nici degetele de la picioare. Eram curios dacă apele Felixului acționează și asupra unor efecte

paralizante situate în afara bolilor reumatismale. Chiar în timpul primei cure bolnava a început să-și controleze mișcările picioarelor și ajutată se putea ține chiar pe picioare. Iată că acum a venit la o nouă cură și fosta infirmă — ce părea osîndită tot restul vieții — merge singură, ajutîndu-se doar de un baston. (Correspondență de la Ion Preda).

NUMAI DUPĂ 3 LUNI DE VIAȚĂ, Alexandra Aninoiu din Cimpulung Muscel, născută dintr-o sarcină gemelară, a fost adusă în stare gravă la Spitalul Emilia Irza.

Diagnosticul stabilit: pneumopatie acută interstițială cu tulburări de ventilație și emfizem. S-a instituit de urgență tratamentul necesar. Doctorul Stănculescu M. și Roșianu S. au vegheat ca acum copilul să fie în afară de orice pericol.

ÎN TIMP CE JUCA FOTBAL, Cretu Mihai, de 16 ani, elev la o școală profesională de mecanică fină, este lovit puternic la piciorul drept. Fără să-i acorde prea mare importanță, deși făcea mereu febră, se hotărîste după multe ezitări să se ducă la policlinica de circă. Nici cei de aici nu par să-l ia mai în serios. Urmează o serie de peregrinări după care ajunge la Spitalul Colentina, la Institutul de medicină internă «N. Gh. Lupu». De-abia aici se constată că bolnavul suferea de o boală mult mai gravă reumatică: o poliartrită reumatoidă, și intră în tratament...

ÎNTRERINDEREA DE CONSTRUCȚII SIDERURGICE HUNEDOARA

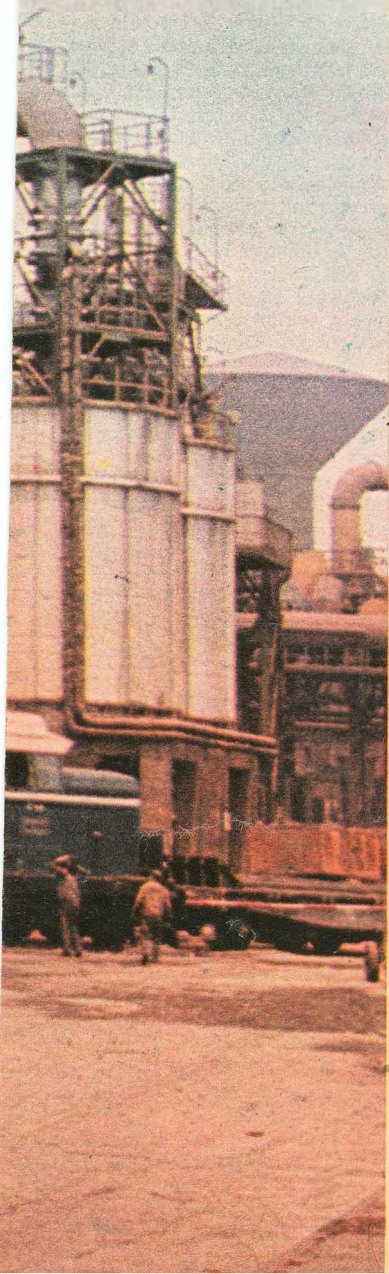
Pentru rezultate deosebite în activitatea de îndeplinirea planului și a angajamentelor asumate în anul 1972, Întreprinderii de construcții siderurgice-Hunedoara i s-a decernat, prin decret al Consiliului de Stat, Ordinul Muncii clasa I. Steagul roșu și Diploma de întreprindere fruntașă pe țară. În anul 1972 se acordă de către U.G.S.R. aceeași întreprindere.

Aceste înalte ordine vorbesc despre harnicul colectiv de aici pentru care îndeplinirea cincinalului în-

te de termen este o datorie de onoare.

Dar aceste înalte titluri obligă pe constructorii siderurgiști la obținerea de rezultate remarcabile în continuare.

Pentru obținerea lor s-au luat măsuri de extinderea schimburilor II și III la toate șantierele, cât și pentru mecanizarea lucrărilor la producerea prefabricatelor și, ca urmare, pentru creșterea gradului de prefabricare a construcțiilor executate. Hotărîrea constructorilor hunedoreni de a munci astfel ca și în acest an sarcinile de plan să fie îndeplinite și depășite, adeviunea lor față de politica înțeleaptă a partidului, au fost exprimate mai elocvent în telegrama adresată C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu personal.

DIALOG PESTE VEACURI

VIAȚA LUI DIMITRIE CANTEMIR

pe tărmlul bosforului

«mai fericit ieste cineva
cu strîmt trai la lăcașul său
decît cu toate desfătările
în casele streine»

Întrucît micul Dimitrie dovedea calități intelectuale frumoase, bătrînul domn a acordat o grijă deosebită educației fiului său. pe care l-a încredințat lui Ieremia Cacavela, un călugăr învățat, originar din Creta. Primul dascăl al viitorului domn al Moldovei fusese format într-un mediu de cultură care asimilase pe un fond oriental, bizantin, puternice influențe occidentale, venite prin contactul îndelungat cu civilizația italiană. El era un «iatrofilozof», priceput la medicină și filozofie, știa latinește și, bineînțeles, grecește, acestea fiind primele cunoștințe transmise tînărului său elev. Tot de la dascălul său a venit probabil și îndemnul de a citi romanele grecești, lecturi care-l vor influența apoi pe Cantemir în alcătuirea *Istoriei ieroglifice*.

În același timp însă Ieremia, fiind călugăr, a avut și o influență mistică, ce se va face resimțită în primele opere ale elevului său. Ca dovadă că Ieremia Cacavela i-a îndreptat pașii spre calea filozofiei și a teologiei se citează de obicei un pasaj din *Metafizică*, unde Dimitrie Cantemir declară: «Adesea mă încercam cu osîrdie să pictez icoanele diferite ale diferitelor întâmplări, ...readuceam în memorie secolele scurse..., portretele zeilor, eroilor, principilor sau împăraților renumiți, de asemenea faimoasele fapte ale războaielor, ale păcii..., imaginile artelor, științelor, invențiilor mecanice..., ale diferitelor părți ale pămîntului», dar acum «încetai de a mai scutura documentele vechi și mă decisei să muncesc numai pentru a zugrăvi imaginile titlului cărții», adică filozofia și teologia, care alcătuiau pe atunci «știința de nedescris».

Cînd influența lui Cacavela va înceta, Cantemir va părăsi preocupările teologice și filozofice și se va întoarce la istorie, geografie și știință, domenii care i-au fost deosebit de familiare.

LA CONFLUENȚA A TREI CULTURI

În 1688 tînărul principe — acum în vîrstă de 15 ani — a întrerupt cursurile cu Ieremia Cacavela, fiind trimis de tatăl său la Istanbul în calitate de ostatic al domnului Moldovei. Cu aceasta începe o nouă etapă, deosebit de importantă, în viața sa.

În vremea aceasta Constantinopolul era centrul politic al Imperiului otoman și orașul cel mai însemnat din sud-estul Europei. Aici își dădeau întîlnire vechea cultură bizantină cu cea orientală și occidentală.

Orașul cuprindea și numeroase monumente de artă, construite cu un fast deosebit. Cantemir — care l-a cunoscut bine — l-a descris cu lux de amănunte în *Istoria ieroglifică*. Aici se spunea că zidul înconjurător era «gros și virtos de piatră în patru colțuri cioplită, carile, după ce de la pămînt ca la zece stînjini se ridica, decia stîlpi mari și groși de marmură, porfiră în sus să înălța... Iară fietecare stîlp supt rădăcină patru lei de aramă prea frumoasă și ca aurul de luminoasă avea... Așîderea în virful a fietecării stîlp, de la un loc și mai sus, patru zmei începea a să împleteci... Iar din cerbicea a patru zmei arc sclipuit de marmure foarte frumos sclevesit în sus să rădica». «Păreții caselor pre dinafară tot de marmură scumpă și tot felul de scriori (scrieri) ieroglificești într-insele săpate avea și toată dihania... așa săpată cu floarea marmurelui să asămăna... Iară pe dinlăuntru stîlpii cei fără preț, marmurile cele scumpe și tot meșteșugul lucrului și făpturii ce avea, cuvîntul a le povesti vrednic nu este».

Constantinopolul i-a oferit tînărului Dimitrie posibilitatea de a-și întregi studiile, audiind pe profesorii celebrei Academii a Patriarhiei, create după modelul Universității din Padova, unde învățase stolicnic Constantin Cantacuzino. După cum declară Dimitrie Cantemir, la această Academie se învăța «enciclopedia filozofiei și mai multe științe, toate în limba greacă antică cea mai curată».

«LACOM DE A ȘTI ȘI DE A ÎNVĂȚA»

Dintre profesori o influență deosebită a avut-o Meletie de Arta, «bărbat foarte priceput în toate științele, mai ales în filozofia lui Van Helmont sau și mai bine în

principiile lui Thales», de la care a luat lecții opt luni și care i-a dat și unele noțiuni de geografie. În același mediu de cultură tînărul principe i-a cunoscut pe Alexandru Mavrocordat, priceput în filozofie, fizică și medicină, autorul unui tratat despre circulația sîngelui, precum și a «multime de scrieri și alte tratate mai mici» pe Hrisant Nottara, ajuns mai tîrziu patriarh al Ierusalimului, preocupat pe atunci de probleme de geografie, pe un anume Iacomî, de la care a învățat «elementele filozofiei» etc.

În același timp, tînărul Dimitrie a întretinut relații cu marchizul de Châteauneuf,

ambasadorul Franței, și cu reprezentantul Olandei la Poartă, Collier, amîndoi diplomați culți, care i-au înlesnit contactul cu literatura și știința apuseană ce i-a deschis noi orizonturi.

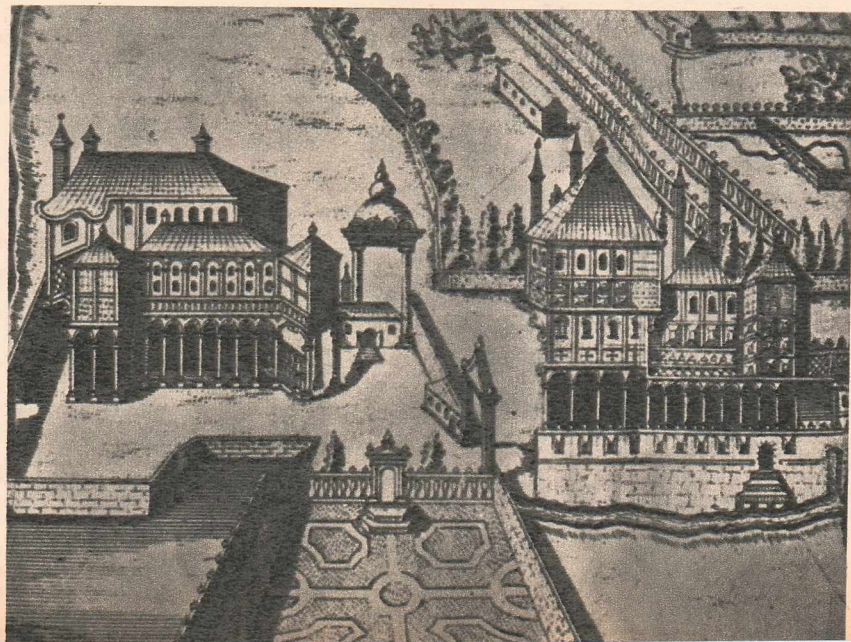
În sfîrșit, Constantinopolul fiind și un important centru al culturii orientale, aflată atunci în plină strălucire, Cantemir învață limbile turcă, arabă și persană, studiază muzica și literatura orientală, devenind astfel unul dintre primii europeni care au pătruns în profunzimea acestei culturi, primul nostru orientalist și un mare poliglot, cunoscător a 11 limbi!

D. Cantemir cunoștea nu mai puțin de 11 limbi străine. În fotografie: un autograf al său, pe un dicționar greco-latin din bogata sa bibliotecă. La celebra Academie a Patriarhiei din Istanbul — scria marele cărturar — se învăța «enciclopedia filozofiei și mai multe științe, toate în limba greacă antică cea mai curată».

*Et ego ex Libris Joannis Demetrii Cantemiri
Iyudae. Principis Terrarum Moldaviae sum
1696*

PALATUL LUI DIMITRIE CANTEMIR DE LA ISTANBUL

Construit de Șerban Cantacuzino, «era zidit într-o mahala din Constantinopol, pe tărmlul Bosforului, locul cel mai plăcut ce-și poate cineva închipui», după cum își amintea D. Cantemir.

lată cum povestește el însuși modul cum a învățat la Istanbul: «Dimitrie, ajungînd la Constantinopol, deși încă în fragedă vîrstă totuși, lacom de a ști și de a învăța atît lucrurile de obște, cît și cele osebite începe să învețe latinește și turcește, stă neconținut de vorbă cu solii străini...»

Cronicarii moldoveni subînțiază trecerea deosebită pe care o avea Dimitrie Cantemir la dregătorii turci, care-l apreciau pe tînărul principe pentru cîte știa; fiind «om isteț și tînd și carte turcească, bine se vestise acum în tot Țarigradul numele lui, dechiemau agii la ospetele lor cele turcești pentru prieteșugul ce avea cu dînsii». În afară de aceasta, fiind și un bun muzicant, «știind bine la tambură, îl chemau agii la ospete pentru zicăturii». Cantemir pătrunde deci de tînăr în înalta societate musulmană, închisă de obicei creștinilor.

Din această vreme datează primul portret cunoscut al lui Dimitrie Cantemir, cel de la Rouen, portret asupra căruia lumea orientală și cea occidentală și-au pus ambele pecetea.

«UN PRINȚ CARE, DEȘI TÎNĂR, ERA INCONJURAT DE CĂRȚI ȘI DE ARME»

Întors în Moldova la 1691 și fiind vizitat de marele ban Cornea Brăiloiu din Țara Românească, acesta ni-l prezintă ca pe «un prinț care, deși tînăr, era înconjurat de cărți și de arme, așa încît putem să tragem încheierea că el se îndeletnicește și cu unele și cu altele».

Revenit lîngă bătrînul său tată ședea împreună cu acesta pînă la miezul nopții, citindu-i «din istoriile celor vechi» și traducîndu-i din Scriptură. În același an, 1691, a asistat — nu fără strîngere de inimă — la uciderea fraților Miron și Velicio Costin, acuzați de trădare.

La moartea tatălui său, în martie 1693, tînărul Dimitrie, în vîrstă de 19 ani, a fost ales de boieri domn al Moldovei, fiind aclamat de ostașii țării, care strigau «că altul nu le trebuie să le fie domn fără cît Dumitrașco beizade, feciorul lui Cantemir Vodă».

Deși tînărul domn a căutat să stabilească relații bune cu C. Brîncoveanu, domnul Țării Românești și dușmanul familiei sale, căruia i-a trimis scrisori de pace și bună vecinătate, acesta a obținut de la Poartă numirea ca domn a lui Constantin Duca, viitorul său genere.

Neconfirmat de turci pe tronul Moldovei, după o domnie care a durat mai puțin de trei săptămîni, Dimitrie Cantemir a fost silit să plece din nou la Istanbul, unde va continua să învețe, împletind preocupările științifice cu cele politice care vizau la re-cîștigarea tronului pierdut, considerat de el moștenire părintească.

În felul acesta, Dimitrie Cantemir a devenit, după cum spunea N. Iorga: «unicul exemplar al unui erudit, stăpîn pe cuprînsul întreg al celor trei civilizații pe care le-a dat omenirea și astfel s-a impus tuturor mediilor culturale în care a ajuns să se manifeste».

UN OM AL ȚĂRII SALE

Împletind cultura orientală cu cea occidentală, el nu s-a înstrăinat însă de neamul său, ci a păstrat puternice și permanente legături, căci «cultura străină, oricît de bine asimilată, nu poate înfrîni esența însăși a cugetării și simțirii unui scriitor, care, aceea, aparține rasei sale, mediului natural în care s-a format întîi spiritul său».

Deși a trăit mult timp printre străini, Dimitrie Cantemir a rămas totdeauna un om al țării sale, care se considera un destărat, departe de pămîntul său. Iată cum mărturisea el însuși acest sentiment: «Mai fericit ieste cineva cu strîmt trai la lăcașul său decît cu toate desfătările în casele streine», aceasta deoarece consideră «coliba în țarina sa și bordeiul în pămîntul său decît palaturile în streinătate mai desfătate și mai frumoase a fi».

Nicolae STOICESCU

(Va urma)

A AUZIM «SEARA». De la stival înceacă sîntem asalțați «Știu eu ce știu» și alte melodii mai puțin melodioase. În himb, cel mai autentic și splendid șlagăr, «Seara», într-o interpretare fermecătoare a Andei ălugăreanu (păreră absolut personală), zace chircit în fonoteca audio. Dorim o paritate loială a fuzării melodiilor. (A. Mihailopol)

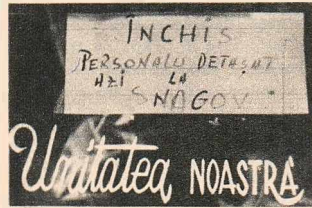
EGALIZAȚI ACTUL DE IAȘTERE! Pentru că ștranduri din Tirgu Jiu nu-i mai ajunge pașii în timp de vară, oamenii — mic cu mare — și-au instalat laja pe riul Jales. Sînt acolo o noară și o insulă înverzită, și apă de baie, și apă de izvor... ocul a fost ales, ba chiar și folosit. Rămîne doar ca edilii să lealizeze actul de naștere al ștrandului: cu bani puțini, dar cu mult suflet. (I. Predoșanu)

LEI DE 3 ORI = NIMIC în majoritatea cazurilor cînd naivii matori de tras la țîntă folosesc ustile, vizibil defecte, din dotarea «barăcii» de tir sportiv din gura Oborului. Cele trei trageri a care ai dreptul în 5 lei, aduc în țîntig numai întreprinderii care patronează această... tragere pe foară. (Ana Cahane)

GATA — NE-AM ÎNDEPLINIT SARCINA, vor fi raportat edilii sectorului 8, privind modernizarea și sistematizarea Căii Griviței colț cu Bd. Titulescu, altfel cum se face că după o noapte «furtunoasă» de dărîmare a acestui colț, acum două luni, totul e lăsat baltă. Acum acest perimetru arată mai jalnic ca înainte: moloz, acoperișuri într-orîină, pe jumătate dărîmate și resturi din foste magazine insalubre. (A. Munteanu)

MAI MULTĂ ATENȚIE CU BOMBELE PERSONALE. Sîmbătă, 28 iulie, pe la orele 19.30, în încăperea în care se vinde piine din complexul comercial de pe linia lui 105 — Drumul Taberei, prima stație după Tricodava — încăperea arhiplină cu oameni, a explodat un sifon uitat acolo de un bărbat în vîrstă. Sperietură zdravănă, multă lume udată, și doar o fetiță ușor zgîriată. Pentru că a fost și un noroc: sifonul a fost uitat după țevile caloriferului. (N. Ionescu)

DORUL DE CASĂ. Un camion care transporta vite a staționat zilele trecute în fața Gării de Nord. Profitînd de acest fapt, vacile și vițeele au coborît luînd-o spre intrarea în gară. Desigur, drumul înapoi le-ar fi suris mai mult decît cel înspre abator. (I. Tudora)

PODGORIA — DUMINICĂ 29. VII '73. Au închis prăvălia, și gata. Cînd vor, și la discreția «patronilor». Toți ospătarii, la Snagov! N-a rămas unul de sămîntă: să ne dea și nouă o bere

rece, așa, duminică, de tabiet. De pierderea vadului n-au auzit. Ce ar fi ca ITB-ul să scoată toate autobuzele 31 și să le trimită dintr-o dată la Agigea? Sau din totalul cărămizilor din blocul Amzei (așezate la locul lor) una să ne cadă-n cap?? (A. Mihailopol)

SĂ TREMURE DIOR!... Fiindcă la Ploiești, în plin centrul orașului, s-a deschis o superbă casă de mode, cea mai importantă din județul Prahova. Circa 200 de lucrători cu înaltă calificare promet să îmbrace pe oricine cu mult gust și, mai ales, într-un timp record. (M. Hetco)

VĂ PLAC PESTII? Nu să-i mîncați, ci să-i priviți. Vii, așa cum trăiesc ei în mediul lor. Adică în apă! Aflați deci că după Constanța, care are un mare și splendid acvariu, după Tulcea, care nu s-a lăsat mai prejos în această privință, s-a mai creat unul la Drobeta-Turnu Severin. Foarte interesant și atractiv întrucît prezintă în vitrine toată fauna subacvatică a Dunării. O brigadă specială de pescari alimentează tot timpul cu nouați acvariul. (Dan Birlădeanu)

CE SE ÎNTÎMPLĂ LA GĂEȘTI? Aflăm de la Cooperativa Metalcasnica unitatea 10 Avrig — care se ocupă de repararea frigiderele «Frigeror» în termen de garanție pe Capitală și comunele subordonate — că în ultima săptămînă s-au primit în medie 250 reclamații pe zi. Nu zău, ce s-o fi întîmplînd la Găești? (D. Stefan)

PREMIUL SPECIAL AL JURILUI PENTRU INTERPRETARE ARTISTICĂ a obținut la tradiționalul festival folcloric de la Szeged (R.P. Ungară), ansamblul artistic sindical al Întreprinderilor de construcții din București. (Ilie Tudora)

BĂLUCELI DIN PUCIOASA. Penibil, de prost gust. Lîngă gară, pe citeva sute de metri pătrați, «panoramă», călusei, «artiști internaționali iluzioniști», mai mult decît dubioși, fum gros de cîrnați și gogoși, papagali. Totul pe un fond sonor, o murdărie și o înghesuală insuportabile. La așa distracție, îți vine să chemi Sanehidul. (M. Hetco)

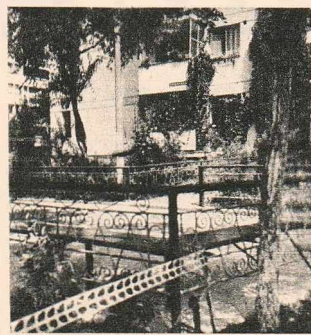
I.A.P.L. «COFETARUL» BRAȘOV, CREATOR DE LIMBĂ. Pe șervețelele de hîrtie, ne informează cititorul Nuțu Maniu din Brașov, întreprinderea brașoveană își face reclamă, dar nu oricum, ci oferind consumatorilor produse de *ciocolătărie*. Pe bună dreptate cititorul nostru se întrebă pe cînd produse de cacao-rie sau cine știe ce fel de... rie. (Marga Nedelea)

ANGELA SIMILEA LA... SLOBOZIA. În timp ce concurenții festivalului de muzică ușoară de la Mamaia își disputau unul din prea multele premii acordate, apreciata și cunoscuta interpretă Angela Similea se afla la Buzău și cînta într-o formație de muzică ușoară din... Slobozia. (Adrian Mitu)

HOCUS-POCUS. Un șofer de la șantierul Trustului de construcții din Timișoara, pe nume V. Lazorec, a furat din cadrul unității 10 000 kilograme de ciment, pe care le-a vîndut. O singură întrebare: cum de-a cărat atît de liniștit cele zece tone pe poarta șantierului: în buzunare? (L. Nițescu)

CONTEMPORAN CU EPOCA DE PIATRĂ. V. Miclăuș din Cluj, venit beat acasă, și-a snopit în bătaie soția, Ana, care a doua zi a decedat. (Lionel Nițescu).

LUPUL, O SPECIE PE CALE DE DISPARIȚIE. Vinat fără cruțare, stîrpit prin mijloace rafinate (capcane, otrăvuri), lupul e pe cale de dispariție și în țara noastră. În clipa de față, specia tinde, de altminteri, să părăsească definitiv pădurile Terrei din aproximativ 30 de state. În Finlanda au fost depistați numai șapte lupi, în Norvegia 10, iar în Italia aproximativ o sută. Împărțîșind părerea omului de știință, ne întrebăm și noi pe bună dreptate dacă suprimarea selecției biologice prin extirparea fără milă a tuturor răpitoarelor nu va avea repercusiuni grave și ireparabile pentru întreg patrimoniul faunistic al țării noastre. (L. Timbus)

O INIȚIATIVĂ DEMNĂ DE URMAT. Dacă treci pe lîngă blocul M9 din str. Liviu Rebreanu 21, sectorul 4, râmii extrem de impresionat de frumosul gard ce înconjoară perimetrul imobilului și de spațiul verde excelent amenajat. Am aflat de la Ion Brănoiu, președintele comitetului de locatari, că de două luni locuitorii celor 40 de apartamente ale blocului fac muncă patriotică duminică și în orele libere din celelalte zile. Astfel, ei au economisit aproape 18 000 lei cit ar fi costat manopera. (Alexandru Păsărin)

TÎRGUL DE VARĂ. S-a deschis, pe 23 iulie, dar cite luni de vară ne mai așteaptă de acum încolo? (Magda Mihăilescu)

CEL MAI MARE CONSUM DE CARNE DE PASĂRE DIN ISTORIA BUCUREȘTIULUI. Sîntem informați de către Direcția generală comercială a Municipiului București că în săptămîna cuprinsă între 23 și 29 iulie a.c. Capitala a înregistrat cel mai mare consum de carne de pasăre din întreaga sa existență: 197 tone! Cifră care reprezintă de 3 ori mai mult decît consumul înregistrat în același interval de timp al anului precedent. (T. Vadim)

SUB DALTA LUI IORGOS ILIOPOLOS piatra se metamorfozează în chipuri simbolice. Semnul apolinic domină această sculptură, care dă credit reprezentării figurative a motivelor umane. (C. Bozbiici)

ÎN CARTIERUL TITAN s-au construit 65 000 de apartamente locuite de 200 000 de oameni.

În acest cartier nu există:
— unitate de geamuri, oglinzi, rame, tablouri;
— unitate de reparat ochelari și montat lentile;
— unitate pentru ascuțit obiecte tăioase;

— unitate de reparat ceasornice. Există în schimb 9 agenții Pronosport, unele în complexuri comerciale, cu spații supradimensionate. (Viorica Puică)

FUMUL PROPRIU. Sanepidul dorește să desființeze un grătar din apropierea Grădinii zoologice din București deoarece este așezat în fum. Să nu se uite că fumul este al lui, al grătarului. (Eugen Seceleanu)

CUM E VIAȚA FĂRĂ BULETIN? La spitalul județean Vilcea se află în păstrare de un an de zile buletinele de identitate ale cetățenilor Dumitru Gogu din Vilcea, Aurelian Ciucioi și Maria Pufu din comuna Budești — depuse pentru înscrierea grupei sanguine și, de atunci, uitate. Îi rugăm să ne împărtășească din experiența unui an de viață fără buletin de identitate. (D. Ștefan)

PARCARE CU PLATĂ. Paza interesează mai puțin, dat fiind cele două schimburi: unul vede bine cu un singur ochi la propriu iar celui de-al doilea (o doamnă pensionară) îi e frică să iasă noaptea din cabină. Deseori găsim (parcare «Eva») mașinile «umblate». Am dori să-l întrebăm pe tovarășul director Stroeian de la Întreprinderea de prestări servicii dacă domnia-sa crede că cetățenii dau bani pentru ochii săi închiși? (A. Mihailopol)

BURSA DE LA INTERCONTINENTAL Nu trebuie să te deplasezi pe Wall-Street sau în City pentru a afla ultimele prețuri ori cursul dolarului. Zilnic zeci de bișnițari din fața Intercontinentalului îți pot da amănunțele necesare. (I. Tudora)

EXCEPTIE AMARĂ. Minus bănesc de vreo două milioane lei la unitatea din Topolog a Cooperației de desfacere. Proces de anvergură la Tulcea. Firește, vom reveni. (N. Ionescu)

GRAMATICA «INVALIDATĂ» TIP UCCECOM. «Față de această situație Biroul Comitetului Executiv (al UCCECOM, n.a.) consideră necesar ca, pînă la ameliorarea situației existente, în unitățile de nevăzători să nu se mai încadreze nevăzători. În acest sens, nevăzători care vor solicita încadrarea să fie îndrumați către întreprinderile în care s-au invalidat» Circulara 90805 emisă de UCCECOM. (Eugen Seceleanu)

NOUȚĂȚI DEFEL ÎMBUCURĂTOARE DIN PETROȘANI: acceleratele 242/243 (cu direcția București) și 247/250 (cătref și dinspre Cluj) nu circulă! Deși C.F.R.-ul a anunțat încă de mult, cu tam-tam-ul necesar, că ele vor circula...!

Urmarea? Biletele la aceste trenuri se vînd cu una, și chiar cu două săptămîni înainte. Rezultat? Majoritatea celor foarte mulți delegați ce urmează a participa la diverse consfătuiri sau ședințe de lucru sînt nevoiți a pleca... pe patru roți. Unde este deci acea economie de benzină la autovehicule, despre care se vorbește în presă?! Sau — ce are de spus C.F.R.-ul într-o astfel de ipostază?! (H. Pătrașoiu)

URMELE RĂZBOIULUI. Ștefan Deac, 12 ani, și Petru Huțan, 14 ani, amîndoi din comuna Gherăești, au găsit în apa Moldovei o capsă de trotil. Ștefan Deac a lovit-o cu un ciocan și

capsa a făcut explozie provocîndu-i grave leziuni la picioare, mîini și față. Copilul a fost transportat în grabă la Roman și la ora actuală este în afara pericolului. (Liviu Timbus)

O MĂSURĂ SALUTARĂ PE CARE O VREM EXTINSĂ. Înființarea liniei fixe de GETAX Titan-centru-gară, în Capitala, cu program permanent, a fost salutată de către cetățeni cu mare satisfacție. Așteptăm apariția și a altor asemenea linii de transport, poate chiar în provincie. (Alexandru Păsărin)

PE CÎND O STRADĂ A ALDEHIDEI FORMICE? Ce părere ați avea despre un cetățean care s-a născut pe str. Fecioarei, colț cu Cimitirului, și locuiește actualmente pe str. Ghiozdanului, colț cu Elefantului? Nu, nu vă alarmați: un asemenea cetățean nu există. Străzile sus-amintite există însă, deși nu sînt alăturate. Și, pentru ca lipsa de gust și de inspirație a edililor bucureșteni să fie și mai peremptorie, vă putem spune că mai există străzi ca Monoplanului, a Biplanului, a Golășeilor, a Benzenuului ș.a.m.d. Nu se impune chiar nici o măsură? (T. Vadim)

STIMĂ ÎNZECITĂ. În noaptea de 26 spre 27 iulie, într-unul din compartimentele din vagonul de dormit al trenului București-Tulcea a luat foc un abajur din material plastic și, de la el, covorul, tot din fibre plastice. În compartiment, un bărbat, o femeie și un copil; fum și miros înecăcios; semnal de alarmă tras; tren oprit noaptea în cîmp; pe scurt, prilej de panică. Din ferice, însoțitorul vagonului s-a purtat cu un calm desăvîrșit și cu o promptitudine de cap cu adevărat limpede. (N. Ionescu)

ÎN RITM DE MELC. Priviți acest loc de pe Aleea Barajul Dunării, cartierul Titan. Să nu vă închipuiți că se face nu știu ce mare construcție. Nu. Se face o grădiniță de copii care are totuși o mare importanță pentru cetățenii cartierului. Deși săpăturile au început de luni de zile, abia au fost turnate fundațiile. Și cînd te gîndești că în acest timp au fost înălțate blocuri de zece etaje! (Alexandru Păsărin)

SUB SEMNUL ADEVĂRULUI, JUSTIȚIEI ȘI ECHITĂȚII

opinie separată pentru conștiința mea

Am primit scrisoarea contabilului Gheorghe Zbughin târziu. Atît de târziu încît orice pledoarie în favoarea sa pare acum fără rost. Pentru că în privința dumisale operează ceea ce se cheamă autoritatea lucrului definitiv judecat. Și pentru că și cererea prin care solicita declararea unui recurs extraordinar i-a fost respinsă. Cu alte cuvinte, orice pledoarie n-ar mai putea — acum — avea nici o finalitate practică, orice pledoarie ar pluti în zona abstractului, a poeziei.

Și totuși, voi scrie aici cîteva rînduri pentru că, dacă aș mai fi judecător și dacă aș fi făcut parte din vreunul din completele de judecată care l-au găsit pe Gheorghe Zbughin vinovat de săvîrșirea unei delapidări, pur și simplu, aș fi motivat și aș fi semnat o opinie separată.

Negoiașă Valentina, casieră a Liceului agricol din Dragomirești-Vale — fiind învoită de conducerea liceului să nu mai vină în ziua de 31 decembrie 1971, pentru că voia să-și petreacă revelationul la părinți, în altă localitate — îl roagă pe Gheorghe Zbughin, contabilul școlii, să depună el — în acea zi — niște bani ai școlii, la bancă.

Gheorghe Zbughin acceptă, a doua zi se duce la bancă, dar, ajuns la ghișeu, constată că suma pe care trebuia s-o depună îi dispăruse din servietă. Nu are bani strînși pe care să-i depună în locul sumei dispărute și atunci, pentru că închiderea bilanțului anual trebuia să fie făcută, se debitează pe el însuși, în diferite acte contabile, cu suma de 5 455 lei, sumă ce ar fi trebuit să o depună la bancă. Și sumă pe care, dealtfel, o și depune — împreună cu penalizările aferente întîrzierii — făcînd două împrumuturi de la doi colegi.

Specialiștii de la miliție, de la procuratură și de la judecătoria au avut fiecare păreri lor asupra calificării. Fapta lui Gheorghe Zbughin este considerată întîi abatere disciplinară, apoi neglijență în serviciu, și în cele din urmă delapidare.

Judecătorii au considerat nesinceră susținerea lui

Gheorghe Zbughin — precum că banii i-ar fi fost sustrași sau că i-ar fi pierdut — din două motive: pentru că nu a anunțat imediat conducerea școlii ori organele de urmărire penală și pentru că nu a depus banii decît la 7 februarie, după ce casiera a sesizat conducerea liceului că ei n-au fost depuși.

Și Gheorghe Zbughin contraargumentează:

«N-am anunțat imediat, am păstrat tot necazul doar în sufletul meu, pentru că soția mea era grav bolnavă» și dovedește că, într-adevăr, soția sa e suferindă de mai mulți ani.

«N-am depus banii imediat, pentru că nu i-am avut. A trebuit să-i împrumut». Și dovedește și această afirmație.

Și că omul acesta s-ar putea să nu fie un delapidator o mai demonstrează și alte împrejurări:

— putea pur și simplu să conteste primirea sumei de la casieră — pentru că nu-i dăduse acesteia nici un fel de chitanță — dar n-a făcut-o;

— s-a încărcat singur, în evidența contabilă a liceului, cu suma nedepusă; e această autodebitare nu numai o recunoaștere în scris, ci — implicit — chiar o «autodenunțare», pentru că, să nu uităm, Gheorghe Zbughin este contabil cu vechime și cînd un contabil își trece numele în scriptele de încheiere a bilanțului unui întreg an știe care-s urmările, și că evidențiază, nu că maschează;

— are 27 de ani vechime în meserie și, nu numai că n-a mai suferit sancțiuni, ci e apreciat ca un om cinstit, corect, demn, modest, ca un bun profesionist, ca un salariat muncitor și devotat.

Am făcut aici motivarea unei păreri la urma urmei subiective. Trist și cinic ar fi pentru mine să pășesc ca acel judecător dintr-un roman care a semnat o opinie separată, și-a dat demisia și s-a făcut clown; pentru ca, după ani, condamnată pe care el o credea inocentă să recunoască în fața lui că într-adevăr ea săvîrșise fapta.

Scrisori comentate de Nelu IONESCU

iată de ce, tovarășe cîndea...

Ne onorează încrederea cu care tovarășul Constantin Cîndea se adresează revistei noastre, am citit și rîscitit cu atenție și bunăvoință atît argumentarea cît și acetele trimise, dar hotărîrile judecătorești care — socotește dumnealui — că l-au nedreptățit, pe mine unul, m-au convins. Dar iată, foarte pe scurt, despre ce este vorba.

Prin 1971, la o teleconferință, este criticat felul în care se desfășoară transportul de călători la autobaza din Piatra Neamț a întreprinderii de transporturi, autobază al cărei șef pe atunci era tovarășul Cîndea. Și, bineînțeles, după aceea se iau măsuri pentru îndreptarea lucrurilor. Una dintre ele a fost desemnarea tehnicianului principal Paul Atanasiu ca responsabil al activității privind transportul de călători. Dar iată că acesta refuză funcția și continuă să se prezinte la vechiul său loc de muncă. Conducerea autobazei îl socotește însă — și absent și indisciplinat — și-i desface contractul de muncă. Paul Atanasiu se plînge justiției, i se dă dreptate și ponoasele bănești rezultate din toate luptele astea intestine trebuie să le plătească șeful autobazei, tovarășul Constantin Cîndea, care, repet, crede cu nemulțumire că a fost cumplit de nedreptățit.

Sigur, aspectele cauzei sînt mai numeroase și n-am

loc să le notez pe toate aici. Voi trece peste cele privitoare la forul care era îndreptățit să dea decizia de desfacere a contractului de muncă, și privitoare la termenele de emitere și comunicare ale deciziei — precizînd că și la acest capitol motivarea judecătorilor e cea convingătoare — și mă voi referi la aspectul care zic eu că este de fond, în cel mai profund înțeles al cuvîntului.

Pe scurt, mă alătur părerii instanțelor judecătorești că — atunci cînd se schimbă soarta profesională a unui om — trebuie să fie ascultat și el, trebuie să fie puse în cîntar și interesele sale, trebuie să fie înțeles și el.

Or, se pare că Paul Atanasiu n-a fost înțeles. A arătat că specializarea sa era în transporturile de marfă, nu în cele de călători; a reamintit că în acest sector și-a îndeplinit sarcinile în chip cu totul deosebit; a arătat că e bolnav și că, în aceste condiții, munca la sectorul transporturilor de călători l-ar depăși. Paul Atanasiu a arătat și a dovedit toate acestea, dar dumnealui — ca om — n-a fost înțeles. Și s-a trecut la manu militari.

Iată de ce, tovarășe Cîndea, vă stimez dar nu pot subscrie punctul dumneavoastră de vedere. Dimpotrivă.

o axiomă a oamenilor din popor: unde-i lege nu-i tocmeală

Unui muncitor din Hunedoara, mai precis de la Combinatul siderurgic de acolo, i se îmbolnăvește grav o rudă din București și omul se simte dator să alege să-i dea o mîină de ajutor. Cere un concediu fără plată de cinci zile, i se aprobă de către doi șefi ai săi, și Ovidiu Oproiu, căci acesta-i numele celui cu ponosul, lipsește doar trei zile — 18, 19 și 20 noiembrie 1969 — din cele cinci acordate, dar are, la întoarcere, hai să-i zicem surpriza, de a se trezi cu contractul de muncă desfăcut. Motivul? Absențe nemotivate de la serviciu, pentru că cererea lui mai trebuia aprobată și de organe superioare.

Cu alte cuvinte nu s-a ținut seama că Ovidiu Oproiu de fapt s-a aflat într-o eroare cu privire la aprobarea plecării sale. Omul a fost de bună-credință, dar pur și simplu n-a știut că mai are nevoie și de o a treia semnătură pe cererea sa. Și nici nu s-a ținut seama că producția n-a avut de suferit de pe urma plecării lui.

Dar ceea ce mi se pare mai grav e faptul că nu s-a ținut seama că omul acesta muncea în combinat de 20 de ani; că era lăcătuș — șef de echipă; că a avut întotdeauna o bună comportare la serviciu; că în cadrul ședințelor de producție era evidențiat pentru felul în care muncea aproape lună de lună; că s-a vorbit de bine despre dumnealui în ziarul «Uzina noastră»; că numele său e trecut pe certificatele a două inovații.

Încît, față de aceste comportări meritorii, față de atașamentul său pentru munca sa, e limpede că acele 3 absențe, considerate chiar ca nemotivate, tot nu puteau constitui o încălcare sistematică a îndatoririlor de serviciu, condiție pe care legea imperativ o cere atunci cînd se procedează la desfacerea unui contract de muncă.

Firește, tovarășul Ovidiu Oproiu s-a bătut pentru dreptatea dumisale și a obținut-o. Judecătorește s-a anulat decizia care-i desfăcea pe nedrept contractul de muncă și s-a dispus reintegrarea sa în funcția pe care o avusese.

Dar iată că lucrurile nu se sfîrșesc, ci urmează un episod cu adevărat nemaipomenit. Forurile administrative de la Combinatul siderurgic hunedorean, care au făcut greșeala cu desfacerea contractului de muncă, refuză acum s-o dreagă, refuză să ducă la îndeplinire o hotărîre judecătorească.

Și iată-l pe Ovidiu Oproiu iar alergînd pe la procuratura județeană, pe la tribunalul județean, pe la procuratura generală în București, ca să obțină punerea în executare a hotărîrii care-i restabilește drepturile.

Tare as vrea să știu numele aceluia sau acelora care își închipuie că voința șefilor lor e mai presus și de legile țării.

Indignarea mea are serioase temeieri.

Pentru că urăsc arbitrarul.

Pentru că decizia nr. 928 din 4 noiembrie 1972 a tribunalului județean Hunedoara, semnată de judecătorii Radu Gabor, Ioan Szakacs și Viorel Burza, e un exemplu de hotărîre bine și clar motivată, e un exemplu de hotărîre încăcată de argumente juridice, dar și de omenie. De aceea am și ținut să-i trec aici datele esențiale care o individualizează. Este o hotărîre atît de explicită, încît cei care — absurd — refuză s-o respecte, ar fi trebuit, după citirea ei, să spună cu onestitate: Da, dom'le, am greșit, acum văd care-i logica dreaptă a lucrurilor, greșeala-i omenească, acum hai s-o îndrept cît mai repede! Au intervenit însă alte slăbiciuni ale caracterului omenesc: orgoliul, ambiția neacoperită, patima.

Și, în sfîrșit, pentru că Ovidiu Oproiu, lehemetit probabil, acceptă — dacă nu i se mai poate reda locul său cîștigat cu sudoarea unei munci de 20 de ani — să i se dea măcar «transferul în interesul serviciului la locul de muncă pe care l-am ocupat actualmente». Dacă nu l-aș ști cît e de supărat, aș zice că omul a realizat cu vorbele astea «transfer în interesul serviciului», o culme a maliției.

Dar, revenind la gravitatea lucrurilor, mă întreb nu numai de ce organele judiciare în drept nu trec la executarea silită a hotărîrii judecătorești și la tragera la răspundere a celor care se opun executării unei hotărîri judecătorești, ci mă mai întreb ce au făcut și ce fac forurile sindicale ale combinatului pentru apărarea drepturilor unuia dintre membrii acestui sindicat?

Căci, dacă ar fi după mine, unul care greșește și, după ce i se explică, tot se încăpățînează, cum se spune în popor, «s-o facă pe-a lui», atunci l-aș pune să plătească. Dar tot! Pină și articolul ăsta născut din aceeași greșeală a unor oameni pentru care spiritul autocritic încă nu s-a descoperit.

FLACĂRA LA DISPOZIȚIA DUMNEAVOASTRĂ

CONSILIUL POPULAR AL JUDEȚULUI ARAD NE RĂSPUNDE

Referitor la adresa dumneavoastră nr. 72/1973, prin care se atenționează asupra unor aspecte critice privind activitatea de sistematizare din municipiul Arad în cadrul articolului «Așteptăm un delegat», vă comunicăm următoarele:

În conformitate cu Decretul nr. 144/1958, executarea tuturor lucrărilor de pe teritoriul localităților urbane se execută numai în baza autorizației de construcție emisă de către comitetul executiv al consiliului popular respectiv.

Închiderea balcoanelor menționate în articol s-a făcut nelegal, fără autorizația de construcție necesară, în etape, de către locatarii respectivi, contribuind la apariția unor aspecte urbanistice necorespunzătoare. Întrucât problema respectivă a apărut ca un fenomen general, la nivelul localităților urbane, Comitetul pentru problemele consiliilor populare, fostul Comitet de stat pentru economie și administrația Locală a inițiat o acțiune amplă prin comitetele executive ale consiliilor populare de readucere a logiilor și balcoanelor la starea inițială.

În acest sens, s-a considerat că prin închiderea balcoanelor respective se obținează posibilitatea de ventilație directă a camerelor, fără a lua în considerare și problema luminozității. Ca o acțiune proprie a Comitetului executiv al Consiliului popular județean Arad, din considerente de exploatare, s-a considerat însă că la nivelul balcoanelor de la parter închiderile executate vor putea fi menținute întrucât în forma inițială, din motive de securitate, spațiul nu putea fi folosit eficient.

Urmează ca în continuare cetățenii în cauză să execute demolarea glasvandurilor respective, în conformitate cu dispoziția Comitetului executiv al Consiliului popular al municipiului.

**Vicepreședinte
Inginer Nicolae Georgescu
Director
arhitect Victor Catană**

APARTINEM SAU NU DE CAPITALĂ?

Vă scriu despre câteva aspecte din cartierul nostru și anume despre felul cum își fac datoria salariații O.C.L.-Alimentara din cartierul Giulești-Sirbi, sectorul 7.

Până mai acum citva timp la centrul de piine era o singură salariață și, după cum era și normal, avea o zi liberă din săptămână, iar această zi era marți. Până aci toate sînt bune. De două sau trei luni sînt două salariați și tot se continuă ca ziua de marți să fie închis. De ce? Doar lucrează în schimburi.

La 1 iunie 1973 a plecat gestionarul de la alimentară în concediu, conducerea O.C.L.-Alimentara, sector 7, a luat unele măsuri ca să se vîndă unele alimente preambalate la centrul de piine, printre acestea și laptele, problemă principală, dar cum martea centrul este închis laptele stă afară în stive, iar cetățenii cu sticlele goale.

Mai am de arătat o problemă. Noi aparținem din punct de vedere administrativ de Capitală, avem buletine de Capitală de zeci de ani, iar cu iluminatul electric aparținem de I.R.E.B. în loc de I.D.E.B. Acest I.R.E.B. pune becuri pe străzile noastre numai la 1 Mai și 23 August și atunci cu regim de țară. Despre această lumină se poate vorbi foarte mult, mai ales despre stilpii care sînt gata să cadă pe casele oamenilor fiindcă sînt lăsați în părăsire.

**Mitu Gheorghe
secretar al organizației de bază
P.C.R. cartier
str. Răsadniței nr. 39**

UN APPEL JUSTIFICAT

În luptă cu poluarea apelor și noi muncitorii de la Stația de epurare a apelor Sintuhalm, județul Hunedoara, acționăm prin supravegherea ceas cu ceas a complexului mecanic, redînd naturii apele cu un grad de puritate cît mai mare.

Am cîtît cu mult interes articolele apărute în revista «Flacăra» în legătură cu poluarea,

dar cu regret constatăm că Fabrica de materiale de construcții-Bircea continuă să ignore acțiunile întreprinse împotriva poluării.

Stația de epurare a apelor, la care muncim noi, este construită pentru a epura mecanic apele menajere din municipiul Hunedoara, fără ape pluviale și reziduuri petroliere. Cu toate acestea, zilnic sîntem asaltați în stație de reziduuri petroliere, deversate în canalul colector de Fabrica de materiale de construcții-Bircea, contrar legilor în vigoare.

Acest lucru face ca stația să nu funcționeze normal, să nu asigure un grad de epurare corespunzător al apelor reziduale menajere.

Facem un apel pe această cale la conducerea sus-numitei fabrici, de a lua măsuri de a preepura reziduurile petroliere în fabrică și de a deversa în canalul colector numai ape reziduale cu conținutul admis, pentru ca munca noastră să-și atingă scopul, iar milioanele de lei cheltuiți cu construcția stației să fie justificate.

**Nicolae Tudor
Stația de epurare a apelor
Sintuhalm**

LA BUNUL PLAC AL ȘANTIERULUI

Mă numesc Bădilă Dumitru și sînt salariatul întreprinderii de hidromecanizare și transporturi navale (I.H.T.N.) Cernavodă.

Prin dumneavoastră solicit o explicație din partea conducerii șantierului Mostiștea aparținînd T.C.I.F.-3 București în situația următoare: eu și colegii mei sîntem marinari și facem parte din echipajul drăgii «Bistricioara». Această drăgă este închiriată de către T.C.I.F.-3 București pentru canalul Mostiștea-București. Odată cu drăga a fost închiriat un bac-dormitor pentru echipaj. Am stat în acest bac 2 luni și jumătate după care conducerea șantierului a hotărît să ia acest bac ca să locuiască în el 4 persoane, iar echipajul drăgii format din 16 persoane să se mute pe un alt bac-dormitor de capacitate mai mare, dar mult mai incomod fiind împreună cu un alt echipaj de la o altă drăgă. Drăga «Bistricioara» este o navă cu comandă centralizată și de tip greu, iar dacă echipajul nu se odihnește și nu rezistă la cele 10 ore de muncă se întîmplă avarii și chiar accidente care costă enorm. Tovarășii din conducerea șantierului sînt de părere că pe drăgă se poate dormi în timpul serviciului cu rîndul și nu putem să-i convinșem că nu e posibil căci riscul e mare.

I-am rugat totuși să ne lase bacul-dormitor și ni s-a răspuns că bacul este închiriat de șantier și deci dispun după bunul plac de el. Nu cred că acest lucru este omenesc.

În afară de aceasta, locuind împreună cu celălalt echipaj, se ivesc greutăți în manipularea banilor pentru hrană care sînt în jur de 30 000 lei lunar.

**Dumitru Bădilă
secretarul B.O.B. nr. 3 dragaje
com. Dorobanțu, jud. Ialomița**

CHESTIONAR CU 8 ÎNTREBĂRI PENTRU CASA DE MODE

Mă numesc Străchinaru Cezar, și doresc să adresez, prin intermediul revistei «Flacăra», câteva întrebări pe care cred că și le pun și alții.

Ce este Casa de mode din București? O unitate cu deservire exemplară, așa cum reiese din reclamă?

Dacă da, de ce subsemnatul a fost pus în situația să-și pună următoarele întrebări:
1) De ce nu se respectă termenele fixate pentru probe și cele pentru terminarea pieselor comandate?

2) De ce ești trimis să-ți procuri singur diverse accesorii necesare ca: nasturi, catarame, căpșușe și nu se asigură procurarea lor de către Casa de mode?

3) De ce unii maiștri au, de regulă, o atitudine jignitoare față de clienți?

4) De ce, dacă insiști să și se respecte înțocmai comanda, ești etichetat drept prea pretențios?

5) De ce, după 7 probe, un costum de damă a ajuns la sfîrșit în starea de a nu putea fi purtat?

6) De ce, în aceste condiții, se mai plătesc tarifele care se mai plătesc?

7) Cum recuperez cei aproximativ 900 lei reprezentînd contravaloarea materialului stricat și a manoperei?

8) Cînd se va asigura o deservire pe măsura prețului la Casa de mode?

Despre timpul pierdut și jignirile primite nu mai vorbesc.

Subsemnatul deține, pentru exemplificare, un costum de damă confecționat la această unitate.

**Cezar Străchinaru
București**

P.S. Este vorba de Casa de mode din Calea Victoriei.

LOCATARIILE VILEI NR. 9 ȘI I.C.M. 5

Subsemnata Mihăilescu Sofia, domiciliată în cartierul Jiului-Scinteia, str. Hrisovului 32, vila 9, ap. 8, am contractat în anul 1968 cu O.C.L.P.P. o garsonieră pe care o locuiesc la adresa de mai sus.

În august 1970 am încheiat actul de predare-primire, de la care dată mi se opresc ratele fixate, la instituția unde lucrez.

După un an și nouă luni de la ocuparea locuinței, am primit o scrisoare din partea I.C.M. 5, prin care eram invitată la sediul său pentru comunicări. Prezentîndu-mă mi s-a spus că ar mai fi de plătit o anumită sumă ce ar reprezenta costul unor materiale folosite în plus, din cauză că au săpat mai adînc decît era prevăzut în proiect, și alte argumente indoienice.

Toate acestea fiind greșelile constructorilor, am refuzat plata sumei pretinse de I.C.M. 5.

Menționez că toți locatarii din vilă au primit astfel de scrisori și că mai sînt vile în cartierul Jiului-Scinteia care au același litigiu cu I.C.M. 5.

În ultimă instanță, sîntem amenințați cu trimiterea în judecată. Locatarii vilei nr. 9 sîntem revoltați de aceste pretenții ale constructorilor, mai ales că și în prezent avem multe de reparat de pe urma lipsei de conștiinciozitate a I.C.M. 5, în executarea clădirii.

**Sofia Mihăilescu
București**

RĂSPUNSUL CONSILIULUI POPULAR AL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

Ca răspuns la scrisoarea tovarășei Mihăilescu Sofia vă comunicăm următoarele:

Conform dispoziției nr. 611/12.V. 1972 a Comitetului Executiv C.P.M.B. s-au constituit comisii de verificare a situației financiare a construcțiilor locuințe personale spre a se înlătura orice greșeli constatate în dauna proprietarilor sau a statului, deoarece s-au depistat unele nereguli și abuzuri în acest domeniu.

Pe această bază comisia tehnică, prin nota 611 C 1/15.03. 1973, a constatat că, pe întreaga vilă, s-au executat lucrări omise în deviz în valoare de 44 482 lei și nu s-au cuprins demolările de pe amplasament în valoare de 6 534 lei. Rezultă că, în total, proprietarii vilei mai au de plătit, în mod solidar, suma de 51 016 lei care a fost însușită și de proiectant și de dirigintele lucrării — ca organe de specialitate.

Tovarășa Sofia Mihăilescu va trebui să suporte cota-parte proporțională din această sumă care se stabilește nominal de organele I.C.V.L. (fost O.C.L.P.P.).

Reclamația nu este întemeiată, situația financiară actuală restabilind adevărul printr-o verificare efectuată de organe competente, numite din afara unităților direct interesate.

**Director general adjunct
inginer Constantin Popa**

SĂ NU UITĂM PE MAREA MARIE

În urmă cu zece ani un alai imens a condus pe ultimul drum pe Maria Tănase. Trista despărțire a fost fizică, pentru că sufletește nu ne-am despărțit de Maria, de marea cul-

gătoare și interpretă a cîntecului românesc care, ca și Miorița, se confundă cu însuși poporul.

Propun forurilor în drept să acorde numele Mariei Tănase Institutului de etnografie și folclor și atribuirea numelui ei unei artere de circulație din Capitală. A devenit tradiție să cinstim astfel pe cei ce au cinstit țara și aspirațiile neamului nostru, iar omisiunea se cere anulată.

**Constantin Dincă
București
str. Teiul Doamnei nr. 14**

«RĂSPALTA» FIILOR

Instinctul matern există dinaintea omului. Grija logică pentru viitorul urmașilor noștri este însă ceva rațional.

Sînt foarte rare cazurile cînd un părinte nu se interesează de mersul în viață al copiilor lui.

Un astfel de caz îl prezintă Maria Firincă, originară din comuna Leu. Se pare că această bătrînă, acum în vîrstă de 78 de ani, nu a vrut să cheltuiască nimic pentru școala copiilor ei și că pe unii dintre ei chiar i-a nedreptățit și i-a alungat de acasă pentru a nu pune în pericol stropul ei de avere.

Societatea noastră a rezolvat cazul acestor copii, așa cum a rezolvat altele altele. Ei trăiesc, au profesii serioase și sînt acum oameni apreciați la locul lor de muncă.

Bătrîna și-a ales deci cu proprie voință, calea singurătății. Și au ajuns-o acum senilitatea, bolile (este pe jumătate paralizată).

Cei cinci fii ai Mariei Firincă nu s-au mai gîndit la ea. Ani la rînd au evitat-o.

Desigur, bătrîna nu și-a apropiat copiii, dragostea lor nu a interesat-o, teama că bunurile ei neînsemnate (o casă mică și o grădină) i-ar putea fi luate a trezit în ea rapacitatea. Ea are însă, chiar și în aceste condiții, dreptul la recunoștință din partea celor cinci băieți. Din toți cei cinci fii, unul singur și-a simțit sufletul sfîșiat de suferința mamei sale. Și a luat-o pe bătrînă la el acasă.

Dar, copleșit de greutate, Filip Constantin a făcut apel la frații săi. A vorbit însă în vînt, nu l-a auzit — sau n-a vrut să-l audă — nimeni. Maria Firincă a greșit, probabil, față de copiii ei. Poate din neștiință, poate din egoism. Greșelile ei nu au fost însă ireparabile, din moment ce cei cinci fii sînt sănătoși, muncitori buni și mindri, de nădejde ai societății.

Și în aceste condiții, ea merită mai mult decît mizeria. Cei patru fii rădăcitori ar trebui să chibzuiesc, să-și înfrineze pornirile de egoism și răutate și să plătească față de mama lor și față de societatea noastră una din datoriile cu care se află serios în restanță: grija și dragostea pentru mamă. Rezolvați acum în ceasul al doispzeciulea această delictată problemă. Răsplățiți-o pe mama voastră!

**Prof. Al. Mironov
Craiova, str. Brazda lui Novac
bl. F7, sc. 1, ap. 18**

FLORA E PREZENTĂ ÎN DENUMIREA STRĂZILOR DIN BLAJ

La articolul intitulat «Necesarul respect față de istorie» semnat de Mihai Hetco, subscru cu toată convingerea la cele semnalate de autor și în totodată să mai adaug următoarele:

Deși «la Blaj fiecare metru pătrat de caldarîm înseamnă istorie» — cum se afirmă pe drept cuvînt în articol — din denumirea străzilor orașului lipsesc nume de oameni iluștri și evocarea evenimentelor mărețe petrecute la confluența celor două Tîrnave. În «Mica Romă» străzile sînt «botezate» astfel: str. Trandafirilor (strada principală), Fogului, Placajului, Frasinului, Porumbiștei, Trifoiului, Bradului, Cinepii, Ulmului, Mesteacănului, Pădurii, Ciocîrlei, Fundăturii, Horticultorilor, Berzii, Viitorului, Luncii, Dealului.

În schimb, n-am văzut străzi cu numele bărbatilor iluștri ale căror fapte mărețe sînt legate de această cetate a culturii românești și care au înscris pagini de glorie în istoria zburcîmăntă a neamului nostru.

**L. Salcă
Cluj, str. Beethoven 4**

lumea văzută de aproape

bronzarea spiritului

E adevărat, natura a fost darnică sau mai puțin generoasă cu fiecare țară, dar tot atât de adevărat este că n-a uitat să-i dăruiască fiecăreia câte ceva. Iar în decorul pitoresc, milenii de istorie au implantat mărturiile ale trecutului, pe care actualitatea le-a conservat și le-a îmbogățit cu atributele civilizației moderne. Iată, așadar, un nesfârșit teritoriu de frumusețe și de inedit spre care pornesc an de an turiștii. Citadinul de pretutindeni simte tot mai puternic atracția spre călătorie, spre țărmuri necunoscute, dornic să-și scalde privirile în decorul întotdeauna proaspăt al naturii, să cunoască obiceiuri și tradiții. Fiecare popor oferă cu sufletul deschis bogăția sa spirituală, gata oricând să-și manifeste și pe această cale vocația universală, să demonstreze aportul său la cultura și arta umanității. Adăugând la toate acestea și implicațiile de natură economică, nu e de mirare că turismul a devenit în zilele noastre o adevărată industrie.

Rău este însă când această industrie este privită unilateral, când uriașa mașină propagandistică, pusă în slujba profitului cu orice preț, denaturează realitățile, transformând turismul într-o problemă politică, cu grave repercusiuni.

Oameni și popoare devin simple curiozități, respectul firesc datorat gazdelor este înlocuit cu aroganța și aerul de superioritate. Nu rare sînt și manifestările josnice de rasism care demonstrează că neocolonialismul își croiește drum și în domeniul turismului. Revista «Jeune Afrique» publică în numărul din 21 iulie un articol semnat de scriitorul și publicistul Mohsen Toumi. Autorul se referă la expedițiile de tip colonial ale cohortelor de oameni din Europa occidentală și de peste ocean. „Turiștii nu circulă decît în grupuri încadrate; se deplasează cu propriile mijloace, vehiculează propria atmosferă: totul este climatizat, aseptizat; locuiesc în «case de stăpîni» păzite de gardieni și cîini, strict interzise indigenilor. Nu au acces dintre localnici decît ajutorii bucătări (șefii sînt importați, desigur) și femeile de serviciu. Cea mai mare parte a plajelor — și cele mai frumoase —

sînt declarate «private». Barurile și restaurantele hotelurilor refuză clientela locală”.

După ce arată că acest corp expediționar, pornit evident nu la cuceriri militare, ci la o invazie mult mai subtilă, își impune propria concepție, propria «educație», autorul scrie: «Cucerirea are loc datorită complicității sau inconștienței cuceritorilor.

Organizarea revine în proporție de 90 la sută agențiilor de voiaj și cluburilor americane și europene. Turistul plătește tot, înainte de a pleca, în moneda sa națională și nu va cheltui ulterior decît o sumă infimă. Hotelurile aparțin companiilor străine iar mobilă, lenjeria, produsele de lux sînt importate chiar dacă și cele locale sînt de bună calitate. Are loc o formidabilă cursă a profiturilor, un proces de spoliere. Ceea ce este mai grav este că are loc și un proces de alienare. De multe ori localnicii sfîrșesc prin a se convinge de superioritatea invadatorilor, de morala și cultura lor, încercînd să le adopte».

Evident, asemenea situații nu sînt singulare și, în orice caz, nu sînt de întîlnit doar în țările continentului african. În Mexic sau în Japonia, în India sau Nepal, ba chiar și în Spania și Turcia, cazuri identice reflectă tristul adevăr. Am văzut la Agra, în vecinătatea celebrului Taj Mahal, indieni vîrstnici precum și copii, puși pe goană de turiști cu pălării texane de șerifi, care nu agreeau în preajma lor picior de localnic. La Niagara Falls am văzut de asemenea cîțiva tineri de culoare bătuți măr de un zdrahon blond pentru că îndrăzniseră să se apropie de superlimuzina purtînd număr de California.

Revenind însă la articolul semnat de Mohsen Toumi, mi se par deosebit de interesante concluziile sale: «Trebuie să renunțăm la turism? Nu. Ci să-l regîndim. Economic: depășind politica de a fi desconsiderați, favorizînd turismul popular, încurajînd investițiile naționale. Cultural: schimbînd mentalitatea. Ospitalitatea presupune amicitie, deci egalitate.»

Turistul trebuie să-și «bronzeze» spiritul, mai degrabă decît corpul.

Ion MĂRGINEANU

tinerii, împreună !

Începînd din 28 iulie și pînă la 5 august, reprezentanții tineretului din cinci continente, reuniți în Berlin au desfășurat larg programele strălucitului lor festival, în atmosfera specifică și incomparabilă, tradițională frumoasei sărbători
O imagine din orașul-gazdă: Alexanderplatz, imensă scenă sub cerul liber a multora din manifestările festivalului.

mapamond '73

cîinele de la pompeii

Un turist năbădăios a vrut să vadă dacă oamenii aceia pietrificați, scoși de sub lava Vezuviului care a acoperit Pompeii în anul 79 înaintea erei noastre, nu erau cumva niște mulaje ticluite de falsificatori pentru impresionarea publicului, și atunci a spart pe ascuns degetul gros de la piciorul unui pompeian expus în muzeu. De sub crusta de cenușă a apărut osul cu vasele măduvei seci, ca o piatră ponce albicioasă, prin care, cîndva, a fremătat viața.

Se află, între operele de artă ale muzeului din Pompeii, cîteva stranii «exponate» care fac să se străbată fiorii reci ai morții: pompeienii dezgropați din mormintele lor de lavă, așa cum i-a surprins clipa instantanee, în atitudini de apărare, în zvîrcoliri agonice, în țipăt și chin. Au trăit cît au trăit, într-un oraș prosper peste care s-a revărsat mînia Vezuviului, apoi au stat aproape 20 de secole sub lavă pentru a deveni acum «opere de artă» ale morții, expuse sub sticlă pentru ca torturații de curiozitate să nu le mai ciocănească somnul. Iar între ei, un cîine. Acel cîine pe care l-a reînviat Lucian Blaga cu harul citorva stihiri cutremurătoare. Un cîine cu schelălăit de piatră, zvîrcolindu-se pe pămînt sub lovitura stihiei. Are etichete răsucite spre cer, gîtul întins, botul

căscat. N-am plîns ca Blaga. Pentru că, pe străzile pustii ale orașului dezgropat, am întîlnit un cîine viu, geamănul celui de peste secole care se gudura și se bucura de soare fugînd parcă instinctiv de umbra conului negru al Vezuviului care se întindea încet peste Pompeii.

Sus, pe buza craterului deschis în urma ultimei erupții din mai 1944, colosul fumega într-un somn părelnic, iar vulcanologii măsurau în coasta lui o temperatură de peste 650 de grade confirmînd bănuiala că, anul viitor, Vezuviul se va trezi din nou. Pe fundul gurii căscate în virful muntelui de lavă zăceau cîteva pneuri de mașină, ca niște colaci negri, aruncați acolo de un secol nebun care se joacă de-a viteza. Și le priveam fascinat, întrebîndu-mă cum vor fi ajuns anvelopele acelea acolo unde nici o mașină nu se putea cățăra, și ce demont o fi vrut să-și ridă de stihia provizoriu adormită îndopîndu-i gura cu colaci de cauciuc?

M-am întors în Pompeii și am ademenit cîinele acela rătăcînd în orașul mort, ducîndu-l cu mine către viață, pînă la copiii care se jucau pe o plajă în splendidul golf al Neapolului.

Ioan GRIGORESCU

oameni despre care se vorbește

SADAR MOHAMMED DAUD KHAN, președintele Afganistanului, care ocupă suprema funcție după recenta lovitură de stat și răsturnarea monarhiei, a precizat obiectivele esențiale ale revoluției din această țară: reforme de bază pe plan social-economic, pe un fond constituțional democratic. Pe plan internațional — o politică de independență.

ELISABETH TAYLOR (n. 1932), cunoscuta actriță de film, a reușit din nou să concentreze atenția asupra ei și asupra menajului ei cu nu mai puțin cunoscutul actor Richard Burton, de care — chipurile — ar fi divorțat. Ziarele occidentale au umplut coloane întregi cu comentarea știrii, iar revistele au epuizat stocul de fotografii al celor două superstaruri. De fapt, asta era esențialul și nu dacă ei au divorțat cu adevărat sau în glumă.

MOAMER EL GEDDAFI (n. 1942), președintele Libiei, s-a aflat în aceste zile în centrul unor grave frământări politice legate de proiectata uniune dintre Libia și Egipt. După ce și-a înaintat demisia din înalta funcție pe care o deține în stat, el a revenit asupra acestui act care a fost considerat de Consiliul Comandamentului Revoluției din Libia ca «nul și neavenit».

GIORGHIOS PAPAPOPOULOS (n. 1919), președintele Republicii Grecia, ca rezultat al referendumului prin care poporul grec subscrie la organizarea unei noi forme de stat — republica prezidențială parlamentară.

de la lume adunate

MADRIGALUL, DIN NOU «PUNCT CULMINANT». La prima sa participare la festivalul de la Ljubljana, corul de cameră Madrigal, dirijat de Marin Constantin, s-a bucurat, ca întotdeauna, de mare succes. Concertul a avut loc în incinta vastă a catedralei din Piața Revoluției Franceze care a fost totuși neîncăpătoare în acea zi pentru toți cei ce au dorit să asculte distinsa formație românească. «Spectacolul a reprezentat nu numai o incintă pentru public ci și punctul culminant al festivalului» — a spus Aleksandra Kornhauser, vicepreședintă a Adunării Sloveniei.

MEMORIA TELEFONULUI. Folosind tehnica atotbiruitoare a releelor cu «memorie», noul aparat telefonic al companiei Bell permite chemătorului să programeze o convorbire cu un anumit număr la o anumită oră, apoi să-și vadă de treabă. La ora fixată aparatul cheamă, insistă dacă firul e ocupat pînă se eliberează și anunță pe chemător că poate vorbi...

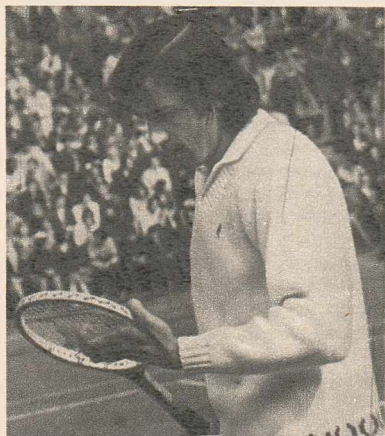
IAR ATLANTIDA? O echipă de cercetători americani a anunțat că a descoperit într-o zonă a Atlanticului, situată în largul portului spaniol Cadiz, vestigiile care ar putea fi ale faimoasei Atlantide, leagănul civilizației străvechi dispărute — după cum se afirmă — în ocean, în urmă cu aproximativ zece mii de ani. Scufundătorii americani au găsit, în locurile descrise de Platon, urmele unor căi rutiere și coloane de mari dimensiuni, decorate cu motive în spirală. Detalii suplimentare vor fi furnizate după studierea fotografiilor realizate în cursul primelor scufundări.

GHICI CE E ÎN VALIZĂ? Poliția elvețiană a arestat pe aeroportul Cointrin din Geneva un comerciant britanic, în vîrstă de 41 de ani, în momentul în care acesta prelua două valize, expediate din Karaci, conținînd 33 kilograme de hașiș. El a recunoscut că, în ultimele cinci săptămîni, a introdus în Elveția circa 50 kilograme de hașiș.

valori românești în univers

ilie cel rău

Se spune că dacă Stan Smith n-ar fi nimec un «volé» cu lemnul rachetei și nu în jocul corzilor fine — penibilă lacună tehnică în jocul unui supercampion —, câștigător al Wimbledonului, încă de anul trecut, ar fi fost Ilie Năstase, învins de această țepe derutantă în finala celui mai mare turneu de tenis din câte există. Este perla care-i mai lipsește încă în coroana sa de mare performer. Sau coșmarul care-i otrăvește multe nopți, chiar acelea urmând succeselor sale aproape necurmate ce s-au desfurat pe firul vremii, de atunci încoace. Fără Wimbledon, dar cu vreo douăzeci mai bine de victorii în întreceri cu panaș, pe toate continentele, Năstase nu este numai cel mai mare jucător de tenis pe care l-a avut vreodată România, ci poate chiar întreaga Europă. Este omul despre care se vorbește cel mai mult în sport, personalitate discutată, controversată, dar care continuă să exercite o atracție irezistibilă. O «vedetă» în toată puterea cuvântului, urmând legile vedetelor. Năstase nu pierde prea des ocazia de a provoca semne și exclamări si interogație.

adresate răsplătesc nu numai victoriile sale, ci și felul în care sînt cucerite.

Armele lui Năstase? El poate executa orice lovitură de rachetă cu aceeași ușurință, rever, dreaptă, volé, demi-volé, smect, N-are nici un punct slab și cum jocul său de picioare este excelent, cum posedă un simț al luptei, al anticipației, ieșit din comun, știe să varieze loviturile sale, cadența, să găsească slăbiciunile adversarului, nu prea vedem de ce ar pierde vreun meci. Dacă se mai întâmplă așa ceva este datorită mai mult lui, decît adversarului său. Ca toți oamenii prea dotați, el mizează uneori exagerat pe ușurința sa naturală, se deconcentrează și devine vulnerabil.

Iar dacă vrem să definim secretul popularității sale ne vom întoarce din nou la antiteza de la care am pornit. Smith, campionul clasic, înalt, blond, puternic și rece, reprezintă imaginea perfectă a atletului anglosaxon. Năstase, latin din cap pînă-n picioare, inspirat, strălucitor și mereu cuceritor, simbolizează ideea modernă a eroului tînr. A aceluia care sparge tiparele vechi. Un adevărat artist al stadioanelor.

În fond, poate că tenisul avea nevoie de acești doi campioni atît de diferiți, dar care se completează unul pe celălalt, pentru a-și făuri o singură imagine, ideală, a perfecțiunii unui sport ce urcă spre zenit.

Radu VOIA

P.S. Pentru acei dintre cititorii mei care se vor arăta sceptici la lectura acestor rînduri, trebuie să le mărturisesc că ele nu sînt, în mare majoritate, decît citate fidele din cronicile turneelor de tenis ale anilor 1972 și 1973, publicate de colegii noștri în ale scrisului de dincolo de hotare. Și anume: Lance Tingay («Daily Telegraph»), David Gray («The Guardian»), Rex Bellamy («The Times»), Bud Collins («Boston Globe»), Gérard de Peloux («Figaro»), Judith Elian («L'Equipe»), Alain Bernard («Tennis de France»), Ramon Sanchez («AS»), Vad Dezso («NepSPORT»), Rino Tommasi («Tennis Italiano») etc.

N-am încercat decît asamblarea, sub formă de comentariu unitar, a tuturor acestor texte. Să mi se ierte dacă n-am reușit intru totul.

R.V.

abu simbol la noul său domiciliu

Marele templu de la Abu Simbel, care se află în zona de inundație a lacului format prin construirea barajului de la Assuan, a fost salvat datorită operațiunilor întreprinse sub egida UNESCO și care au durat nu mai puțin de opt ani, din 1960 pînă în 1968. Iată marele templu de la Abu Simbel, pe noul său amplasament.

cronica de trei secunde

ultimii

În aceeași ordine de idei a săptămîinii trecute — adică aceea a «Turului Franței» pe bicicletă — mai trebuie să ne întrebăm azi, după ce Ocana a ieșit primul, și cine a ieșit ultimul... Întrebarea nu mi se pare niciodată inutilă, morbidă, descurajatoare sau stupidă. Stupizi sînt aceia care nu și-o pun. Morbizi sînt aceia care urmîrind o cursă — a vieții, a cailor sau a bicicletelor — nu au ochi pentru cei din urmă. Eu nu susțin deloc că aceia din urmă vor fi cei dintîi. După părerea mea, asta n-are nici o importanță. Eu susțin că aceia din urmă sînt ca și cei dintîi — adică oameni, și în această calitate ei au misterele lor de oameni.

Căci nu-mi veți putea spune că nu e un mister în acest ciclist numit Blocher care termină «Turul Franței» la 4 ore 36 minute și 26 secunde distanță de învingător. Blocher e totuși penultimul. Ultimul e un tînr Hochart, al 87-lea din cei 87 de cicliști rămași în cursă, aflat la 4 ore și 48 minute și 30 secunde de Ocana. Oricum am calcula distanța, cu trenul, cu avionul, cu bicicleta, cu tricicleta sau trotineta, diferența e tot atît de copleșitoare pentru a ne întreba: aștia ce-au mai vrut? Aștia de ce s-au zbatut? de ce n-au abandonat? Mai pe șleau: de ce n-au lăsat-o baltă?

Firește, ceea ce ne trece imediat prin cap este inteligenta explicație a banilor. Nu încapem în doială că nenorocii aceștia aflați să zicem la Brașov cînd Ocana ar fi terminat cursa la București — au găsit un ce profit în a da din pedale trei săptămîni trecînd Alpii, Pirineii, dealurile și coclaurile lor, plus prăpastiile în care n-au căzut. Acest ce profit nu e un mister. Grupul lor sportiv a încasat la sfîrșitul cursei, conform bilanșurilor bine întocmite, 7 500 de franci, clasîndu-se pe ultimul loc și în lista cîștigurilor. Dacă socotim că echipa lui Ocana, aflată și aici pe primul loc, a încasat 131 000 de franci, dacă adăugăm că — așa cum vrea tradiția — învingătorul «Turului Franței» cedează coechipierilor săi partea care i se cuvine din cîștigul colectiv, constatăm că fiecare om al lui Ocana a pus în buzunar 13 000 de franci, aproape dublu decît au luat laolaltă băteii grupului lui Blocher și Hochart, minunate «tabachere» care puteau fi auzite discutînd astfel în coada plutonului:

— Cum te simți?
— Ești nebun? Dacă m-aș simți bine, ce, aș fi aici?
— Ce ar fi să apăsăm puțin pe acceleator?
— Ești într-o ureche. Trebuie să ne păstrăm pentru a termina tare!...
Ceea ce nu l-a împiedicat pe tatăl lui Hochart să recite la banchet final un poem în onoarea grupului. Iar Blocher să conchidă:
— Totuși, ne-am amuzat foarte bine!
...Și mai sînt oameni care caută misterele în romanele poliște.

Radu COSASU

după porumbei, se duc și gondolele

În anul 1974 — anunță autoritățile italiene — Piața San Marco din Veneția va fi complet eliberată de cei 180 000 de porumbei, pentru cunoscutele rațiuni de conservare a monumentelor și de igienă. Vestea, care împarte lumea turisților în două — mulțumiții (devorații iubitori de frumos) și nemulțumiții (amatorii de clișee turistice) — este urmată de știrea că nici faimoasele gondole venețiene nu rezistă timpului. O gondolă — dacă nu știați — este alcătuită din 280 de fragmente de lemn, asamblate asimetric pe axa longitudinală. Împuținarea celor care cunosc tainele de construcție pe de o parte, prețul ridicat al unei gondole (2 500 de dolari), pe de altă parte, în sfîrșit concurența serioasă a ambarcațiilor moderne, rapide și comode, duc și această relicvă venețiană spre dispariție.

scrisori cu adresă

reduceri

Știrea la care vă referiți merită, într-adevăr, atenție: «Comisia senatorială pentru serviciile armate a votat în unanimitate reducerea efectivului militarilor americani din țară și din străinătate cu 7 la sută. Ca termen al acestei reduceri, Comisia a fixat data de 30 iunie 1974, cînd vor rămîne 2 076 800 militari activi — cel mai scăzut nivel din anii de după cel de-al doilea război mondial. Nu se precizează unde vor fi efectuate aceste reduceri sau dacă vor fi închise baze de peste mări».

Este, fără îndoială, pozitiv faptul că o comisie senatorială americană preconizează o măsură în concordanță cu evoluția viguroasă spre destindere și colaborare a climatului politic internațional. Măsura preconizată confirmă, pe de altă parte, legătura indisolubilă dintre destindere și dezarmare, valabilitatea unui dicton lansat de «l'Humanité» — «dacă vrei pace, pregătește pacea».

Pentru ca știrea evocată să aibă o semnificație certă, s-ar conveni, după părerea noastră, unele considerații.

Ar fi necesar, în primul rînd, ca măsura să devină efectivă. În sistemul legislativ american, proiectele diverselor comisii ale Congresului au de parcurs un drum întortocheat, nu lipsit de dificultăți și obstacole; deseori, asemenea proiecte au fost fie pierdute pe drum, fie astfel amendate încît au devenit de nerecunoscut, obiectivul inițial fiind deteriorat ori diluat substanțial. Deci, proiectul trebuie «să treacă» pînă la a deveni lege, apoi să fie aplicat efectiv de către Pentagon. O asemenea precizare este, în opinia noastră, pertinentă, întrucît poate în nici un domeniu al vieții internaționale nu s-au făcut atîtea promisiuni și nu s-au avansat atîtea intenții ca în domeniul dezarmării. Este, de aceea, de multă vreme cazul să se treacă de la declarații de intenții la măsuri efective de dezarmare.

Reducerea preconizată de Comisia senatorială pentru serviciile armate constituie, firește, o măsură parțială. Pentru a-și dobîndi însemnătatea cuvenită ea ar trebui, în opinia noastră, considerată ca parte dintr-un ansamblu cuprinzător și coerent, vizînd reducerea efectivelor, a bugetelor militare, retragerea trupelor străine în limitele frontierelor naționale, lichidarea bazelor militare de pe teritoriile străine, renunțarea la manevre militare și alte demonstrații de forță, asemenea măsuri de dezarmare militară pregătind terenul unor acțiuni eficiente în sfera dezarmării generale, în primul rînd a dezarmării nucleare.

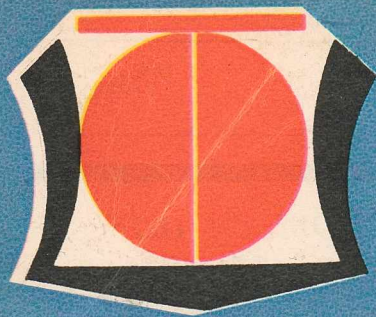
E adevărat, o rîndunică poate vesti primăvara, dar cu o rîndunică nu se face primăvară, iar în domeniul specific al dezarmării opinia publică așteaptă de multă vreme acțiuni și măsuri efective. Cu atît mai mult, cu cît cursul viguros spre destindere și concurență internațională face nu numai necesare, ci și posibile asemenea inițiative.

Ion CÎRJE

CÎNTEC ROMĂNESC ÎN LUMEA LARGĂ

Într-una din sălile turnului de televiziune din Berlin este deschisă o expoziție turistică românească. Prezentarea, în imagini foto și filme documentare, a celor 160 de stațiuni de turism, tratamente și odihnă de pe teritoriul ri este aglomerată de muzica neîntrecutului primăș Romeo Bazarca.

CREAȚIE VIGUROASĂ A INDUSTRIEI CHIMICE ROMÂNESTI

Combinatul petrochimic de la Pitești, modernă realizare a industriei chimice românești, își amplifică neconținut profilul și capacitatea de producție. Datorită caracteristicilor superioare, produsele sale sînt cunoscute și deosebit de apreciate pe piața internațională.

Varietatea sortimentală largă a acestora, numeroasele domenii de utilizare — conjugate, evident, cu remarcabile valori calitative — oferă explicația clară a intensei lor solicitări de către diverși beneficiari.

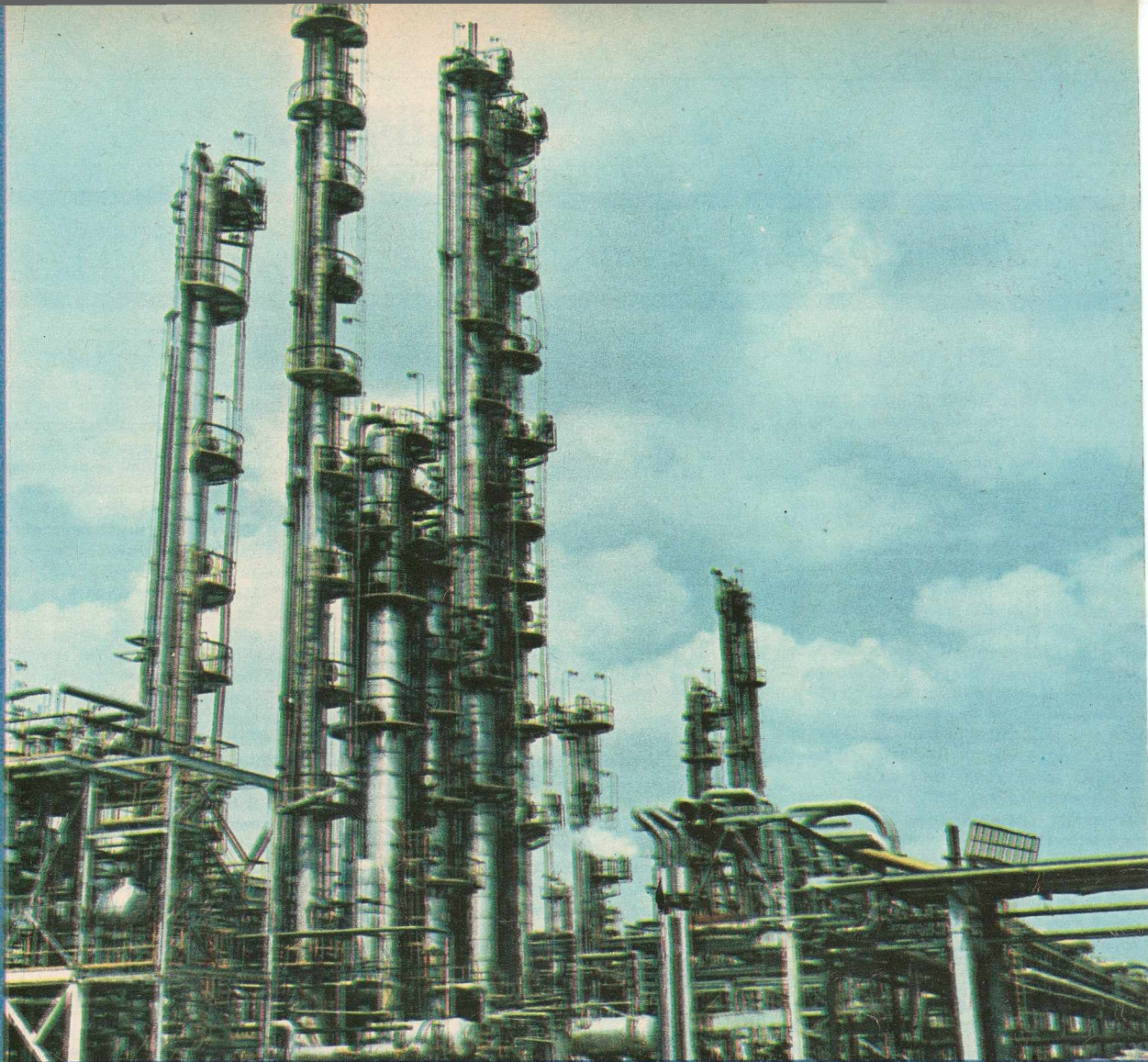
ARGETENA — marca polietilenei de înaltă presiune fabricată la Pitești — constituie o garanție certă a calității; rezistența, claritatea filmului fac din ea o excelentă materie primă pentru ambalaje (conferind produselor un aspect estetic, comercial), folii pentru solarii, în agricultură; este utilizată cu deosebit succes pentru obținerea de corpuri suflate: flacoane pentru uleiuri, detergenți, produse chimice; obiecte de uz casnic, ca și la confecționarea de tuburi pentru irigații, la cașerarea hîrtiei etc.

REBONEX — marca negrului de fum de Pitești — este și ea binecunoscută. Utilizat la confecționarea celor mai diverse tipuri de anvelope, negrul de fum își găsește o largă întrebuintare la fabricarea unei întinse game de articole tehnice din cauciuc, benzi transportoare, obiecte de uz general, coloranți etc.

Un alt produs aflat la loc de frunte în competiția calității — depășind adesea din acest punct de vedere pe cele obținute în țări cu tradiție — este acrilonitrilul. Ca urmare a faptului că are un conținut scăzut de peroxizi și acid cianhidric, întruiește proprietăți deosebit de apreciate de către principalul beneficiar: industria firelor și fibrelor sintetice.

Cu începere încă din acest an, Combinatul petrochimic de la Pitești își extinde gama sortimentală a produselor sale între care se vor înscrie, eșalonat pînă în 1975: polietilena de joasă presiune, poli-propilena, stirenul, polistirenul și numeroase altele cu multiple și diverse utilizări.

Beatrice DRIVA

COMBINATUL PETROCHIMIC PITEȘTI

